DOĞAN KİTAP

DÜNYA EDEBİYATI

KLASİK DEDEKTİF HİKÂYELERİ

ARTHUR CONAN DOYLE / AGATHA CHRISTIE
JACQUES FUTRELLE / FRANK GRUBER
STUART PALMER / JOYCE PORTER

KLASİK DEDEKTİF HİKÂYELERİ

Yazarlar: Arthur Conan DOYLE, Agatha CHRİSTİE,
Jacques FUTRELLE, Frank GRUBER,
Stuart PALMER, Joyce PORTER
İngilizce asıllarından çeviren: Zeynep Besen

1. baskı / şubat 2000 / ISBN 975-6770-54-6

Kapak tasarımı: Dipnot
Baskı: Şefik Matbaası

Doğan Kitapçılık AŞ Hürriyet Medya Towers,
34544 Güneşli-ÎSTANBUL
Tel. (232) 677 06 20 - 677 07 39 Faks (212) 677 07 49

Klasik Dedektif Hikâyeleri

Çeviren

Zeynep Besen

İçindekiler

Sussex Vampiri'nin Maceraları

Arthur Conan Doyle

Holmes, son postadan çıkan bir notu dikkatle inceledi. Daha sonra da bu notu, o kuru kahkahasıyla bana uzattı.

- Modernizmin, Ortaçağ bağnazlığının, gerçekçiliğin ve hayalperestliğin karışımının en uç örneği bu olsa gerek, dedi. Sen buna ne dersin Watson?

Aynen okuyorum:

46 Old Jewry

19 kasım

"Vampirlere dair

Efendim, müşterimiz olan, Ferguson ve Muirhead firmasının sahiplerinden Mincing Lane'li çay tüccarı Mr. Robert Ferguson, aynı tarihte bize yazarak vampirlere ilişkin bilgi istemişti.

Firmamızın ihtisas alanı makineler olduğundan, bu konu bizim ilgi alanımızın dışında kalmaktadır. Dolayısıyla Mr. Ferguson'a sizi tavsiye etmiş bulunuyoruz. Konuyu dikkatinize sunarız. Matilda Briggs Davası'ndaki başarılı faaliyetleriniz hatırımızdadır.

Saygılarımızla.

MORRISON, MORRISON VE DODO

E. J. C. aracılığıyla."

- Matilda Briggs genç bir kadının ismi değildi, Watson, dedi Holmes, anılarla dolu bir ifadeyle. Bir geminin Sumatra'nın dev faresiyle ilintili ismi. Dünyanın henüz duymaya hazır olmadığı bir öykü. Ancak biz vampirlerle ilgili ne biliyoruz ki? Bizim ilgi alanımıza giriyor mu? Her şey atalet ve durgunluktan iyidir gerçi, ama biz de bir Grimm masalına takıldık galiba. Kolunu uzat al da, V'nin ne dediğine bir bakalım.

Geriye doğru uzandım ve bahsettiği kalın fihristi aşağıya indirdim. Holmes kitabı dizlerinin üzerinde dengeledi ve sevecen gözlerle bir ömrün bilgi birikimini, eski davaların kayıtlarını yavaşça taradı.

- Gloria Scott'ın seyahati, diyerek okumaya başladı. Bu kötü bir işti. Hatırladığım kadarıyla kayıtları sen tutmuştun Watson, ama ben seni bu işten dolayı tebrik etmemiştim. Sahtekâr Victor Lynch. Zehirli kertenkele veya Gila. Olağanüstü bir davaydı. Sirk güzeli Vittoria. Vanderbilt ve Hırsız. Engerek yılanları. Hammersmith'in harikası Büyük Güç. Merhaba! Merhaba! Benim emektar fihristim. Onu alt edemezsin.

Bunu dinle Watson. Macaristan'daki kan emicilik. Aynı şekilde Transilvanya'daki vampirler. Sayfaları şevkle çeviriyordu, ama kısa ve dikkatli bir incelemeden sonra kitabı söylenerek, düş kırıklığı içinde fırlatıp attı.

- Saçmalık Watson, saçmalık. Bizim, mezarlarında ancak kalplerine saplanan kazıklarla zapt edilebilen yürüyen cesetlerle ne işimiz olabilir ki? Bu tam bir delilik.

- Ama, dedim, vampirin ölü bir insan olması şart değil ki. Yaşayan bir insanın da böyle bir alışkanlığı olabilir. Örneğin ben, yaşlıların genç kalabilmek için gençlerin kanını emdiğini okudum.

- Haklısın Watson, bu kaynaklar da bu efsaneden bahsediyor. Bu gibi şeylere ciddiyetle eğilecek miyiz yani? Bu büro, ayağını yere sımsıkı basar ve öyle de yapmalı. Dünya bizim için yeterli. Hayaletlerin müracaat etmesine gerek yok. Korkarım ki, Mr. Robert Ferguson'ı pek de ciddiye alamayız. Bu notun ondan gelmiş olma ihtimali var ve o kendisini neyin endişelendirdiği konusunda bize ışık tutabilir.

Birinci mektupla işi bittikten sonra masada dikkati çekmeyen ikinci mektuba uzandı. Bu mektubu önce alaycı bir gülümsemeyle okumaya başladı, ancak daha sonraları yüzündeki gülümseme yavaş yavaş kayboldu ve onun yerini yoğun bir merak ve ilgi ifadesi aldı. Bitirdiği zaman mektup elinden sarkarak derin düşünceye daldı. Nihayet, kendini bu durgunluktan kurtardı.

- Cheesman's, Lamberley. Lamberley nerede Watson?

- Sussex'de, Horsham'ın güneyinde.

- Pek de uzak sayılmaz ha? Ya Cheesman's.

- O bölgeyi bilirim Holmes. Orası, asırlar önce onları inşa eden adamların isimlerini taşıyan evlerle doludur. Odley'ler, Harvey'ler, Carriton'lar gibi insanlar unutulup gitmişler, ama isimleri evlerinde yaşıyor.

- Aynen, dedi Holmes soğuk bir şekilde. Bu, Holmes'un mağrur ve içine kapanık tabiatının tuhaf yönlerinden biriydi. Her yeni bilgiyi beyni hızla ve doğru bir şekilde kaydeder, ancak bilgiyi verene pek nadiren teşekkür ederdi. Sanırım bu iş bittiğinde, Cheeseman's, Lamberley hakkında çok daha fazla şey biliyor olacağız. Mektup, umduğum gibi Robert Ferguson'dan. Ayrıca, seni tanıdığını iddia ediyor.

- Beni mi?

- En iyisi sen bu mektubu oku. Mektubu uzattı. Başlığında belirtilen adres vardı.

Sevgili Mr. Holmes (diyordu), *sizi bana avukatlarım salık verdiler. Fakat konu o denli hassas ki, hakkında tartışmak çok zor. Bu, adına hareket ettiğim bir dostumla ilgili. Bu bey beş yıl önce Perulu bir kadınla evlendi; Perulu bir tüccarın kızı. Bu tüccarı nitrat ithalatı esnasında tanımıştı. Hanımefendi çok güzeldi ancak yabancı uyruklu ve farklı bir dinden oluşu, karıkoca arasında duygu ve ilgi alanlarında bir ayrılığa neden oldu. Böylece bir müddet sonra kadına karşı hissettikleri azalmaya başladı. Bu birleşmeyi hatalı bulmuş olması pek muhtemel. Kadının kişiliğinde hiçbir zaman keşfedemediği ve anlayamadığı yönler olduğunu hissetmeye başlamıştı. Bu çok da acı vericiydi. Çünkü kadın, bir erkeğin sahip olabileceği en sevecen eşti; her açıdan tamamen bağlıydı adama.*

Şimdi de karşılaştığımız zaman daha açık bir şekilde ifade edeceğim noktaya geliyorum. Gerçekten de bu mektup size durumun ana hatlarını vermek ve sizin bu işi üstlenip üstlenemeyeceğinizi anlamak için yazıldı. Kadın her zamanki tatlı ve yumuşak tabiatına aykırı, tuhaf bazı davranışlar sergilemeye başlamıştı. Erkek iki kez evlenmişti ve ilk karısından bir oğlu vardı. Oğlan on beş yaşındaydı. Çok hoş ve sevecen bir gençti; her ne kadar bir çocukluk kazasında talihsiz bir şekilde yaralanmış olsa da, öyleydi. Kadın zavallı çocuğa iki kez hiç sebepsiz saldırıda bulunurken yakalanmıştı. Bir kere sopayla vurmuş ve kolunda büyük bir yara açmıştı oğlanın.

Bu, bir yaşlarında tatlı bir oğlan çocuğu olan öz çocuğuna davranışıyla kıyaslandığında, çok ehemmiyetsiz kalırdı. Bir keresinde bir ay kadar önce çocuk, bakıcısı tarafından birkaç dakika yalnız bırakılmıştı. Çocuğun canı yanmış gibi yüksek sesle ağladığı duyulmuştu. Bakıcı koşarak odaya gelirken, evin hanımefendisinin bebeğin üzerine eğilerek, onun boynunu ısırdığını görmüştü. Bebeğin boynunda ufak bir yara oluşmuştu ve oradan kan akıyordu. Bakıcı dehşete kapılarak kocaya haber vermek istemiş, ancak evin hanımı söylememesi için yalvarmış, ve sessiz kalması için beş pound vermişti. Hiçbir izahatta bulunmamıştı ve dolayısıyla olay kapanıp gitmişti.

Ancak, olay bakıcının zihninde korkunç bir izlenim bırakmıştı. Zaman zaman hanımını dikkatle incelemeye başlamıştı. Büyük bir şefkatle sevdiği bebeğe daha çok özen gösteriyordu dadı. Ona öyle gelmeye başlamıştı ki, o anneyi gözaltında tuttukça, anne de onu gözlüyordu. Bakıcı gece gündüz bebeği kolladı, sessizce izleyen anne de, bir kurdun kuzuyu beklediği gibi bekledi. Size çok garip geleceğini biliyorum, yazdıklarımın ancak sizden bunları ciddiye almanızı rica ediyorum, çünkü bir erkeğin aklî dengesi ile bir çocuğun yaşamı buna bağlı.

Sonunda gerçeklerin, artık kocadan daha fazla saklanamayacağı o feci gün geldi. Bakıcının sinirleri daha fazla, dayanamadı ve tümünü kocaya anlattı. Adama, anlatılanlar inanılmayacak bir masal gibi geldi. Eminim size de öyle gelmiştir. Karısının sevecen bir kadın olduğunu biliyordu ve üvey oğluna yaptığı saldırılar dışında da sevgi dolu bir anneydi. O zaman kendi yavrusunu niçin yaralasındı? Bakıcıya, hayal gördüğünü söyledi; kuşkuları deliceydi ve hanımına yönelik iftiralar hoş görülemezdi. Onlar konuşurlarken acıyla karışık bir çığlık duyuldu. Bakıcı ile evin beyi birlikte bebek odasına koştular. Mr. Holmes, adamın neler hissettiğini düşünün o anda! Karısının, bebeğin yatağının yanından ayrıldığını ve çocuğun boynunda ve çarşafta kan olduğunu gördüğünde. Karısı yüzünü ışığa çevirdiği an dudaklarının kenarında kan görmüş ve dehşetle çığlık atmıştı. Hiç şüphesiz, bu zavallı bebeğin kanını emen kişi karısıydı.

Olanlar bundan ibaret. Kadın odasında hapis. Hiçbir izahat vermiyor. Adamsa yarı çıldırmış vaziyette. Vampirlik hakkında o da ben de fazla bir şey bilmiyoruz. İngiltere'nin orta yerinde Sussex'de böyle birşey... Neyse sizinle bu konuyu sabahleyin konuşabiliriz. Beni kabul eder misiniz? Büyük gücünüzü zihni dağınık bir adama yardım için kullanır mısınız? Eğer evet derseniz lütfen Cheeseman's, Lamberley'deki Ferguson'a telgraf çekin.

Ben saat 10.00'da odanızda olurum.

Saygılarımla

ROBERT FERGUSON

Not - Arkadaşınız Watson, Blackheath'te rugby oynarken ben de Richmond'da savunma oyuncusuydum. Kendimle ilgili verebileceğim tek kişisel referans bu."

- Tabiî ki hatırladım, dedim, mektubu yerine koyarken. Büyük Bob Ferguson, Richmond'un sahip olduğu en büyük savunma oyuncusuydu. Her zaman iyi huylu bir çocuktu. Bir dostunun başına gelenlere üzülmek tam ona göre bir iş.

Holmes bana düşünceli düşünceli bakarak başını salladı.

- Sınırlarını hiç öğrenemeyeceğim Watson, dedi. Senin keşfedilmemiş yönlerin var. İyi bir çocuk ol da bir telgraf yaz. "Sizin davanızı memnuniyetle inceleriz" de.

- Sizin davanızı!

- Bizim ajansı akılsızlar yatağı olarak görmesini istemem. Tabiî ki onun davası. Telgrafı gönder ve olayı yarın sabaha kadar unut!

Ertesi sabah saat tam 10'da Ferguson odaya daldı. Onu, uzun boylu, ince, eklemsiz gibi hareket edebilen, süratli biri olarak hatırlıyordum. Bu hususiyetleri ona, birçok müdafaa oyuncusunun etrafından dolaşma imkânı sağlamıştı. Gençliğinde tanıdığınız iyi bir atletin sonraki yıllarda enkazına rastlamak gibi hayatta acı veren bir şey olmasa gerek. O güçlü bedeni çökmüş, gür sarı saçları dökülmüş, omuzları küçülmüştü. Korkarım ben de, onda benzer duygular uyandırmıştım.

- Merhaba Watson, dedi. Sesi hâlâ gür ve toktu. Sen Old Deer Park'ta kalabalığın içinde iplerin üzerinden attığım adama pek de benzemiyorsun. Sanırım ben de biraz değiştim. Bu son birkaç gün beni çok yaşlandırdı. Telgrafınızdan anladığım kadarıyla Mr. Holmes, başkasını temsil ediyormuşum gibi davranmama gerek yok.

- Doğrudan temasa geçmek daha kolay olur, dedi Holmes.

- Tabiî ki öyle. Ama insanın yardım etmesi ve koruması gereken bir kadından bahsederken durumunun ne kadar güç olabileceğini tahmin edersiniz. Ne yapabilirim? Böyle bir öyküyle polise nasıl gidebilirim? Öte yandan çocukların da bir şekilde korunması gerekli. Bu delilik mi Mr. Holmes? Kandan gelen bir şey mi? Geçmiş davalarınız arasında buna benzeyen var mı hiç? Tanrı aşkına bana bir akıl verin, yoksa aklımı kaçıracağım.

- Gayet tabiî Mr. Ferguson. Şimdi şuraya oturun, sakin olun ve bana net, açık cevaplar verin. Sizi temin ederim ki, ben aklımı kaçırmaktan çok uzağım ve eminim ki bir çözüm bulabileceğiz.

- Önce ne tür tedbirler aldığınızı söyleyin bana. Karınız hâlâ çocukların yanında mı?

- Korkunç bir kavga ettik. Çok sevecen bir kadındır, Mr. Holmes. Eğer dünyada bir erkeği tüm bedeniyle ve ruhuyla seven bir kadın varsa, o benim karımdır. Bu korkunç ve inanılmaz sırrı öğrenmiş olduğum için kalbi kırıldı. Konuşmadı bile. Benim sitemlerime hiç cevap vermedi, sadece kederli gözlerle bana uzun uzun bakıp durdu. Daha sonra odasına girerek, kendisini odaya kilitledi. Ondan beri de benimle görüşmeyi reddediyor. Evlenmeden önceki tarihlerden beri onun yanında olan bir hizmetçisi var, adı Dolores; hizmetçiden çok bir dost. Yiyeceklerini o götürüyor.

- O zaman çocuk şu anda tehlikede değil?

- Dadı Mrs. Mason, çocuğu gece gündüz gözünün önünden ayırmayacağına yemin etti. Ona tam anlamıyla itimat ediyorum. Zavallı küçük Jack için daha çok endişe ediyorum. Notumda da söylediğim gibi iki kez saldırıda bulundu ona.

- Ama hiç yaralamadı değil mi?

- Hayır, ona vahşice vurdu. Bu daha da feci bir şey çünkü o zavallı korumasız bir sakat. Ferguson'ın asık suratı, oğlandan bahsederken birden yumuşadı. Bu zavallı oğlanın durumunun, herkesin kalbini yumuşatabileceğini sanırsınız. Çocukluktaki bir düşmeden kaynaklanan çarpık bir omurga, Mr. Holmes. Fakat çok sevgi dolu bir yürek var bedeninde.

Holmes, dünkü mektubu eline alıp, bir kez daha okumaya başlamıştı. "Evinizde başka kimler yaşıyor Mr. Ferguson?"

- İki hizmetkâr yanımızda yeni çalışmaya başladılar. Evde kalan Seyis Michael, karım, ben, oğlum Jack, bebek, Dolores ve Mrs. Mason; hepsi bu kadar.

- Anladığım kadarıyla evlendiğinizde karınızı pek de iyi tanımıyordunuz?

- Tanışalı birkaç hafta olmuştu.

- Bu hizmetçi Dolores ne kadar zamandır onunla beraberdi.

- Uzun yıllar.

- O halde Dolores karınızın tabiatını sizden daha iyi biliyor diyebilir miyiz?

- Evet diyebiliriz.

Holmes not aldı.

- Sanırım, dedi, Lamberley'de olmam, burada kalmamdan daha yararlı olur. Kişisel araştırmalar yapılması gereken bir vaka. Eğer hanımefendi odasından çıkmıyorsa, bizim varlığımızın onu tedirgin etmesi ya da rahatsız etmesi söz konusu olamaz. Tabiî biz otelde kalırız.

Ferguson rahat bir nefes aldı.

- Benim arzu ettiğim de buydu, Mr. Holmes. Eğer gelebilirseniz, saat 14'te Victoria'dan kalkan mükemmel bir tren var.

- Tabiî ki gelebiliriz. Şu anda işlerde bir durgunluk var. Dolayısıyla size tüm dikkatimi verebilirim. Ancak, başlamadan evvel tam manasıyla emin olmam gereken bir iki husus var. Bu mutsuz hanımefendi, anladığım kadarıyla her iki çocuğa da, yani hem kendi çocuğuna hem de sizin küçük oğlunuza saldırmış değil mi?

- Evet öyle.

- Fakat değişik şekillerde öyle değil mi? Oğlunuzu dövmüş.

- Bir kez sopayla, bir kez de insafsızca eliyle.

- Oğlunuza niçin vurduğuna dair herhangi bir izahat vermedi mi?

- Hayır sadece ondan nefret ettiğini söyledi. Tekrar tekrar söyledi bunu.

- Eh bu durum üvey anneler arasında sıkça görülür. Buna ölüm sonrası kıskançlığı denilebilir. Hanımefendi kıskanç tabiatlı mıdır?

- Evet çok kıskançtır; o ateşli tropikal sevgisi ölçüsünde kıskançtır.

- Fakat oğlan on beş yaşında, vücudu hareketten yoksun olduğu için muhtemelen aklı çok gelişmiştir diyebiliriz. Oğlan bu saldırılarla ilgili hiçbir izahat vermedi mi?

- Hayır, hiçbir sebebi olmadığını söyledi.

- Önceleri dost muydular?

- Hayır aralarında hiçbir zaman sevgi yoktu.

- Buna rağmen oğlanın sevecen olduğunu söylüyorsunuz değil nü?

- Dünyada bu kadar bağlı bir evlat olamaz. Benim hayatım onun hayatıdır. Benim yaptığım ve söylediğim her şey, onu son derece ilgilendirir.

Holmes bir kez daha not aldı. Bir müddet derin düşüncelere dalmış bir şekilde oturdu.

- Eminim, bu ikinci evlilikten önce oğlunuz ve siz çok yakın iki dosttunuz. İkiniz çok yakınlaşmıştınız değil mi?

- Evet, aynen öyle.

- Eminim ki oğlunuz, bu kadar sevecen bir tabiatı olduğuna göre annesinin hatırasına çok bağlıydı.

- Çok bağlıydı.

- Çok ilginç bir genç olsa gerek. Bu saldırılarla ilgili bir nokta var. Bebeğinize ve oğlunuza yapılan bu garip saldırılar aynı zamana mı denk geldi?

- İlk vakada öyle. Sanki cinnet geçirmişti ve öfkesini her ikisine birden yöneltiyordu. İkincisinde acı çeken, sadece Jack oldu. Mrs. Mason bebekle ilgili herhangi bir şikâyette bulunmadı.

- Bu durum işleri biraz karıştırıyor.

- Mr. Holmes, ne demek istediğinizi anlayamadım.

- Tahmin ederim. İnsan bazı eğreti teoriler geliştiriyor ve zamanın ya da doğru bilgilerin bu görüşleri haklı çıkarmasını bekliyor. Kötü bir alışkanlık Mr. Ferguson, ama insanoğlunun tabiatı zayıftır. Korkarım bu eski dostunuz benim bilimsel metotlarımı abartmış. Ancak, bu safhada şu kadarını söyleyebilirim: sizin sorununuz bana çözümsüz gözükmedi, saat 14'te bizi Victoria'da bulabilirsiniz.

Kasvetli, sisli bir kasım akşamında çantalarımızı Lamberley'de kontrol ettirdikten sonra Sussex'in virajlı, çamurlu, uzun dar yollarından geçerek Ferguson'ın yaşadığı eski ve ıssız çiftlik evine vardık. Geniş, büyük bir binaydı. Ortadaki yapı çok eski, eklentiler ise yeniydi. Muazzam Tudor bacaları ve Horsham kerestelerinden yapılma, bitkilerle örtülü yüksek bir çatısı vardı. Giriş merdivenleri aşınmış ve kavisli bir hal almıştı. Sundurmanın etrafında eski zamandan kalma çinilere, yapıyı inşa eden kişiyi simgeleyen bir adam ve peynir şekli kazınmıştı. İçeride tavanlar, ağır meşeden yapılma oluklu kirişlerle döşenmişti ve gayri muntazam zemin dik kavisler oluşturarak çökmüştü.

Ortada çok geniş bir oda vardı. Ferguson bizi bu odaya götürdü. Burada 1670 tarihli demir paravanların arkasındaki eski tip bir şöminede yanan harika bir odun ateşinden alevler yükseliyordu.

Etrafıma bakındığımda odanın çeşitli tarihlerin ve yerlerin bir karışımı olduğunu gördüm. Üst kısımları süslü tahtalarla kaplı duvarlar, XVII. yüzyılda binanın ilk sahibi çiftçiye ait olmalıydı. Duvarların alt kısımları iyi seçilmiş modern suluboya resimlerle süslenmişti. Yukarıdaysa meşenin yerini sarı sıva alıyordu. Burada, yukarıdaki Perulu hanım tarafından getirilmiş olduğu kuşku götürmez olan Güney Amerika'ya ait güzel bir silah ve alet koleksiyonu asılıydı. Holmes ayağa kalkarak, o şevk dolu kafasından fışkıran merak duygusuyla duvardakileri dikkatle incelemeye koyuldu.

- Merhaba, diye bağırdı. Merhaba!

Spanyel cinsi bir köpek köşedeki bir sepette yatmaktaydı. Güçlükle yürüyerek sahibine doğru seğirtti. Arka ayakları düzensiz adımlar atıyor, kuyruğuysa yerlerde sürünüyordu. Ferguson'ın elini yaladı.

- Ne oldu Mr. Holmes?

- Köpeğin nesi var?

- Veteriner de anlayamadı, şaştı kaldı. Bir çeşit felç. Omurga menenjiti diye düşündü, ama düzeliyor. Yakında iyileşecek, değil mi Carlo?

Sarkık kuyruktan onay belirten bir ürperti geçti. Köpek, yeis içindeki bakışlarını önce birimize daha sonra diğerimize yöneltti. Onun durumundan söz ettiğimizi biliyordu.

- Birden mi geldi felç?

- Bir gecede.

- Ne kadar zaman önce?

- Dört ay kadar önce diyebilirim.

- Çok ilginç, çok anlamlı.

- Burada ne görüyorsunuz Mr. Holmes?

- Zaten düşünmekte olduğum şeyin doğrulandığını.

- Tanrı aşkına ne düşünüyorsunuz Mr. Holmes. Sizin için bu sadece zihnî bir bulmaca olabilir. Ama benim için ölüm kalım meselesi. Karım bir katil adayı, çocuğumsa sürekli tehdit altında. Benimle oynamayın Mr. Holmes, konu çok ciddi.

Büyük rugby oyuncusunun her yanı titriyordu. Holmes, teselli edercesine adamın koluna dokundu.

- Mr. Ferguson olay nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, korkarım siz acı çekeceksiniz, dedi. Size elimden geldiğince acı çektirmemeye gayret ederim. Şu anda daha fazlasını söyleyemem, ama bu evden ayrılmadan kesin bir sonuca varabileceğimi umuyorum.

- Tanrım lütfen öyle olsun! Bana izin verirseniz Beyler, karımın odasına çıkıp herhangi bir değişiklik var mı bakacağım.

Birkaç dakikada ortadan kayboldu. Bu esnada Holmes, tekrar duvardaki ilginç nesneleri incelemeye koyuldu. Ev sahibimiz asık suratla geri döndü; hiçbir ilerleme kaydedememiş olduğu aşikârdı. Yanında ince, uzun, kumral yüzlü bir kız getirmişti.

- Çay hazır Dolores, dedi Ferguson. Hanımına istediği her şeyi götür.

- O çok hasta! diye bağırdı kız. Patronuna öfkeli gözlerle bakarak. Hanımım yemek istemiyor. O çok hasta, doktora ihtiyacı var. Ben, yanımda doktor olmadan onunla yalnız kalmaya korkuyorum.

Ferguson sorgulayan gözlerle bana baktı.

- Eğer yardım edebilirseniz sevinirim.

- Hanımınız Dr. Watson'ı görmek ister mi?

- Ben onu götürürüm. Ondan izin almam. Onun doktora ihtiyacı var.

- O halde ben hemen seninle geliyorum.

Duygularının şiddetiyle titremekte olan kızı takip ettim. Merdivenleri çıkıp eski bir koridorda ilerledik, yolun sonunda demir kollu ağır bir kapıyla karşılaştık. Bana öyle geldi ki, eğer Ferguson karısının yanına zorla girmek isteyecek olsa, bu pek kolay olmayacaktı.

Kız cebinden bir anahtar çıkardı ve ağır meşe kaplamalar, eski menteşelerinin altında gıcırdamaya başladı, içeri girdim, kız çevik bir hareketle beni izleyerek kapıyı arkasından kilitledi.

Yatağın üzerinde ateşler içinde yanan bir kadın yatıyordu. Yarı baygın haldeydi, ama ben içeri girerken korkmuş gözlerle endişe içinde bana baktı. Bir yabancı olduğumu görünce rahatladı ve içini çekerek yastıklara gömüldü. Ben onun yanına yaklaşıp teskin edici sözler söyledim. Nabzına ve ateşine bakıldıktan sonra sessizce yattı. Her ikisi de yüksekti, ama benim izlenimim, durumun, fiziksel nedenlerden çok sinirsel ve zihinsel nedenlere bağlı olduğu yönündeydi.

- Son iki gündür bu vaziyette yatıyor. Öleceğinden korkuyorum.

Kadın, kızarmış güzel yüzünü bana döndü.

- Kocam nerede?

- Aşağıda, sizi görmek istiyor.

- Ben onu görmek istemiyorum, istemiyorum. Ondan sonra sayıklamaya başladı. Bu iblis! îblis! Bu iblisle ne yapacağım?

- Size bir şekilde yardım edebilir miyim?

- Hayır, bana kimse yardım edemez. Bitti her şey, mahvoldu. Ne yaparsam yapayım her şey mahvoldu.

Kadında garip bir vehim vardı. Dürüst Bob Ferguson'ı bir ifrit veya iblis kılığında göremiyordum.

- Hanımefendi, dedim, kocanız sizi çok seviyor ve bütün bu olanlara çok üzülüyor.

Tekrar bana o enfes gözlerle baktı.

- Beni seviyor, evet. Sanki ben onu sevmiyor muyum? Ben onun değerli kalbini kırmaktansa kendimi feda etmiyor muyum? Ben onu böylesine seviyorum işte. Ama o benim öyle olduğumu sandı ve bana onları söyleyebildi.

- Kocanız yeis içinde olduğundan, bir türlü anlayamıyor.

- Hayır anlaması mümkün değil, ama itimat etmeliydi.

- Onu göremez misiniz?

- Hayır, hayır. Ne yüzündeki ifadeyi ne de söylediği korkunç sözleri unutabiliyorum. Onu görmeyeceğim. Haydi gidin şimdi. Benim için elinizden bir şey gelmez. Ona bir tek şey söyleyin: çocuğumu istiyorum, buna hakkım var. Ona göndereceğim tek mesaj bu! Yüzünü duvara döndü ve daha fazla konuşmadı.

Aşağıdaki odaya indim. Holmes ile Ferguson hâlâ ateşin yanında oturuyorlardı. Ferguson, görüşmeyle ilgili izahatımı sıkıntılı bir şekilde dinledi.

- Çocuğu ona nasıl yollayabilirim? dedi. Aniden acayip bir dürtüyle hareket etmeyeceğini nereden bilebilirim? Bebeğin yanında dudaklarında kanla kalktığını nasıl unutabilirim? Anısı tazelenince tüyleri ürperdi birden. Çocuk, Mrs. Mason'un yanında güvende ve öyle kalmalı.

Bu evde gördüğümüz en modern şey olan şık bir hizmetçi çay getirdi. Çay servisi yaparken kapı açıldı ve içeri bir delikanlı girdi. Dikkat çekici bir delikanlıydı; soluk benizli ve sarışındı, kolayca heyecana kapılacak gibi görünen açık mavi gözleri vardı. Bakışları babasına iliştiği anda duygulandı ve gözleri birdenbire sevinç ışıltılarına boğuldu. Koştu ve seven bir kız çocuğun teslimiyeti içinde kollarını babasının boynuna doladı.

- Ah Babacığım! diye bağırdı. Geleceğini bilmiyordum. Bilseydim seni karşılardım. Ah seni gördüğüme nasıl sevindim.

- Sevgili çocuk, dedi adam sarı saçlarını şefkatle okşarken, erken geldim çünkü Mr. Holmes ve Dr. Watson geceyi bizimle geçirmeye ikna oldular.

- Bu bey Dedektif Mr. Holmes mu?

- Evet

Genç çocuk bize, delip geçen ve bence pek de dostça olmayan bir nazar atfetti.

- Diğer çocuğunuzdan ne haber Mr. Ferguson? diye sordu Holmes. Bebekle de tanışabilir miyiz?

- Mrs. Mason'a bebeği buraya getirmesini söyle, dedi Ferguson.

Delikanlı, belirgin bir şekilde ayaklarını sürüyerek odadan çıktı.

Bir cerrah gözüyle baktığımda, bunun omurilik sorunundan kaynaklandığını anladım. Daha sonra geri geldi. Hemen arkasından uzun boylu, zayıf bir kadın kucağında Sakson-Latin karışımı altın saçlı harikulade güzellikte bir çocuk taşıyarak geliyordu.

Ferguson belli ki çocuğu çok seviyordu. Onu kollarına alarak, büyük bir şefkatle okşadı.

- Bir insanın buna zarar verebilecek bir yürek taşıdığını düşünmek bile zor, diye söylendi ve o nur topu gibi çocuğun boynundaki kızarmış ve kabarmış yara izine baktı.

İşte tam o anda tesadüfen Holmes'a baktığımda, yüzünde çok tuhaf, sanki kafası bir yere takılmış izlenimi veren bir ifade gördüm. Suratı, fildişinden oyulmuş gibi ifadesizdi ve gözleri bir an bebek ile babasının üzerinde gezindikten sonra odanın öbür ucundaki bir şeye takıldı kaldı. Ben pencereden dışarı doğru melankolik, yağmurlu, bahçeye baktığını düşünüyordum. Panjurlardan birinin yarı kapalı olduğu, dolayısıyla dışarıdaki manzarayı engellediği bir gerçekti, ama Holmes'un dikkatle incelediği yer de pencereydi. Daha sonra gülümseyerek bakışlarını bebeğin üzerinde gezdirdi. Bu tombul ensede küçük, buruşuk bir iz vardı. Holmes konuşmadan bu izi inceledi. En sonunda da, önünde sallanan yumruğu, gamzeli küçük eli sıktı.

- Güle güle küçük adam, hayata tuhaf bir şekilde başlamışsın.

Dadı, sizinle özel olarak konuşmak isterim.

Kadını kenara çekerek, birkaç dakika samimi bir şekilde sohbet etti. Sadece son sözlerini duyabildim: "Endişelerinizin en kısa zamanda ortadan kalkacağım umuyorum." Sessiz, aksi bir yaratık olan kadın çocuğu alarak çekildi.

- Mrs. Mason nasıl biridir? diye sordu.

- Dışarıdan bakılınca pek cazibeli biri değil gördüğünüz gibi, ama altın gibi bir kalbi var ve çocuğa da çok bağlı.

Holmes birden delikanlıya dönerek "Dadıyı seviyor musun Jack?" diye sordu. Delikanlının duygularını ele veren, ifadesi kolayca değişen yüzünden bir gölge geçti ve başını olumsuzca salladı.

- Jack'in sevdikleri ve sevmedikleri çok kesin bir şekilde ayrılır, dedi Ferguson, kollarını oğlana dolayarak. Neyse ki ben sevdiklerindenim.

Oğlan şakalaşarak babasının göğsüne başını yasladı. Ferguson yumuşak bir tavırla onu kendinden uzaklaştırdı.

- Koş git bakalım küçük Jacky, dedi. Oğlan uzaklaşırken onu sevgi dolu gözlerle izledi. Şimdi Mr. Holmes, diye devam etti, oğlan gözden kaybolduktan sonra. Sanırım sizin zamanınızı boş yere harcadım. Bana yakınlık göstermekten başka ne yapabilirsiniz ki? Bu durum sizin açınızdan fazlasıyla karmaşık ve nazik.

- Gerçekten de çok nazik bir durum, dedi dostum, tatlı bir gülümsemeyle. Ama şu ana kadar bu konuda herhangi bir güçlükle karşılaşmadım. Bu akılcı çıkarımlar yapmayı gerektiren bir vaka, ama bu türden bir çıkarım tek tek vakalarla onaylandıkça somutlaşıyor ve biz güvenle neticeye ulaşmış olduğumuzu söyleyebiliyoruz. Hatta diyebilirim ki, ben neticeye Baker Caddesi'nden ayrılmadan varmıştım. Gerisi sadece bazı gözlemlerden ve doğrulamalardan ibaret. Ferguson kocaman elini kırışıklarla dolu alnına koydu.

- Tanrı aşkına Holmes, dedi boğuk bir sesle. Eğer bu olayda gerçeği görebiliyorsan, beni daha fazla şüphede bırakma. Nasıl davranayım? Ne yapayım? Neticeye nasıl vardığın umurumda bile değil. Mühim olan varmış olman.

- Muhakkak ki sana bir açıklamada bulunmalıyım. Bu açıklamayı yapacağım. Yalnız bu olayı kendi yöntemimle halletmeme izin verir misin? Watson, hanımefendi bizi görebilecek durumda mı?

- Hasta ama, bilinci yerinde.

- Çok iyi. Sadece onun önünde meseleyi açıklığa kavuşturabiliriz.

- O beni görmek istemiyor ama, dedi Ferguson.

- Hımmm, evet görecek, dedi Holmes. Bir kâğıda birkaç satır karaladı. Sen önden buyur Watson. Hanımefendiye bu notu verir misin?

Tekrar yukarıya çıkıp notu, kapıyı ihtiyatlı bir şekilde açan Dolores'e uzattım. Bir dakika sonra içeriden, sevinç ve şaşkınlıkla karışık bir çığlık duydum.

Dolores başını dışarıya uzattı.

- Onları görecek, dinleyecek, dedi.

Ferguson ile Holmes'u yukarı çağırdım. Biz odaya girince, Ferguson karısına doğru birkaç adım attı, ama yatakta doğrulmuş olan kadın onu itti. Ferguson bir koltuğa çöktü, Holmes da kadına selam verdikten sonra onun yanına oturdu. Kadın Holmes'u şaşkınlıkla izliyordu.

- Dolores'e biraz izin verebiliriz, dedi Holmes. Ah! pekâlâ hanımefendi, eğer kalmasını istiyorsanız, bence bir sakıncası yok. Dinleyin Mr. Ferguson, ben çok arayanı olan meşgul bir adamım ve yöntemlerim kısa ve nettir. En seri cerrahî, en acısız olanıdır. Sizi rahatlatacak olan şeyi öncelikle söyleyeyim. Karınız çok iyi, çok sevecen fakat ziyadesiyle kötü muameleye maruz kalmış bir kadın. Ferguson oturduğu yerden bir sevinç çığlığıyla hopladı.

- Bunu ispat edin Mr. Holmes, ömür boyu size minnettar kalayım.

- Bunu yapacağım, ama bunu yaparken de sizi başka bir yönden müthiş bir şekilde üzeceğim.

- Karımı temize çıkardığınız sürece aldırmam. Yeryüzündeki her şey bunun yanında önemsiz kalır.

- O zaman size Baker Caddesi'nde aklımdan geçenleri anlatayım. Bir vampir fikri bana saçma gelmişti. Bu tarz şeyler, İngiltere'deki suç türleri arasında yer almaz. Böyle olduğu halde sizin gözleminiz kesindi. Siz hanımınızı, çocuğunuzun yatağının yanından dudaklarında kanla kalkarken görmüştünüz.

- Gördüm.

- Kanayan bir yaranın, kan içmekten başka bir nedenle de emilebileceği hiç aklınıza gelmedi mi? İngiltere tarihinde bir yarayı içindeki zehri boşaltmak için emen bir İngiltere kraliçesi yok muydu?

- Zehir mi?

- Bir Güney Amerika evi. Duvardaki silahları görmeden, içgüdüsel olarak onların varlığını hissetmiştim. Başka bir zehir de olabilir tabiî, ama bana öyle gelmişti. Küçük kuşları vurmak için kullanılan bir okun yanında boş bir ok kılıfı görünce, aradığımı

buldum. Eğer çocuğa, ok zehrine veya başka bir ilaca bulanmış bu oklardan biri batırılmışsa, zehir emilerek dışarı çıkarılamadığı takdirde ölüm kesin demektir.

Ve köpek. Eğer insan böyle bir zehiri kullanacaksa, zehrin gücünü yitirip yitirmediğini anlamak için önce bir köpekten yararlanmaz mı? Köpeği önceden kestiremedim, ama benim olayı kurgulama şeklime uydu.

Şimdi anladınız mı? Karınız böyle bir saldırıdan çekiniyordu. Bu saldırıyı görerek, çocuğunun hayatını kurtardı, ama gerçeği size söylemekten kaçındı. Çünkü sizin delikanlıyı ne denli sevdiğinizi biliyordu ve gerçeğin sizi yıkacağından korkuyordu.

- Jacky!

- Az önce siz bebeği okşarken onu izledim. Panjurun önündeki cama akseden yüzü açıkça görülüyordu. Bir insanın yüzünde nadiren böyle delice bir nefret ve kıskançlık ifadesi olur.

- Benim Jacky'im.

- Gerçeği görmek zorundasınız Mr. Ferguson. Daha acı olan tarafı, size ve muhtemelen ölmüş annesine duyduğu sevginin, delice, abartılı ve çarpık bir sevgi oluşu. Bu sevgi, böyle davranmasına neden oldu. Tüm ruhu bu harika bebeğe duyduğu nefretle doluydu. Bu bebeğin sağlıklı ve güzel oluşu, kendi zaafıyla tam bir çelişki teşkil ediyordu.

- Aman Tanrım, inanılmaz!

- Gerçeği söyleyebildim mi Hanımefendi?

Kadın yüzünü yastığa gömmüş hıçkırıyordu. Derken aniden yüzünü kocasına döndü.

- Sana nasıl söyleyebilirdim ki Bob? Bunun, senin için nasıl büyük bir darbe olacağını biliyordum. Beklemeliydim. Gerçeğin başka birisinin ağzından söylenmesi gerekiyordu. Bu sihirli güçleri olan bey her şeyi bildiğini yazınca, nasıl sevindim.

- Bence benim Jack'e tavsiyem, denizde geçirilecek bir yıl! dedi Holmes sandalyesinden doğranırken.

- Bir tek şey açık değil Hanımefendi. Jack'e saldırılarınızı anlayabiliriz. Nihayet bir annenin de sabrının sonu vardır. Ama iki gün boyunca çocuktan ayrılmayı nasıl göze aldınız?

- Mrs. Mason'a söylemiştim. Biliyordu.

- Tamam. Ben de öyle tahmin etmiştim.

Ferguson yatağın yanında duruyordu. Boğulur gibiydi. Elleri ileriye doğru uzanmış titriyordu.

- Sanırım bizim ayrılma zamanımız geldi Watson, diye fısıldadı Holmes. Sen sadık Dolores'in bir kolundan tutarsan ben de ötekinden tutarım. Tamam böyle işte, diye ekledi ve arkasından kapıyı kapadı. Artık onları bırakalım, gerisini kendileri halletsinler.

Bu vakayla ilgili bir notum daha var: Holmes'un yazdığı son mektup, baştakine cevap teşkil ediyor. Mektupta şunlar yazılıydı:

BAKER SOKAĞI

21 kasım

"Vampirler hakkında

Efendim, sizin 19 kasım tarihli mektubunuza istinaden müşteriniz Ferguson ve Muirhead firmasının sahiplerinden Mincing Lane'li çay tüccarı Mr. Ferguson'ın talebini incelediğimi ve tatmin edici bir sonuca ulaştığımı bildiririm. Tavsiyenize teşekkür ederim.

Sadık bendeniz

SHERLOCK HOLMES"

Mavi Sardunya Çiçeği

Agatha Christie

"Ben geçen sene buradayken" dedi ve durdu Sir Henry Clithering.

Ev sahibesi Mrs. Bantry ona merakla baktı.

Scotland Yard'ın eski müdürü, St. Mary Mead yakınlarında yaşayan eski dostları Albay ile Mrs. Bantry'nin yanında kalıyordu.

Mrs. Bantry elinde kalemiyle, o akşamki yemeğe altıncı misafir olarak kimi çağıracaklarını danışmıştı kendisine.

- Evet, dedi Mrs. Bantry, teşvik edercesine. Geçen sene siz buradayken?

- Söyler misiniz bana, dedi Sir Henry. Mrs. Marple'ı tanır mısınız?

Mrs. Bantry şaşırdı. Beklediği en son şeydi bu.

- Miss Marple'ı tanımak mı? Kim tanımaz ki? Kurgu edebiyatının tipik yaşlı kızı. Şeker bir insan, ama çağın gerisinde kalmış iflah olmaz biri. Yani yemeğe onu mu çağırmamı istiyorsunuz?

- Şaşırdınız mı?

- İtiraf etmeliyim ki, biraz. Sizin böyle bir şey isteyeceğinizi tahmin etmezdim, ama bir açıklaması vardır herhalde.

- Açıklaması çok kolay. Geçen yıl ben buradayken, çözümlenmemiş, gizemli olayları tartışmayı âdet haline getirmiştik. Beş altı kişiydik. Romancı Raymond West başlattı bunu. Her birimiz, cevabını yalnızca kendimizin bildiği bir öyküyü anlatıyorduk. Bu, sonuca varmayı kolaylaştırmak amacıyla uygulama yapmak gibi bir şeydi. Hangimizin gerçeğe daha çok yaklaştığını görmeyi amaçlıyorduk.

- Ya!

- Eski hikâye. Miss Marple'ın oynadığını bile fark etmemiştik. Ama gene de nazik davranıyorduk kendisine, zavallı kadıncağızı incitmek istemiyorduk. Bir de ne görelim. İhtiyar kadın bizi her seferinde yenip alt etti.

- Ne?

- Sizi temin ederim ki öyle. Posta güvercini gibi dosdoğru gerçeğe gidiyordu.

- Ne kadar olağanüstü bir şey. Zavallı yaşlı Miss Marple, St Mary Mead'in dışına bile çıkmadı ömründe.

- Ama ona göre bu durum kendisine, insan tabiatını mikroskop altına yatırırcasına inceleyebilmesi için sınırsız olanak sağlamış.

- Burada bir gerçek payı olabilir, diye onayladı Mrs. Bantry. En azından insanların basit taraflarını bilir insan. Fakat aramızda gerçekten heyecan verici bir katil olduğunu sanmıyorum. Yemekten sonra onu Arthur'un hayalet öyküleriyle sınamalıyız. Buna bir çözüm bulursa ona müteşekkir kalırım.

- Arthur'un hayaletlere inandığını bilmiyordum!

- Aa! İnanmaz ki. Onu telaşlandıran da bu zaten. Bu, bir dostunun; son derece sıkıcı bir insan olan George Pritchard'ın başına geldi. Zavallı George için çok trajik bir durum. Ya bu olağandışı öykü doğru ya da...

- Ya da ne?

Mrs. Bantry cevap veremedi. Birkaç dakika sonra ilgisiz bir şekilde şöyle dedi: ,

- Biliyor musunuz, ben George'u severim. Onun böyle olduğuna insan inanamıyor, ama insanoğlu öyle olağanüstü işler yapıyor ki.

Sir Henry onayladı. O, insanların yaptığı olağanüstü işleri Mrs. Bantry'den bile daha iyi bilirdi. O gece yemekte Mrs. Bantry yemek masasının etrafındakilere baktı (Bunu yaparken hafifçe titriyordu, çünkü yemek odası, bütün İngiliz yemek odaları gibi çok soğuktu). Gözleri, kocasının sağında dimdik oturan yaşlı kadına takıldı. Miss Marple siyah dantel eldivenler takmıştı, omuzlarında eski bir dantel şal vardı; başka bir dantel parçası da beyaz saçlarının üzerine iliştirilmişti. Heyecanlı bir şekilde Dr. Lloyd'la konuşuyordu. Sağlık evinden ve bölgede görevli olan hemşireden şüphelendikleri ihmalkârlıklardan konuşuyorlardı.

Mrs. Bantry bir kez daha hayrete düştü. Hatta Sir Henry'nin çok ince bir espri yapmış olabileceğini bile düşündü, söylediklerinin doğru olabileceğine inanmadı.

Bakışları aranmaya devam etti ve sonunda güzel ve popüler bir aktrist olan Jane Helier'la atlar hakkında konuşmakta olan kırmızı yüzlü, geniş omuzlu kocasına sevgiyle baktı. Sahnedeki halinden bile daha güzel olan Jane, (eğer bu mümkünse tabiî) kocaman mavi gözlerini açıp, "Öyle mi? Şu işe bakın! Ne olağanüstü! diye fısıldıyordu muntazam aralıklarla. Atlarla ilgili hiçbir şey bilmiyordu ve buna aldırmıyordu da.

- Arthur, dedi Mrs. Bantry. Zavallı Miss Jane'in canını sıkıp onu rahatsız ediyorsun. Atlan bırak da, yerine ona hayalet öykünü anlat. Biliyorsun... George Pritchard'la ilgili olanı.

- Ne dedin Dolly? Ama bilmem ki.

- Sir Henry de duymak istiyormuş. Ona bu sabah bahsediyordum bu konudan. Herkesin bu konuda ne söyleyeceğini duymak ilginç olurdu.

- Ah! Lütfen anlatın. Ben hayalet öykülerine bayılırım, dedi Jane.

- Ee... diye tereddüt etti Albay Bantry. Ben pek doğaüstü şeylere inanmam. Ama bu...

- Ben hiçbirinizin George Pritchard'ı tanıdığınızı sanmıyorum. En iyilerden biridir. Karısı öldü. Zavallı kadın. Şu kadarını söyleyebilirim ki, sağken George'a pek gün göstermedi. O, yarı felçli olan insanlardandı. Gerçekten bir sakatlığı vardı. Ama her ne idiyse sonuna kadar kullanırdı bunu. Kaprisli, mantıksız ve mükemmeliyetçiydi.

Sabahtan akşama kadar yakınırdı halinden. George'un da her an emrine amade olmasını isterdi. Adamın her yaptığı şey yanlıştı. Eminim ki erkeklerin pek çoğu, böyle bir kadının kafasını baltayla uçurur ve ona durmadan lanet okurdu. Öyle değil mi Dolly?

- Korkunç bir kadındı, dedi Mrs. Bantry kendinden emin bir şekilde. Eğer George Pritchard kadının beynim baltayla dağıtsaydı ve jüride de birkaç kadın olsaydı bile, eminim ki rahatlıkla beraat ederdi.

- İşin nasıl başladığını bilmiyorum. George bu konuda biraz belirsiz davrandı. Sanırım Mrs. Pritchard'ın, her zaman falcılara, el falı bakanlara, gaipten haber, verenlere ve o tür işlerle uğraşanlara bir düşkünlüğü vardı. George'un buna bir itirazı yoktu. Eğer kadın kendini böyle eğlendirebiliyorsa ne âlâ. Ama adam, kendisini bu tür heyecanlara kaptırmayı reddediyordu. Bu da başka bir üzüntü kaynağıydı.

Bir dizi hastane hemşiresi geldi geçti evden. Mrs. Pritchard birkaç haftada onlardan bıkıyordu. Genç bir hemşire bu falcılık işine pek meraklıydı. Mrs. Pritchard bir müddet ondan çok hoşlandı. Derken birden onunla bozuştu ve hemşirenin gitmesi için ısrar etti. Eskiden kendisine bakmış olan yaşlıca bir hemşireyi tekrar işe aldı. Bu kadın, nevrozlu hastalara karşı anlayışla davranmayı biliyordu. George'a göre, Hemşire Copling iyi biriydi ve aklı başında bir kadındı. Mrs. Pritchard'ın sinir krizlerini ve huysuzluk nöbetlerini soğukkanlılıkla karşılıyordu.

Mrs. Pritchard öğle yemeğini daima üst katta yerdi ve genellikle öğle yemeği saatinde hemşire ile George öğleden sonrası için bir program yaparlardı. Kesin konuşmak gerekirse, hemşire saat 14'ten 16'ya kadar izinliydi, ama George öğleden sonra serbest kalmak istediğinde, iznini çay saatinden sonra kullanırdı. Bu sefer Golden Green'deki kız kardeşini görmeye gideceğini, dolayısıyla biraz gecikeceğini söylemişti. George'un suratı asıldı, çünkü golf oynamayı planlamıştı. Gerçi Hemşire Copling ona teminat vermiş: "Mr. Pritchard ikimizin yokluğunu da fark etmez." Ve gözleri ışıldamıştı: "Mrs. Pritchard'ın bizden daha heyecan verici bir misafiri olacak."

"Kimmiş o?"

"Durun bakayım" Hemşire Copling'in gözleri her zamankinden daha fazla ışıldadı. "Doğrusunu bulayım. Geleceği Görebilen Medyum Zarida."

"Aman Tanrım" diye homurdandı George, "Bu da yeni birisi mi?"

"Oldukça yeni. Sanırım benim selefim Hemşire Carstairs yolladı onu. Mrs. Pritchard henüz görmedi kadını. Bu öğleden sonrası için randevu ayarlamak üzere mektup yazdırdı bana."

"Her neyse, ben golf oynayabileceğim" dedi George ve Geleceği Görebilen Medyum Zarida'ya en içten duygular besleyerek uzaklaştı.

George eve döndüğünde, Mrs. Pritchard'ı altüst olmuş bir vaziyette buldu. Hasta her zamanki gibi yatağında uzanmıştı ve elindeki şişede sık aralıklarla kokladığı amonyak ruhu vardı.

"George!" diye seslendi. "Bu evle ilgili ne anlatmıştım ben sana? İçeri girdiğim anda burada bir tuhaflık olduğunu hissetmiştim! O zaman söylememiş miydim sana?"

"Sen her zaman söylersin zaten" deme arzusunu güçlükle bastırarak, "Hayır hatırlamıyorum" dedi George.

"Benimle ilgili hiçbir şeyi hatırlamazsın zaten. Erkekler o kadar duyarsız oluyorlar ki. Ama ben senin birçok erkekten daha da duyarsız olduğuna inanıyorum."

"Sevgili Mary, insafsızlık etme."

"İşte sana söylediğim gibi bu kadın anında anladı. Kadın içeriye girmeye çekindi ve 'Burada tehlike ve kötülük kol geziyor. Hissediyorum bunu' dedi."

George akılsızca güldü.

"Eh bu öğleden sonra paranın karşılığını almışsın."

Karısı gözlerini yumarak, şişeyi uzun uzun kokladı.

"Benden nasıl da nefret ediyorsun. Ölüyor olsam, gülüp eğlenirdin."

George itiraz etti ve kadın birkaç dakika sonra konuşmaya başladı.

"İstiyorsan gidebilirsin, ama ben sana her şeyi anlatacağım. Bu evin benim için tehlikeli olduğunu söyledi kadın."

George'un, Zarida'ya karşı duyduğu olumlu duygular değişmeye başlamıştı. Karısının, o yersiz inadı tuttuğu takdirde, yeni bir eve taşınmak için ısrar edeceğini biliyordu.

"Başka neler söyledi?" diye sordu.

"Pek bir şey söylemedi. O kadar sıkkındı ki canı. Bir bardağın içinde menekşeler vardı. Onları gösterip bağırdı: 'Onları uzaklaştır. Mavi çiçekler olmasın. Mavi çiçekler senin için öldürücü olurlar, bunu unutma.' Bilirsin, mavi renk bana hep itici gelmiştir. İçgüdülerim her zaman beni bu renge karşı uyarır" dedi Mrs. Pritchard.

George, düşündüklerini ona söylemeyecek kadar akıllıydı. Onun verine, gizemli Zarida'nın neye benzediğini sordu? Mrs. Pritchard büyük bir hevesle tarif etmeye başladı.

"Siyah saçları kulaklarının üzerinde toplanmıştı, gözleri yarı kapalıydı ve büyük siyah halkalar vardı etrafında. Ağzını ve çenesini örten siyah bir tül peçe vardı ve şarkı söylercesine konuşuyordu. Belirgin bir yabancı aksanı vardı, İspanyol'du galiba.

"Mesleğinin tüm güçlü özelliklerini yansıtıyordu yani" dedi George neşeyle.

Karısı hemen gözlerini yumdu.

"Çok hasta hissediyorum kendimi" dedi. "Hemşireyi çağır. Bildiğin gibi, sevgisizlik beni hasta ediyor."

Bu olaydan iki gün sonra Hemşire Copling, asık bir suratla George'un yanına geldi.

"Mrs. Pritchard'ın yanına gelir misiniz? Kendisini çok üzen bir mektup aldı."

Karısını, elinde bir mektupla buldu. Kadın mektubu ona uzattı.

"Okusana" dedi.

George okudu. Mektup, büyük ve siyah harflerle ağır kokulu bir kâğıda yazılmıştı.

"Geleceği gördüm. Çok geç olmadan ikaz ediyorum. Dolunaydan sakın. Mavi çuhaçiçeği bir ikaz niteliğindedir. Mavi gülhatmi tehlike anlamına gelir, mavi sardunya ise ölüm demektir."

George tam bir kahkaha koyuverecekti ki, Hemşire Copling'in gözündeki ifadeyi gördü. Hemşire, George'u ani bir el hareketiyle uyardı. George biraz da beceriksiz bir şekilde "Mary, kadın muhtemelen seni korkutmaya çalışıyor. Zaten mavi çuhaçiçeği ve mavi sardunya da yoktur" dedi.

Ama Mrs. Pritchard, günlerinin sayılı olduğunu söyleyerek ağlamaya başladı.

Hemşire Copling George'la birlikte merdiven sahanlığına çıktı.

"Bu saçma ve gülünç bir ahmaklık" diye patladı George.

"Herhalde öyledir."

Hemşirenin ses tonu dikkatini çekti ve şaşkınlıkla kadına baktı.

"Hemşire siz de inanmıyorsunuz değil mi?"

"Kesinlikle, Mr. Pritchard. Ben geleceği önceden görmeye inanmıyorum. Bu saçmalık. Beni şaşırtan, bunun anlamı. Falcılar, genelde elde edebilecekleri bir şeyin peşindedirler. Fakat bu kadın, kendisine hiçbir menfaat temin etmediği halde Mrs. Pritchard'ı korkutuyor. Bunun nedenini anlayamıyorum. Bir şey daha var."

"Evet?"

"Mrs. Pritchard, Zarida'yı bir yerden hayal meyal hatırladığını söyledi."

"Daha başka?"

"Dahası Mr. Pritchard, ben bu işten hiç hoşlanmadım, hepsi bu."

"Senin de bu denli batıl inançlı olduğunu tahmin etmezdim hemşire."

"Ben batıl inançlı değilim, ama şüpheli bir durum olduğunda sezerim."

Bu konuşmadan dört gün sonra ilk olay meydana geldi. Bunu size açıklayabilmem için önce Mrs. Pritchard'ın odasını tarif etmem gerek.

- Bırak onu ben yapayım, diye sözünü kesti Mrs. Bantry.

- Üzerinde çiçek demetleri olan yeni tarz duvar kâğıtlarıyla kaplıydı oda. Aynen bahçedeymiş gibi bir etki yaratıyor; oysa çiçeklerin hepsi sahte. Yani o çiçeklerin hepsinin aynı zamanda açması imkânsız.

- Bitkiler konusundaki titizlik tutkunun, seni konunun dışına taşımasına izin verme Dolly, dedi kocası. Senin çok hevesli bir bahçıvan olduğunu biliyoruz.

- Evet ama, diye itiraz etti Mrs. Bantry. Çançiçeklerini, fulyayı, acı baklayı, gülhatmiyi ve yıldızçiçeklerini aynı grupta toplamak saçma.

- Hiç bilimsel değil, dedi Sir Henry. Ama siz öyküyü anlatmaya devam edin.

- Pekâlâ, o kümelenmiş çiçekler arasında çuhaçiçekleri kümesi de var. Sarı ve pembe çuhaçiçekleri. Ah tamam Arthur, bu senin öykün.

Albay Bantry öyküye bıraktığı yerden başladı.

- Mrs. Pritchard, bir sabah zilini şiddetli bir biçimde çaldı. Ev halkı koşarak geldi. Kadının ölmek üzere olduğunu sandılar. Hiç de öyle değildi. Çok heyecanlıydı ve duvar kâğıdını işaret ediyordu. Hakikaten de diğerlerinin ortasında mavi bir çuhaçiçeği yer alıyordu.

- Oh! dedi Miss Helier. Ne ürkütücü.

- Soru şuydu: mavi çuhaçiçeği daha önce de orada değil miydi? Bu, George'un ve hemşirenin düşüncesiydi. Ama Mrs. Pritchard bunu hiçbir surette kabul etmiyordu. Bu çiçeği bu sabaha kadar fark etmemişti. Dün gece de dolunay vardı. Buna canı çok sıkılmıştı.

- George Pritchard'a o gün rastladım ve bana bunları anlattı, dedi Mrs. Bantry. Mrs. Pritchard'a uğradım ve bütün bunların gülünç olduğuna ikna etmeye uğraştım onu, ama başarısız oldum. Çok endişeli bir şekilde ayrıldım oradan ve Jean Instow'a rastladığımda olanları ona da anlattım. Jean garip bir kızdır. "Demek Mrs. Pritchard çok üzgün?" dedi. Ben de ona, kadının pek çok batıl inancı olduğunu ve dolayısıyla korkudan ölecek durumda olduğunu anlattım.

Jean'ın sonradan söylediklerinin, beni çok şaşırttığını hatırlıyorum. Dedi ki: "Belki de bu en iyisi, değil mi ama?" Ve bunu öyle soğuk ve tabiî bir şekilde söyledi ki nasıl anlatsam, şoke oldum. Tabiî bugünlerde acımasız ve açık sözlü olmak moda, ama ben alışamıyorum. Jean bana garip bir şekilde gülümseyerek şöyle dedi: "Böyle konuşmamdan hoşlanmayabilirsiniz, ama Mrs. Pritchard'ın yaşamasının ne faydası var kendisine? Hiç. George Pritchard için de cehennem hayatı. Karısının korkudan ölmesi, adamın başına gelebilecek en iyi şey!" Ben "George karısına karşı hep çok iyidir" dedim. O da dedi ki: "Evet, zavallı adam bu ödülü hak ediyor. George Pritchard çok cazibeli bir adam, Onunla çalışan son hemşire -güzel olan hemşire- öyle düşünüyordu. Neydi adı? Carstairs. Mrs. Pritchard'la aralarındaki kavganın nedeni oydu." Ben Jean'ın böyle söylemesinden hoşlanmamıştım. Ama bazı şeyler insanın aklına takılıyor...

Mrs. Bantry anlamlı bir şekilde ara verdi konuşmaya.

- Evet canım, dedi Mrs. Marple sakin bir şekilde. însan her zaman böyle şeyleri düşünür. Miss Instow güzel bir kız mıydı? Eminim golf da oynuyordur.

- Evet, her türlü oyunu iyi oynar. Güzel ve çekicidir. Sarışındır, sağlıklı bir cildi ve güzel, duru mavi gözleri vardır. Tabiî biz her zaman onun ve George Prichard'ın birbirlerine uygun olduklarını düşünürdük, tabiî ki olaylar başka şekilde gelişmiş olsaydı.

- Ve arkadaştılar galiba? diye sordu Miss Marple.

- Ah, evet. Çok iyi arkadaştılar.

- Dolly, acaba benim öyküye devam etmeme izin verir misin? diye sızlandı Albay Bantry.

- Arthur, dedi Mrs. Bantry uysalca, hayaletlerine dönmek istiyor.

- Öykünün geri kalan kısmını George'dan duydum, diye devam etti albay. Ay sonuna doğru Mrs. Prichard'ın fena halde işin sonuna gelmeye başladığı kuşku götürmez. Takvimin üzerinde dolunay olacağı günü işaretlemişti ve o gece hem hemşirenin hem de George'un odaya gelip duvar kâğıdını dikkatle incelemelerini sağlamıştı. Pembe ve

kırmızı gülhatmiler vardı ama aralarında mavi gülhatmi yoktu. Ondan sonra George odadan çıkınca, arkasından kapıyı kilitlemişti.

- Oysa sabahleyin büyük, mavi bir gülhatmi vardı, dedi Miss Helier neşeli bir şekilde.

- Tamamen haklısınız, dedi Albay Bantry. Ya da kısmen haklısınız. Kadının hemen başının üstünde yer alan bir gülhatmi maviye dönüşmüştü. Bu, George'u tereddüde düşürdü, ama tereddüdü arttığı oranda işleri ciddiye almayışı da arttı. Bütün bu olanların, bir çeşit şaka olduğunu iddia ediyordu. Kapının kilitli oluşu ve değişikliğin Hemşire Copling'den önce karısı tarafından keşfedilmiş oluşu gibi kesin delilleri bile gözardı ediyordu.

Bu olanlar George'u hayrete düşürdü ve onu mantıksız hale getirdi. Karısı evi terk etmek istiyordu, ama o bunu kabul etmedi. Gerçi bunu kabul etmiyordu, ama ilk kez doğaüstü güçlere inanmaya hazırdı. Genellikle karısının isteklerine uyardı, ama bu kez öyle olmadı. "Mary kendisini gülünç duruma düşürmemeli" demişti. Ona göre tüm bu olanlar, iğrenç bir saçmalıktan ibaretti.

Ondan sonraki ay geldi geçti. Mrs. Pritchard tahmin edilenin aksine itirazlarını azalttı. Kaderinden kaçamayacağına inanacak kadar batıl inançlıydı sanırım. Tekrar tekrar söylüyordu: mavi çuhaçiçeği ikaz, mavi gülhatmi tehlike, mavi sardunya ise ölüm. Yatağa uzanıp en yakınındaki pembe kırmızı sardunya demetine dalıyordu.

Bütün bu işler oldukça sinir bozucuydu. Bu sinirli hal hemşireye de geçmişti. Dolunaydan iki gün önce George'a gelerek Mrs. Pritchard'ı uzaklaştırmasını istemiş, George ise buna kızmıştı.

"Duvardaki bütün çiçekler mavi şeytanlara dönüşseler gene de kimseyi öldüremezler" diye bağırmıştı George.

"Öldürebilirler. İnsanlar daha önce de şoktan öldüler."

"Saçmalık" dedi George.

George eskiden beri keçi gibi inatçıdır. Onu yönlendirmek zordur. Karısının, bu değişiklikleri gizlice tezgâhladığını düşünüyor ve onun marazı, isterik bir planı olduğuna inanıyordu.

Nihayet öldürücü gece geldi çattı. Mrs. Pritchard her zamanki gibi odasını kilitledi. Çok sakindi, neredeyse soylu bir ruh hali vardı. Onun bu hali hemşireyi endişelendirmişti; ona uyarıcı bir striknin iğnesi yapmak istemişti, ama Mrs. Pritchard bunu kabul etmemişti. Sanki kadın, bu durumdan bir çeşit zevk duyuyordu; George öyle söylemişti.

- Bu pekâlâ mümkün, dedi Mrs. Bantry. Bütün bunlarda garip bir çekicilik buluyor olmalı.

- Ertesi sabah zil şiddetli bir şekilde çalınmamıştı. Mrs. Pritchard genelde 8'de uyanırdı. Saat 8.30 olup da kadından hiç ses çıkmayınca hemşire kapıyı sertçe çalmıştı. Hiç cevap gelmeyince George'u çağırmış ve kapının kilidinin açılması için ısrar etmişti.

Bir keski yardımıyla açtılar kapıyı.

Yatağın üzerinde cansız yatan bedene bir kez bakmak yetmişti, Hemşire Copling'e. George'u, doktora telefon etmesi için göndermişti, ama maalesef çok geç kalınmıştı. "Mrs. Pritchard en az sekiz saat önce ölmüş" demişti doktor. Kokladığı tuzlar yatağın üstünde, elinin yanında duruyordu ve duvarda pembe kırmızı sardunyaların yanında parlak koyu mavi bir sardunya göze çarpıyordu.

- Korkunç, dedi Miss Helier ürpererek. Sir Henry kaşlarını çatmıştı.

- Başka ayrıntı yok mu?

Albay Bantry başını hayır anlamında sallamasına rağmen Mrs. Bantry çabucak cevap verdi.

- Gaz.

- Gaza ne olmuş? dedi Sir Henry

- Doktor geldiğinde hafif bir gaz kokusu varmış ve şöminenin yanındaki gaz vanasını hafif açık bulmuş, ama o kadar hafifmiş ki, pek etkili olmazmış.

- Mr. Pritchard ve hemşire bunu fark etmişler mi içeriye girdiklerinde?

- Hemşire "Kokuyu hafifçe duyduğunu" söylemişti. George, "Gazı fark etmediğini, sadece bir şeyden dolayı kendini tuhaf hissettiğini" söyledi. Ama bunu geçirdiği şoka bağladı, ki muhtemelen de öyleydi. Her iki şıkta da, gazdan zehirlenme söz konusu değildi. Koku önemsenmeyecek kadar hafifti.

- Öykünün sonu bu mu?

- Hayır, değil. Şöyle ya da böyle farklı dedikodular yapıldı. Hizmetkârlar birçok şeye kulak misafiri olmuşlardı. Örneğin, Mrs. Pritchard'ın kocasına, kendisinin ölmesi halinde kocasının gülüp eğleneceğini söylediğini duymuşlardı. Daha yakın tarihte de bazı şeyler duymuşlardı. Bir gün kadın, kocasının evden taşınmayı reddetmesi "Pekâlâ öyle olsun. Ben öldüğüm zaman umarım ki beni öldürdüğünü anlarsın" demişti. Ve kötü talihe bakın ki, tam bir gün önce de bahçe yollarındaki yabanî otları öldürmek için zehir hazırlamıştı. Genç hizmetkârlardan biri, onu zehiri hazırlarken, daha sonra da karısına bir bardak sıcak süt götürürken görmüştü.

Dedikodu büyüyerek yayıldı. Doktor, raporunda ölümün tam olarak nasıl ifade edildiğini bilmediğim şok, kalp durması, beyne kan gitmemesi gibisinden, fazla bir şey ifade etmeyen tıbbî bir nedenden kaynaklandığım belirtmişti. Zavallı kadıncağız mezarına gireli bir ay olmamıştı ki, cesedi mezardan çıkarmak için izin talep edildi ve bu izin alındı.

- Otopsinin sonucunda bir şey elde edilemedi, dedi Sir Henry ciddi bir ifadeyle. Bu sefer duman olan yerde ateş yoktu.

- Bunların tümü çok garip, dedi Mrs. Bantry. Mesela Falcı Zarida'nın verdiği adreste, böyle birini kimse tanımıyordu.

- Bir keresinde ortaya çıktı, diye devam etti kocası. Sonra tamamen ortadan kayboldu.

- Dahası da var, diye devam etti Mrs. Bantry. Onu tavsiye ettiği ileri sürülen küçük Hemşire Carstairs falcıyı hiç tanımıyordu.

İkisi birbirlerine baktılar.

- Çok gizemli bir öykü, dedi Doktor Lloyd. İnsan bazı tahminlerde bulunabilir, ama tahminde bulunmak...

Doktor başını salladı.

- Mr. Pritchard Miss Instow'la evlendi mi? diye sordu Miss

Marple, yumuşak bir sesle.

- Şimdi bu soruyu niye sordunuz? diye sorguladı Sir Henry. Miss Marple açık mavi gözlerini açtı.

- Çok önemliymiş gibi geliyor, dedi Miss Marple. Evlendiler mi? Albay Bantry başını iki yana salladı olumsuzca.

- Biz böyle bir şey bekliyorduk, ama on sekiz ay geçti. Birbirlerini pek fazla gördüklerini bile sanmıyorum.

- Bu önemli işte, dedi Miss Marple. Hem de çok önemli.

- O halde siz de benim gibi düşünüyorsunuz, dedi Mrs. Bantry. Siz de düşündünüz ki...

- Yapma Dolly, dedi kocası. Senin söyleyeceğin şey ispat edilemez. Elinde hiçbir delil olmadan insanları suçlayamazsın.

- Bu kadar erkek gibi davranma Arthur. Erkekler her zaman her şeyi söylemeye korkarlar. Ayrıca bu aramızda kalacak. Jean Instow kendisine falcı süsü verdi. Bu, benim ileri sürdüğüm çılgınca bir düşünce. İhtimal, sadece bir ihtimal bu. Belki espri olsun diye yaptı. Bir an olsun zarar vermek niyetinde olduğunu sanmam, ama eğer bu şekilde davrandıysa ve Mrs. Pritchard da korkudan ölecek kadar aptalsa... Eee Miss Marple'ın da anlatmak istediği buydu değil mi?

- Hayır canım, pek de öyle değil. Örneğin, ben birini öldürmek isteseydim. Tabiî ben böyle bir şey yapmayı bir an olsun düşünmem, çünkü bu çok kötü bir davranış; üstelik ben böcek öldürmeyi bile sevmem. Gerçi öldürülmeleri gerektiğini biliyorum, ama bahçıvan en merhametli şekilde yapar bu işi. Durun bakayım ben ne diyordum? dedi Miss Marple.

- Eğer birini öldürmek isteseydim diyordunuz, diye yardımcı oldu Sir Henry.

- Eğer birini öldürmek isteseydim, korkudan medet ummazdım. Biliyorum, insan korkudan ölen insanlar hakkında havadisler okuyor, ama bu pek de kesin olmayan bir şey; asabî insanlar sanıldığından daha cesurdurlar. Ben daha kesin ve kati bir yöntem isterdim; onun için de ayrıntılı ve güzel bir plan yapardım.

- Miss Marple, dedi Sir Henry, Beni korkutuyorsunuz. Hiçbir zaman benden kurtulmak istememenizi umuyorum. Sizin planlarınız fazlasıyla iyi olurdu.

Miss Marple adama sitemkâr bir şekilde baktı.

- Böyle bir kötülük yapmayacağımı açıkça belirtmiştim, dedi Miss Marple. Hayır, kendimi bir başkasının yerine koymaya çalışıyordum.

- George Pritchard'ı mı kastediyorsunuz? diye sordu Albay Bantry. Ben George'un yaptığına asla inanmam. Ama söylemek gerekirse, hemşire bile inanıyor. Olaydan bir ay kadar sonra, ceset mezardan çıkartıldığında hemşireyi görmeye gitmiştim. Nasıl yapıldığını bilmiyordu; hatta hiçbir şey söylemiyordu, ama açıkça karısının ölümünden bir şekilde George'un sorumlu olduğunu düşünüyordu. Bundan emindi.

- Pekâlâ, dedi Dr. Lloyd. Belki de tamamen haksız değildir. Ayrıca şunu da bilin ki, hemşireler çoğu zaman bilirler. Söyleyemezler, kanıtları yoktur, ama bilirler.

Sir Henry öne doğru eğildi."Haydi bakalım Miss Marple" dedi ikna edici bir sesle. Rüya âlemine dalıp gittiniz. Bize de anlatmaz mısınız neler olduğunu?

Miss Marple yerinden sıçradı, rengi pembeleşmişti.

- Özür dilerim, dedi. Bizim sağlık ocağının hemşiresini düşünüyordum. Çok zor bir mesele.

- Mavi sardunyalar konusundan da mı zor?

- Çuhaçiçeklerine bağlı her şey, dedi Miss Marple. Yani Mrs. Bantry sarı ve pembe olduklarını söylemişti. Eğer pembe çuhaçiçeği maviye dönüşmüşse, her şey yerli yerine oturur; ama eğer sari bir çiçek dönüşmüşse...

- Sanırım pembeydi, dedi Mrs. Bantry.

Mrs. Bantry Miss Marple'a dikkatle baktı. Hepsi Miss Marple'a bakmaya başladılar.

- O zaman çözüldü, dedi Miss Marple. Başını esefle iki yana salladı. Böcek mevsimi, diğer şeyler ve tabiî ki gaz.

- Sanırım size diğer sayısız kasaba facialarını anımsatmıştır, dedi Sir Henry.

- Faciaları değil, dedi Miss Marple. Ve kesinlikle suçlarla ilgili herhangi bir şeyi de değil, dedi. Sir Henry sadece sağlık ocağının hemşiresiyle ilgili bir problemi hatırlattı bana. Ee nihayet hemşireler de bir insan. Davranışlarına çok dikkat etmeleri gerektiğini, o sert yakalı üniformaları giymek zorunda olduklarını ve ailelerle çok yakın ilişkiler içinde olduklarını da göz önüne alırsak, olabilecek şeyleri bir düşünün.

Sir Henry'nin beyninde birden şimşek çaktı.

- Yani Hemşire Carstairs'ten bahsediyorsunuz?

- Hayır, Hemşire Carstairs'ten değil. Hemşire Copling'den. Bakın, o hemşire daha önce de orada çalışmıştı ve Mr. Pritchard'la çok yakın çalışıyordu. Mr. Pritchard'ın çok cazibeli bir adam olduğunu söylediniz. Kendi kendine bazı şeyler kurmuştur, zavallı şey. Neyse o konuya girmeyelim şimdi. Miss Instow'dan haberi yoktu sanırım; öğrenince Mr. Pritchard'a düşman oldu ve adama mümkün olduğunca zarar vermeye çalıştı. Ama mektup onu ele verdi değil mi?

- Hangi mektup?

- Durun bakalım. Mrs. Pritchard'ın isteği üzerine falcıya mektup yazıp çağırdı ve falcı da bu mektuba dayanarak kalktı geldi. Ama daha sonra o adreste öyle birinin olmadığı ortaya çıktı. Bu Hemşire Copling'in de işin içinde olduğunu kanıtlar. Sadece yazıyormuş taklidi yaptı, dolayısıyla falcının o olması ihtimali öyle yüksek ki.

- Ben mektupla ilgili hususu hiç fark etmemiştim, dedi Sir Henry. Çok önemli bir nokta tabiî ki.

- Biraz cesur bir davranış, dedi Miss Marple. Çünkü Mrs. Pritchard kılık değiştirmesine ve gizlenmesine rağmen onu tanıyabilirdi, tabiî tanısaydı şaka yapıyormuş gibi davranacaktı.

- Ben malum kişi olsaydım korkudan medet ummazdım demekle neyi kastettiniz, dedi Sir Henry.

- Bu şekilde emin olamaz insan, dedi Miss Marple. Hayır, bence ihtarlar ve mavi çiçekler, eğer askerî bir terimle ifade edersem, sadece birer kamuflajdır.

- O halde gerçek şey?

- Biliyorum, dedi Miss Marple özür dilercesine. Beynimde kanatlı böcekler var. Zavallı şeyler. Binlercesi imha ediliyor, genellikle de güzel bir yaz gününde. Fakat şöyle düşündüğümü anımsıyorum: bahçıvanın, bahçede potasyum siyanürü karıştırdığım gördüğümde, "Ne kadar da amonyak ruhuna benziyor" diye aklımdan geçmişti ve eğer onun yerine amonyak ruhu şişesi konursa... Ki zavallı kadının da, amonyak ruhu koklama alışkanlığı var gerçekten de. Çünkü siz, şişenin elinin yanında bulunduğunu söylediniz. O zaman, tabiî ki Mr. Pritchard doktora telefon etmeye gittiğinde hemşire onu gerçek şişeyle değiştirmiş olabilir. Badem kokusunu gizlemek ve birisine fenalık gelirse bunu maskelemek için hafifçe gazı açmıştı. Tabiî yanılmış da olabilirim, şişedeki tamamen farklı bir şey de olabilir. Ama bu pek fark etmez değil mi?

Miss Marple konuşmaya bir süre ara verdi, nefes nefese kalmıştı.

Jane Helier öne doğru eğilerek "Ya mavi sardunya ve diğer çiçekler?" dedi.

Hemşirelerin her zaman turnusol kâğıtları var değil mi? dedi Miss Marple. Yani testler için. Pek hoş bir konu değil. Pek irdelemeyelim. Ben de biraz hemşirelik yapmıştım. Rengi hafifçe pembeleşti. Mavi asitlerde kırmızıya dönüşür, kırmızı alkalilerdeyse maviye dönüşür.

Ciçeklerin, yani yatağın yanındakilerin üzerine kırmızı turnusol yapıştırmak o kadar kolaydır ki, zavallı kadın amonyak ruhunu koklayınca, amonyak buharı onu maviye çevirir. Gerçekten zekice. Tabiî odayı açtırıp içeri girildiğinde, sardunya önce mavi değildi; herkes sonradan fark etti. Hemşire şişeleri değiştirirken, amonyak ruhunu bir dakika kadar duvar kâğıdına doğru tuttu sanırım.

- Oradaymışçasına biliyorsunuz olayları Miss Marple, dedi Sir Henry.

- Beni endişelendiren, dedi Miss Marple, Zavallı Mr. Pritchard ve o iyi kız Miss Instow. Her ikisi de birbirlerinden şüphelendikleri için uzak duruyorlar birbirlerinden. Halbuki hayat o kadar kısa ki.

Başını salladı.

- Merak etmeyin, dedi Sir Henry. Benim de sakladığım bazı şeyler var. Bir hemşire, kendisine mirasını bırakan yaşlı bir hastayı öldürmek suçundan tutuklandı. Potasyum siyanürü amonyak ruhunun yerine kullanarak işlemiş cinayeti. Hemşire Copling aynı numarayı tekrarlıyor. Miss Instow ve Mr. Pritchard'ın hiçbir kuşkuları kalmamalı.

- Ay ne hoş değil mi? diye bağırdı Miss Marple. Yani cinayetten bahsetmiyorum, tabiî ki. O çok üzücü bir durum ve dünyada ne kadar kötülük olduğunu gösteriyor. Eğer bir kez buna imkân verilirse... Bu bana kasabadaki hemşire hakkında Dr. Lloyd'la yaptığım sohbeti bitirmem gerektiğini hatırlattı.

Çalıntı Rubens

Jacques Futrelle

Matthew Kale, gresyağından elli milyon dolar kazandıktan sonra güzel sanatlara yatırım yapmaya başlamıştı. Gayet basitti. Onda para, Avrupa'da ise büyük ustalar vardı. Satın alma yöntemi de, tam bir basitlik örneğiydi. Mermer malikânesinin salonunda kaplanacak aşağı yukarı dört bin m2lik bir alan vardı. Onun için aşağı yukarı dört bin m2lik sanat eseri satın aldı. Bazıları iyiydi, bazıları orta karar, çoğu da kötü. Bu koleksiyonun en önemli eseri, Roma'dan beş bin dolara satın aldığı bir Rubens'ti.

Kale, koleksiyonunu temin ettikten sonra, bunların asılı olduğu geniş salonda bazı değişiklikler yapmaya karar verdi. Tümünü duvardan indirip, aynı ölçüde büyük olan balo salonunda yüzleri duvara dönük şekilde asılı olarak sakladı. O sırada Kale ve ailesi yakındaki bir otele taşındılar.

İşte bu otelde Kale, Jules de Lesseps'le tanıştı. De Lesseps, sohbeti jimnastiğe benzeyen Fransızlardandı. Asabi, hızlı ve çevikti. Kale'e, sadece ressam olmadığını, aynı zamanda bir sanat uzmanı olduğunu söylemişti. Sahip olduğu şeylerle böbürlenmeyi seven Kale, özel koleksiyonunu Lesseps'in takdirine sunmak için her yolu denedi. Bu olay balo salonunda gerçekleşti ve Fransız'ın gözlerinde, güzel sanat eserlerini incelerken gerçek bir sanatçının mutluluk pınarı gözlendi. Diğer bazı parçaları incelerken gülümsemekle yetindi ama bu küçümseyici bir gülümseme değildi.

Kale, kendi elleriyle kıymetli Rubens'i yerinden alıp Fransız'a gösterdi. Bu, Rubens'in *Madonna ve Çocuğu* adlı resmiydi. İlk günlerindeki rengini, güzelliğini ve parlaklığını yıllar boyu korumuş olan fevkalade bir eserdi. Kale, Lesseps'in bu resmin karşısında heyecanlanmaması yüzünden hayal kırıklığına uğradı.

- Ama bu bir Rubens, diye çıkışmıştı.

- Evet görüyorum, diye cevap verdi Lesseps.

- Bana elli bin dolara mal oldu.

- Belki daha bile fazla eder, diyerek omuzlarını silkip arkasını döndü Fransız.

Kale ona hayal kırıklığı içinde baktı. Lesseps, Rubens'in bir ressam ve bu resmin de bir Rubens olduğunu anlamıyor olabilir miydi? Ya da ona elli bin dolara mal olduğunu anlamamış olabilir miydi? Kale, insanların elli bin doları duyunca başlarını eğip gözlerini fal taşı gibi açmalarına alışmıştı.

- Beğenmediniz mi? diye sordu.

- Gerçekten çok beğendim, diye cevapladı Lesseps. Ama daha önce görmüştüm. Siz satın almadan bir hafta kadar önce Roma'da görmüştüm.

Resimleri karıştırıp gözden geçirdiler ve sonunda incelemek üzere bir Whistler buldular. Ünlü *Thames* serisinden suluboya bir resimdi. Lesseps'in yüzü heyecanla

aydınlandı ve birkaç kez suluboya resimden Rubens'in resmine doğru baktı. Sanki zihninde büyük bir ustalıkla yapılmış daha yeni tarihli bir resmi, cesur renkler kullanılarak usta bir teknikle yapılmış eski tarihli bir resimle kıyaslıyormuşçasına bakmıştı.

Kale Lesseps'in sessizliğini yanlış değerlendirdi. "Benim de bu resim hakkında pek olumlu düşüncelerim yok" diye izah etti özür dilercesine. "O bir Whistler ve bana beş bin dolara patladı. Muhakkak benim olmasını istedim filan, ama gene de sevdiğim tarzda değil. Siz ne dersiniz?"

- Bence harikulade, diye cevap verdi Fransız büyük bir hevesle. Bu eser, Whistler'ın çalışmalarının içinde en iyisi ve en eşsiz olanı. Acaba benim bu resmin bir kopyasını yapmam mümkün mü? diyerek, Kale'e doğru döndü. Benim resme biraz yeteneğim var; bunu kayda değer bir şekilde kopyalayabilirim.

Kale gururlanmıştı. Her geçen dakika bu resimden daha çok etkileniyordu. "Tabiî olabilir" diye cevapladı. "Otelinize gönderirim, siz de..."

- Hayır, hayır, hayır, diye sözünü kesti Lesseps aceleyle. Ben resmin benim emanetimde olmasının sorumluluğunu taşıyamam. Her zaman yangın ihtimali olabilir. Ama buraya gelmeme izin verirseniz, bu oda geniş, havadar ve aydınlık, ayrıca sessiz de...

- İstediğiniz gibi olsun, dedi Kale âlicenaplıkla ben sadece diğer yolun sizin için daha uygun olacağını düşünmüştüm.

De Lesseps bir elini milyonerin omzuna koyarak, "Sevgili dostum, eğer bunlar benim resimlerim olsaydı, onlar söz konusu olduğunda kimseye ödünç vermezdim" dedi içtenlikle. Anladığım kadarıyla bu koleksiyonun değeri, şu haliyle...

- 687 000 dolar, diye atıldı Kale gururla

- Sizin yokluğunuzda evinizde iyi bir şekilde korunuyorlardır eminim.

- İşçiler gerekli değişiklikleri yaparlarken, evde yirmi civarında hizmetkâr var, dedi Kale. Üç tanesinin tek işi bu kapıyı gözetlemek Bizim girdiğimiz kapının dışında hiçbir yerden giriş çıkış mümkün değil, diğer kapılar kilitli ve demir muhafazaları var. Bu kapıdan giriş de, benim yazılı iznimle mümkün. Hayır efendim, kimse bu odadan hiçbir şey alamaz.

- Mükemmel, mükemmel, dedi Lesseps hayranlıkla. Hafifçe gülümsedi. "Korkarım, ben sizin bu kadar ileri görüşlü bir işadamı olduğunuza ihtimal vermiyordum. Döndü, boş ve dalgın gözlerle resim koleksiyonuna baktı. Ama akıllı bir hırsız, dedi pervasızca, kıymetli bir resmi, mesela Rubens'i keserek çerçevesinden çıkarıp rulo haline getirebilir, paltosunun altına gizleyip kaçabilir.

Kale gülerek başını "Olmaz" dercesine salladı.

Lesseps, birkaç gün sonra otelde Whistler'ın kopya edilmesi konusunu açtı. Kale, kendisine malikâneye kadar eşlik edip ön çalışmalarını izlemeyi teklif edince, ona cömertçe teşekkürlerini sundu. Balo salonunun kapısında durdular.

- Jennings, dedi Kale orada duran üniformalı hizmetkâra. Bu Mr. Lesseps. İstediği gibi gelip gidebilir. Balo salonunda bazı çalışmalar yapacak. Kimsenin rahatsız etmesine izin verme.

De Lesseps, Rubens'in özensizce bazı resimlere dayanmış olduğunu, Madonna'nın ulvî yüzününse diğer resimlere dönük olduğunu fark etti. "Bu resim bu şekilde bırakılmayacak kadar kıymetli, Mr. Kale" dedi. "Eğer hizmetkârlarınız bana biraz çadır bezi getirirlerse, resmi ona sarıp yerden kaldırır, masanın üzerine koyarım. Burada fareler olduğunu bir düşünün!"

Kale ona teşekkür etti. Gerekli emirler verildi ve nihayet resim dikkatlice sarılarak, zarardan korunacak şekilde yerleştirildi. Daha sonra da De Lesseps kendi hazırlıklarını tamamlayıp, kâğıt, şövale, tabure ve diğer şeyleri temin ederek kopyalama işine başladı. Kale odadan ayrıldı.

Üç gün sonra Kale, sanatçıyı çalışmalarına devam ederken buldu.

- Şöyle bir uğradım, diye izahat verdi. Galerideki çalışmaların nasıl gittiğini görmek için. Bir hafta sonra bitecek. Umarım sizi rahatsız etmiyorumdur?

- Hayır hiç etmiyorsunuz, dedi De Lesseps. Bitirmek üzereyim. Neler yaptığımı görmek ister misiniz? Şövaleyi Kale'e doğru çevirdi.

Milyoner, bakışlarını kopya edilmiş resimden ayırarak, yanda bir iskemle üzerinde duran orijinal resme doğru çevirdi. Gözlerinde, sanatçının çabasına yönelik açık bir hayranlık belirdi.

- Ama çok güzel, diye seslendi. Diğeri kadar iyi ve bahse girerim ki siz beş bin dolar istemiyorsunuzdur değil mi? O anda bu konuda söylenenlerin hepsi buydu. Kale, evin içinde bir saate yakın dolaştıktan sonra balo salonuna geri döndü. De Lesseps şahsî eşyalarını toparlıyordu. İkisi beraberce otele yürüdüler. Sanatçı, koltuğunun altında gevşek bir rulo haline getirdiği Whistler kopyasını taşıyordu.

Bir hafta daha geçti. Galeriyi yeniden tefriş ve dekore etmekle uğraşan işçiler işlerini bitirip gitmişlerdi. De Lesseps resimleri yeniden yerlerine asma işlerinde yardım etmeyi teklif etti. Kale, memnuniyetle bu işi ona devretti. Bu işin başladığı günün öğleden sonrasında Kale'le güle söyleye sohbet eden De Lesseps, kıymetli Rubens'i çevreleyen bezi yırtıp açtı ve birden dehşet içinde bağırarak durdu. Resim gitmişti ve etrafındaki çerçeve boştu. Çerçevenin iç kısmında kalan ince bir tuval şeridi, resmi kesmek için keskin bir çakı kullanıldığını gösteriyordu. Bütün bunların, Profesör Augustus S. F. X. Van Düsen namı diğer Düşünce Makinesi'nin dikkatine sunulması, Kale'in, Dedektif Mallory'nin polis merkezindeki odasına koşup Rubens'in çalındığını haber vermesini takip eden günlerde oldu. Yumruğunu dedektifin masasına indirip, ona doğru gürledi.

- Bana elli bin dolara mal oldu! Neden bir şeyler yapmıyorsunuz? Niçin orada oturup bana bakıyorsunuz?

- Heyecanlanmayın Mr. Kale, diye öğüt verdi dedektif. Adamlarımı şeyi bulmak için görevlendirdim. Şeyi... Rubens de nedir Allah askına?

- Bir resimdir, diye bağırdı Kale. Üzerinde boyalar olan bir tuval ve bana elli bin dolara mal oldu. Bunu sakın unutmayın.

Polis örgütü resmi bulmak için harekete geçirildi ve zaman içinde de bu mesele, gazete muhabiri Hutchinson Hatch'in dikkatinden kaçmadı.

Muhabir, resmin kaybolmasından önceki olayları öğrenerek De Lesseps'i aradı.

Sanatçının, neredeyse isterik bir heyecan içinde olduğunu gördü. Muhabirin, ziyaretinin amacıyla ilgili bir iması Lesseps'in patlayarak şöyle konuşmasına neden oldu:

- *Mon Dieu!*[1] Bu rezalet. Ben ne yapabilirim ki? Birkaç gün boyunca odadaki tek insandım. Resmi korumak için o kadar zahmete katlanan benim ve şimdi resim kayıp. Telafi edilemez bir zarar. Ne yapabilirim?

Adamın ne yapabileceği hakkında Hatch'in kesin bir önerisi yoktu; onun için devam etmesine izin verdi. Sonunda, "Anladığım kadarıyla orada olduğunuz sürece sizden ve Mr. Kale'den başka kimse yoktu odada değil mi Mr. Lesseps?" diyerek adamın sözünü kesti.

- Hiç kimse.

- Sanırım Mr. Kale sizin meşhur bir suluboya resmi kopyaladığınızı söylemişti, öyle yapıyordunuz değil mi?

- Evet, Whistler'in resmettiği bir Thames manzarası, diye cevapladı.

- Şöminenin üzerinde asılı.

Hatch resme hayranlıkla baktı. Çok enfes bir kopyaydı. Çok yetenekli bir sanatçının maharetli üslubunu yansıtıyordu. De Lesseps adamın yüzündeki hayranlığı fark etti.

- Fena sayılmaz, dedi alçakgönüllülükle. Carolus Duranla çalışmıştım!

Diğer bilinen tüm hususlara ilaveten o anda muhabire hiç de değerli gibi gözükmeyen bu ek bilgilerin tümü, Düşünce Makinesi'nin önüne serildi. Bu üstün adam, olanları başından sonuna kadar hiç yorum yapmadan dinledi.

Sonunda "Odaya kimler girebiliyordu?" diye sordu.

- Polis bunun üzerinde çalışıyor, dedi Hutchinson Hatch. Evde birkaç düzine hizmetkâr vardı ve Kale'in kesin emirlerine karşın bu emirlerin uygulamasında biraz gevşek davranılıyordu.

- Tabiî bu, durumu daha da güçleştiriyor, dedi Düşünce Makinesi, hiç değişmeyen sinirli ses tonuyla. Bu onun en belirgin özelliklerinden biriydi.

- Belki de Mr. Kale'in evine gidip bizzat soruşturmayı yürütmemiz daha doğru olur.

Kale onları, zenginlerin basınla karşılaştığında genelde takındığı ihtiyatlı tavırla karşıladı. Geliş nedenlerini izah etmekte olan bilim adamının ufak tefek endamına merakla ve içtenlikle baktı.

- Sizin bu konuda pek bir şey yapabileceğinizi zannetmiyorum Beyler, diye izahat verdi milyoner. Bu işi usulüne uygun bir şekilde dedektiflere havale ettim.

- Mr. Mallory burada mı şimdi?" diye sordu Düşünce Makinesi aksi aksi.

---

[1] Aman Tanrım!

- Evet, yukarıda hizmetkârların katında.

- Resmin çalındığı odayı görebilir miyiz? diye sordu bilim adamı, Hatch'in çok iyi tanıdığı o tatlı dilli haliyle.

Kale, eliyle işaret ederek izin verdi ve onları resimlerin sergilendiği balo salonuna doğru götürdü. Odanın ortasında durup her yeri gözden geçirdi Düşünce Makinesi. Pencereler yüksekti.

Hollere, limonluğa ve malikânenin ıssız kuytu köşelerine çıkan yarım düzine kapı, sayısız çıkış seçenekleri sunuyordu. Bu uzun her yeri araştıran bakıştan sonra Düşünce Makinesi, Rubens'in kesilip içinden alındığı çerçeveyi eline aldı. Uzun bir süre inceledi çerçeveyi. Kale'in sabırsızlığı belli oluyordu. Nihayet bilim adamı ona döndü.

- Mr. De Lesseps'i iyi tanıyor musunuz?

- Onu aşağı yukarı bir aydır tanıyorum. Niçin sordunuz?

- Herhangi bir takdim mektubu getirmiş miydi, yoksa öylesine tesadüfi mi tanıdınız?

Kale ona hoşnutsuzlukla baktı.

- Benim kişisel işlerimin bu konuyla hiç ilgisi yok. Mr. De Lesseps dürüst bir beyefendi ve resmin kayboluşuyla ilgili en son kuşkulanacağım insan.

- Genelde öyle olur zaten, dedi Düşünme Makinesi ters bir şekilde ve Hatch'e doğru dönerek, Whistler'ın kopyası nasıl olmuş, iyi bir kopya mı?

- Ben orijinalini hiç görmedim, diye yanıtladı Hatch. Ama fevkalade bir çalışma. Belki Mr. Kale görmemize itiraz etmez.

- Tabiî etmem, dedi Kale bezgin bir şekilde.

- Gelin içeri, galeri burası.

Hatch resmi dikkatli bir incelemeye tabi tuttu. "Bu kopya hemen hemen mükemmel sayılır" diyerek kararını bildirdi. "Tabiî orijinali burada değil onun için kesin konuşamam, ama çok iyi bir çalışma olduğu muhakkak.

Tam önlerindeki geniş bir kapının önündeki perde birden iki yana açıldı ve içeri Dedektif Mallory girdi. Elinde bir şey taşıyordu ama onları görünce arkasına gizledi. Yüzünde gizleyemediği bir zafer ifadesi vardı

- Aa, profesör, sık sık karşılaşıyoruz değil mi? dedi.

Kale, "Buradaki muhabir ve arkadaşı, De Lesseps'i de işin içine sürüklemeye çalışıyorlar bir şekilde" diye yakındı dedektife. "Böyle bir şey olmasını istemem. Gidip önüne gelen her şeyi basıverir gazetesine. Her zaman öyle yaparlar."

Düşünme Makinesi, bir an ona dik dik baktı, daha sonra elini dedektife uzattı.

- Onu nerede buldun? diye sordu.

- Sizi hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm, dedi dedektif alaylı bir şekilde. Ama bu sefer biraz geç kaldınız, diyerek arkasında tuttuğu nesneyi uzattı:

- İşte resminiz Mr. Kale.

Kale şaşkın, geniş bir nefes aldı ve tuvali, iki eliyle incelemek üzere havaya kaldırdı. "İyi" diye yanıtladı dedektifi "Bundan ötürü bir şey kaybetmemeni sağlarım. Çünkü, bu bana elli bin dolara mal oldu."

Düşünme Makinesi, tuvalin üst sağ köşesine bakmak için öne doğru eğilerek, "Nerede buldun onu" diye sordu yeniden.

- Hizmetkârlardan birinin odasındaki bir sandığın dibinde sıkıca rulo yapılarak gizlenmiş olarak, diye izahat verdi Mallory. Hizmetkârın adı Jennings. Şimdi tutuklu.

- Jennings! diye bağırdı Kale. Nasıl olur! O yıllardır benim yanımda çalışır.

- İtiraf etti mi? diye temkinli bir şekilde sordu bilim adamı.

- Tabiî ki hayır, dedi Mallory. Başka hizmetkârların oraya saklamış olabileceğini söyledi.

Düşünme Makinesi, başını Hatch'e doğru evet anlamında salladı. "Sanırım hepsi bu" diye belirtti. "Olayı böyle kolayca ve tatmin edici bir sonuca ulaştırdığınız için tebrik ederim."

On dakika sonra evden ayrıldılar ve bilim adamının evine gitmek üzere bir taksi tuttular. Hatch olayın beklenmeyen bir şekilde sonuçlandırılmasından dolayı biraz hayal kırıklığına uğramıştı.

- Mallory'de ara sıra insan zekâsının pırıltıları gözleniyor değil mi?

- Ben pek fark etmedim, dedi Düşünme Makinesi aksi aksi.

- Ama resmi buldu, diye ısrar etti Hatch.

- Tabiî, buldu. Oraya bulması için konmuştu çünkü.

- Oraya bulması için konmuştu! diye tekrarladı muhabir. Jennings çalmadı mı?

- Eğer çaldıysa, aptal olması lazım.

- Eğer o çalmadıysa, kim koydu resmi oraya?

- De Lesseps

- De Lesseps, diye yankı gibi tekrarladı Hatch. Hangi akla hizmet elli bin dolarlık bir resmi çalıp, bulunması için bir hizmetkârın sandığına koysun?

Düşünme Makinesi oturduğu yerde dönerek, bir an için muhabire soğuk soğuk baktı. "Bazı anlarda Mr. Hatch, sizin aptallığınıza çok şaşıyorum. Mallory gibi bir adam yapsa anlayabilirim, ama sizi her zaman zeki ve dirayetli bir insan olarak değerlendirdim."

Hatch bu serzenişe gülümsedi. İlk kez duymuyordu bunu. Düşünce Makinesi'nin evine gelene kadar, mevcut sorun hakkında bir daha konuşmadılar.

- Benim zihnimi meşgul eden esas soru, dedi bilim adamı eve varınca. Mr. Kale'in resmini bulma zahmetine katlanayım mı? O son derece hoşnut ve farkı da hiçbir zaman anlayamayacak onun için...

Birden Hatch bir şey sezinledi "Aman yarabbi" diye bağırdı. "Mallory'nin bulduğu resmin gerçek olmadığını mı söylemek..."

- Orijinalinin kopyası, dedi bilim adamı sertçe.

- Ben şahsen sanattan hiç anlamam, dolayısıyla sadece resme bakarak kopya olduğunu söyleyemem, ama işin mantığı bunu gösteriyor. Orijinali çerçeveden kesilirken, bıçak sağ üst köşede biraz kaymış. Çerçevede kalmış olan tuval parçası bunu gösteriyor. Mr. Mallory'nin bulduğu resimde bu ayrıntı tuvaldeki resimle çakışmıyor. Sonuç aşikâr.

- Öyleyse orijinali De Lesseps'te mi?

- De Lesseps'te. Nasıl ele geçirdi? Bir düzine yolu var. Rulo haline getirip paltosunun altına gizlemiş olabilir. Bir suç ortağı olabilir. Ama alelade bir hırsızlık şeklinin ona cazip geleceğini sanmam. Onun zekâsını teslim edelim. Bütün vakayı incelerken de bunu peşinen kabul etmemiz gerek.

- Örneğin Whistler'i kopyalamayı önerdi, ki bu resim Rubens'le aynı büyüklükteydi. İsteği kabul edildi. Neredeyse muhafız gözetiminde kopyaladı resmi, Mr. Kale'in her an odaya gelme olasılığı mevcuttu. Üç gün sürmüştü kopyalama işi, kendi ifadesine göre. Bu süre içinde odada yalnızdı. Mr. Kale'in sanattan hiç anlamadığını biliyordu. Bu durumdan yararlanarak Rubens'in yağlıboya kopyasını, yapmasından daha basit ne olabilirdi ki? Resmi örttükten sonra çerçeveden hemen çıkarıp yakınında bir yerde, gerektiğinde çabucak gizlenecek bir pozisyonda tutmuştu. Şunu hatırlatmakta yarar var resmin değeri elli bin dolardı ve onun için bu zahmete katlanmaya değerdi.

De Lesseps bir ressamdı, bunu biliyoruz. Resim sanatından hiç anlamayan birisiyle muhatap oluyordu, dolayısıyla hiçbir korkusu yoktu. Başından beri düşüncesi, Rubens'in orijinalini çaldıktan sonra kopyasını yem olarak kullanmaktı. Mallory'nin farkı anlamadığını gördünüz. Kale'nin de anlamayacağını varsayması doğaldı. Yegâne tehlike, incelikle bu işten sıyrılmadan önce bir eleştirmenin ya da belki de bir resim uzmanının kopyayı görme olasılığıydı.

Mr. Kale'e galeride resimleri yeniden asma işinde yardım etmeyi teklif ederek, hırsızlığı kendi kendisinin keşfetmesini sağladı. Böylece pervasızlığını sergilemiş oldu. Resmi, Jennings'in sandığına nasıl yerleştirdiğini bilmiyorum. Birçok yol düşünebiliriz.

Bir an sandalyesinde geriye doğru yaslandı; parmak uçları birbirine değecek şekilde ve gözleri yukarı doğru bakarak sessizce oturdu.

- Fakat resmi Kale'in evinden dışarı nasıl taşıdı? dedi Hatch.

- Büyük bir olasılıkla, Mr. Kale'le birlikte evden ayrıldıkları gün koltuğunun altına kıstırdı ve götürdü, diye şaşırtıcı bir cevap verdi.

Hatch hayretle adama bakıyordu. Biraz sonra bilim adamı ayağa kalkıp yan odaya geçtiğinde oradaki telefon çaldı. Odaya geri döndüğünde, şapkasını aldı ve ikisi birlikte dışarı çıktılar.

Eve vardıklarında De Lesseps evdeydi. Kartvizitlerini yolladılar ve De Lesseps onları içeri buyur etti. Olay hakkında genel konuşmalar yaptılar on dakika kadar. Bu süre zarfında bilim adamının gözleri merakla odayı taradı. Nihayet kapıda bir tıkırtı oldu.

- Dedektif Mallory geldi, Mr. Hatch, dedi Düşünce Makinesi, kapıyı açın da girsin.

De Lesseps bir an için şaşalamış gibi gözüktü ama çabucak toparlandı. İçeri girdiğinde Mallory'nin bakışları soru doluydu.

- Mr. Mallory, diye başladı Düşünce Makinesi yavaşça. Şöminenin üzerinde asılı duran Mr. Kale'in Whistler kopyasına dikkatinizi çekmek isterim. Mükemmel değil mi? Orijinalini görmüştünüz. Mallory homurdandı. Bu iltifat karşısında De Lesseps'in yüzünde bir memnuniyet ifadesi belirmediği gibi beti benzi atmış, elleri de sıkıca kenetlenmişti. Kendini yeniden toparladı.

- Bu resmin güzelliği, sadece orijinaline sadık kalışından kaynaklanmıyor. Aynı zamanda olağanüstü şartlarda yapılmış olmasından da kaynaklanıyor, diye devam etti bilim adamı. Örneğin, siz biliyor musunuz bilmem Mr. Mallory, tutkal ile macunu ve birkaç sıradan malzemeyi karıştırdığınız zaman elde ettiğiniz hamur, yağlıboya bir resmin üzerine sürüldüğünde etkin bir şekilde alttaki yağlıboya resmi tanınmaz hale getiriyor ve aynı zamanda suluboya için mükemmel bir yüzey oluşturuyor.

Bir anlık sessizlik oldu. Bu süre zarfında üç erkek de ona çelişkili duygularla sessizce baktılar.

- Bu suluboya resim, bir Whistler kopyası, diye devam etti bilim adamı. Bahsettiğim türde bir macunun üzerine yapılmış. Bu macun, alttaki Rubens'i kaplayıp gizliyor. Yağlıboya olan orijinal Rubens'e hiçbir zarar vermeden suyla kazınabiliyor. Böylece elde bir Whistler kopyası yerine elli bin dolarlık orijinal bir Rubens kalıyor. Doğru bu söylediklerim değil mi Mr. De Lesseps?

Soruya cevap gelmedi; gerek de yoktu.

Bir saat sonra De Lesseps güvenli bir şekilde demir parmaklıkların arkasına konduğunda Hatch, Düşünme Makinesi'ni arayıp bir soru sordu.

- Suluboya resmin Rubens'in üzerine yapıldığını nasıl tahmin ettiniz?

- Çünkü bu Rubens'in onu arayanlarca bulunamayacağı, ama öte yandan tamamen güvende olacağı tek yoldu.

- De Lesseps'in akıllı bir adam olduğunu söylemiştim size, biraz mantıkla da gerisini çıkardım. İki kere iki her zaman dört eder, Mr. Hatch; ara sıra değil, her zaman.

Bana Başka Şey Sor

Frank Gruber

Oliver Quade sabah gazetesini okuyordu. Çıplak ayakları yatağın üstündeydi ve sandalyesi radyatöre doğru kaykılmıştı. Charlie Boston'sa yatağın üzerindeydi. Battaniyeyi çenesine kadar çekmiş, *Exciting Confessions*'ı okuyordu.

Oliver Quade, namı diğer Ayaklı Ansiklopedi ile dostu ve yardımcısı Charlie Boston'ın hayatlarındaki olağan ve sakin kahvaltı sonrası anlarından biriydi.

Sonra Yaşam, Ütopya'nın alanına girip onu tedirgin etmeye başladı. Yaşamı, Eagle Hotel'in yöneticisi temsil ediyordu. Yönetici kapıya parmaklarıyla "tık tık" vurdu. Quade içini çekerek gazetesini yere bıraktı.

- Charles, kapıyı açıp kurdu içeriye alır mısın?

Charlie Boston battaniyesinden sıyrıldı. Kaşlarını çatarak,

Quade'e "Odanın kirası için mi gelmiştir yönetici?" diye sordu.

- Tabiî ki öyle. Kapıyı kırmadan onu içeri al.

Yönetici gelmişti. Sağ elinde bazı tatsız rakamların yazılı olduğu bir hesap özeti vardı. "Kiranız hakkında görüşecektim Mr. Quade" dedi sertçe "Parayı bugün almalıyız."

Quade, Eagle Hotel'in yöneticisine şaşkın şaşkın baktı: "Kira mı? Paramı?"

- Tabiî ki, diye tersledi yönetici. Bu hafta üçüncü kez istedim sizden.

Quade'in gözleri ışıldadı. Hem ayaklarını ve hem de sandalyesinin ayaklarını aniden aynı anda döşemeye çarptı.

- Charles! diye gürledi. Öyle güçlü bağırmıştı ki, sesi odanın sarsılmasına ve yöneticinin yüzünü ekşitmesine neden oldu. Bankadan o parayı çekip bu ufak hesabı kapatmayı unuttun mu?

Charlie, Quade'in işaretini hemen kaptı.

- Hay aksi, çok özür dilerim. Dün bankaya giderken New York'tan eski dostumuz John Belmont'a rastladım. O da beni bir içki içmek için Palmer House Bar'a sürükledi. Oradan kurtulmayı başardığımda banka kapanmıştı.

Quade ellerini kaldırdı ve tekrar umutsuzca yana sarkıttı. "Gördünüz mü Mr. Creighton, bu adama herhangi bir işin halledilmesi konusunda güvenmek mümkün değil. Şimdi bu sabah, bu soğukta benim bizzat gidip almam gerekecek."

Otel müdürünün gözleri öfkeyle parladı. "Dinleyin, kâfi derecede savsakladınız" diye başladı ama Quade birden elini ona doğru uzattı. "Aklıma gelmişken Mr. Creighton, bazı şikâyetlerim var. Burası kâfi derecede ısınmıyor ve dün gece yandaki geri zekâlı, radyosunun sesiyle geceyarısı bizi uyandırdı. Sessiz olmasını sağlamanızı istiyorum ve ısı konusunu da halletmenizi. Ben, soğuk ve esintili odalara hiç tahammül edemem.

Yönetici bezgin bir şekilde iç çekti.

- Pekâlâ ilgilenirim. Ama kira konusunda...

- Evet, tabiî, diye sözünü kesti Quade. Oda hizmetçisi bugün sadece iki havlu bıraktı, isterseniz birkaç tane daha getirsin hemen!

Yönetici kapıyı çarparak çıktı. Oliver Quade kıs kıs gülerek gazetesini yeniden aldı. Ama Charlie Boston okumasına izin vermedi.

- İyi sıyırdın Oliver, dedi. Ama son kez. Biliyorum, bahse girerim ki gece olmadan bizi dışarı atacak. Başım üzgün bir şekilde salladı. Sen Oliver Quade, baskı altındaki en büyük zekâ, eksi on derecede sokaklarda mı dolaşacaksın bu gece?

- Tabiî ki hayır Charles, diye iç geçirdi Quade. Sana bugün biraz para kazanacağımızı söylemek üzereydim. Bak, gazetede ne var: Büyük Chicago Toplantı Salonu'nda Kümes Hayvanları Gösterisi.

Boston'ın gözlerinin içi bir an için ışıldadı ama sonra tekrar karardı. "Bir kümes hayvanları gösterisinde üç haftalık kiramızı kazanabilir miyiz?"

Quade ayaklarına çoraplarını ve ayakkabılarını giydi. "Bunu göreceğiz bakalım. Bu gazete yirmi bin giriş biletinden bahsediyor. Bu kadar insanın içinde bilgisini artırmak isteyen birkaç kişi bulunur herhalde. Ee, hazır mısın?"

Boston gardıroba gidip paltolarıyla birlikte ağır bir bavul aldı. Boston, orta boylu ve sağlam yapılıydı. Adaleli elleriyle demir çubukları eğebiliyordu. Quade daha uzun ve inceydi. Yüzü şahin gibiydi, burnu biraz fazla sivri ve uzundu, fakat pek çok kişinin nazarı dikkatinden kaçardı bu. İnsanlar, çoğunlukla onun delici parlak bakışlarını ve kuvvetli kişiliğini görürlerdi.

Toplantı salonu, otelden aşağı yukarı iki mil uzaktaydı, ama yol paraları olmadığından, Quade ile Boston oraya yürüyerek gittiler.

Toplantı salonuna vardıklarında Quade, Boston'a nasihatta bulundu:

- Uyanık ol Charlie. Sanki buraya aitmişiz gibi davran.

Quade dış kapıyı açtı ve bilet gişesinin önünden neşeli bir şekilde geçerek, toplantı salonuna yöneldi. Kapının önünde üniformalı bir adam elini uzatarak biletlerini istedi.

- Merhaba, dedi Quade candan bir sesle. Nasılsın bugün?

- İyiyim sanırım, dedi bilet kontrolörü, çocuklar sizin giriş izniniz var mı?

- Aa tabiî, biz sadece içeriye, üreticilere malzeme götürüyoruz. Brrr! çok soğuk bugün. Ee, hadi görüşürüz. Böyle söyleyerek bilet kontrolörünün önünden rüzgâr gibi geçti.

- Nasılsın dostum, dedi Boston, Quade'in izini takip ederek.

Toplantı salonu koskocaman bir yerdi, böyle olmasına rağmen sıra sıra teşhir kümesleriyle doluydu. Her kümesin içinde farklı türde tüylü kümes hayvanı vardı.

- Ne çok geri zekâlı var, diye gözlemledi Boston.

- Bu kelimeyi kullanma burada, diye ikaz etti Quade.

- Bu kümes hayvanlarının sahipleri tavuklarını ciddiye alırlar. Tavuklardan, "güzel kuşlar" veya "zarif kümes hayvanları" filan diye bahset. Kahretsin bu halkla ilişkileri.

- Ha?

Quade eliyle toplantı salonunu işaret etti. Gazete, satılmış yirmi bin biletten bahsediyordu. "Sen burada kaç kişi görüyorsun?"

Boston boynunu sağa sola doğru uzattı. "Eğer elli kişi varsa, bazılarını iki kez sayıyorum demektir. Bu kadar az katılımla masrafı nasıl öderler?"

- Giriş ücretleri var. Burada iki bin civarında tavuk var ve her tavuğun giriş ücreti en aşağı bir buçuk dolar. Ödül parası çok büyük bir meblağ tutmuyor. Ödenen biletlerin kazancı da cabası. Onları tahsil ettiklerinden emin değilim gerçi ama.

- Hıh, yirmi binmiş! diye öfkeyle homurdandı.

- Boston ne yapıyoruz, geri mi dönüyoruz?

- Nereye? Tek şansımız odada kalmaktı. Bahse girerim, biz çıkar çıkmaz yönetici odanın kilidini değiştirmiştir.

- O zaman ne yapacağız?

- Çalışmam gerekecek. Canını sevdiğim Eagle Hotel'de.

Quade, kendisine yol açıp bir geçitten toplantı salonunun en gerisine doğru gitti. Ticarî olarak sergilenen hayvanlar, büyük salonun dört bir yanındaki satış pavyonlarında muhafaza edilmekteydi, ama Quade gözden kaçmış küçük boş bir alan bularak, birkaç kümesi o boşluğa itti.

Daha sonra o kümeslerin üzerine tırmanıp konuşmaya başladı.

Ayaklı Ansiklopedi'nin sesi hayret vericiydi. Duyanlar, böylesine güçlü bir sesin böyle zayıf bir adamdan çıkıyor olmasına her zaman şaşarlardı. Görünürde hiçbir çaba sarf etmeden konuşuyordu; sesi kümesleri aşıp salona yayılıyordu.

- Ben Ayaklı Ansiklopedi Oliver Quade, diye gürledi. Ülkenin en büyük beynine sahibim. Tüm soruların cevaplarını bilirim: yumurtamı önce tavuk mu önceyi, dünyadaki şehirlerin tümünün nüfusunu, kümes alanlarınızdan fareleri yok etmenin yollarını, tavuklarınızın daha çok yumurtlamaları için yem karışımlarını, her şeyi ama yeryüzündeki her şeyi; tarih, fen, tarım, matematik gibi herhangi bir konudaki her şeyi.

Toplantı salonunda sağa sola dağılmış olan insanlar Quade'in etrafında toplanmaya başladılar. İki dakika içinde binadaki insanların dörtte üçü Quade'in önünde toplanmış durumdaydı, geri kalanlar da gelmek üzereydiler. Güçlü, tok sesiyle konuşmasına hazırlanmayı sürdürdü.

- Herhangi biriniz bana sual sorun, Ayaklı Ansiklopedi olduğumu ispat edeyim. Tüm suallerin cevaplarını bilen adam. Deneyin beni, herhangi biriniz, herhangi bir konuda, tarih, fen, matematik, tarım herhangi bir şey.

Quade, ince işaret parmağıyla orta yaşta, kısa boylu, açık kahverengi giysili adamı gösterdi.

- Siz efendim, bana bir soru sorun.

Adam kalabalığın arasından seçilmiş olmaktan dolayı kızardı, bozardı.

- Ay, aklıma gelmiyor. Evet, geldi. Bir tavuğun yumurtladığı en fazla yumurta rekoru nedir?

- İşte böyle sorun, diyerek gülümsedi Quade. Elini etkili bir şekilde havaya kaldırdı. Güzel bir soru ama cevaplaması çok kolay. Amerikan resmî yumurta yumurtlama yarışmasında en yüksek derece 342 yumurtadır. 1930'da Georgia'daki Athens'ta Yumurtlama Yarışması'ndaydı ve tek taraklı beyaz Legorn cinsi bir tavuktu. Haklı mıyım Bayım?

Kısa boylu adam isteksizce başıyla onayladı.

- Evet ama nasıl bilebildiğini bilmiyorum. Kümes hayvanlarıyla ilgilenenler bile bunu hatırlamazlar.

- Ah, ama size ülkenin en büyük beyninin bende olduğunu söylediğimi unuttunuz. Ben her konuda sorulan soruların cevaplarını bilirim. Bana basit kümes hayvanlarıyla ilgili sorular sormaya zahmet etmeyin. Daha zor bir soru sormayı deneyin. Siz! Zayıf, aksi görünüşlü bir adamı seçti bu kez. Bana zor bir soru sorun.

Adam bir an düşündükten sonra,

- Peki en uzun sahil hangi eyalette? diye sordu.

Quade sırıttı. "Hileli bir soru bu, ama beni kandıramazsınız. İnsanların büyük bir kısmı Kaliforniya ya da Florida diye cevaplar bunu, ama doğru cevap Michigan'dır. Diğer hileli coğrafya sorusu soracaklar için peşinen söyleyeyim, en fazla sınır komşusu olan Kentucky'dir, Minnesota da, en kuzeydeki eyalettir. Öbür soruya geçelim.

Kelebek gözlük takmış olan genç bir adam şaka yollu sordu.

- Bir kedi neden ve nasıl miyavlar?

- Ha ha! Quade boynunu yana doğru uzatıp genç adama baktı. Bakıyorum aramızda bir talebe var. Genç adam öyle zor bir soru sordunuz ki, ülkedeki profesörlerin tümü şaşırıp kalacaklar. Ama ben öyle değilim. Ben yakınlarda Harvard Tıp Okulu'ndan Profesör E. L. Gibb'in bir yazısını okudum. Bu yazıda Profesör Gibb, bu konuda dört yüz kedi üzerindeki deneylerinin sonuçlarını açıklıyordu. Sorunun ilk kısmı basit, kedi mutlu olunca miyavlar, ama miyavlama işlemini izah etmek biraz daha zor. Mutluluk, kedinin beynindeki ana sinirleri gevşetiyor, hipofiz guddesini ve solunum organlarını etkiliyor ve kedinin gırtlağından miyavlama sesi çıkartıyor. Bunu arkadaşlarınızın birinin üzerinde deneyin bir sefer. Başkası soru sorsun bana.

Duru, dişi bir ses "Ben bir soru sormak istiyorum" dedi. Quade'in gözleri parladı. Kızı daha önce fark etmemişti. Seyirciler arasındaki tek dişiydi. Şaşırtıcı bir güzelliği vardı. Bir kümes hayvanları sergisinde bulunması beklenmeyecek tipte bir kızdı. Genç bir kızdı, yirmi birinden fazla olamazdı. Kalemle çizilmişçesine güzel olan hatları, Quade'in hayatında gördüğü en güzel hatlardı. Sarışın bir kızdı. Yana yatık yeşil şapkası ve yeşil paltosu, ucuz şeyler olmakla birlikte ona fazlasıyla yakışıyorlardı.

- Soru nedir? diye sordu Quade, birazcık öne doğru eğilerek. Kızın çenesi meydan okurcasına havaya kalktı.

- Ben, kümes hayvanlarının katıldığı müsabakaları yöneten hakemlerin neden boyalı kuşların da ödüllü yarışmalara katılmalarına izin verdiklerini öğrenmek istiyorum.

Kalabalıkta bir uğultu oldu birden ve Quade taba rengi elbisesi olan güdük adamın hızla dönüp, kıza öfkeyle baktığını gördü.

- Oh! dedi Quade, hassas bir soru sormuşa benziyorsunuz. Eh ben gene de cevaplayayım. Boyalı Rhode Island tavuğunu yarışa sokan hakem ya çok aptaldır ya da dalavereci.

- Allah kahretsin seni, diye gürledi küçük adam, Quade'e dönerek. Bana böyle söyleyemezsin. Ben... ben seni dışarı attırırım. Kalabalığı yararak öndeki ofise doğru ilerledi.

- Eğer pabuç uyarsa ayağına giy, diye seslendi Quade arkasından. Daha sonra kıza sordu.

- Bu adam kim?

- Burada çalışan bir hakem. Adı Stone.

- Ee hadi biz gösteriye devam edelim, diye devam etti Quade kalabalığa doğru.

- Başka soru?

Quade, kıza yönelik cesur cevabıyla hiçbir şey kaybetmemişti. Seyirciler ona daha da ısındılar ve sorular art arda gelmeye devam etti.

- ABD'nin on birinci başkanı kimdi?

- Magna Carta nedir?

- 220 metrede 1896 Olimpiyat şampiyonu kimdir?

- Tavukların kabuk tutmuş bacaklarını nasıl iyileştirirsiniz?

- Satürn dünyaya ne kadar uzaklıktadır?

Quade kendisine yöneltilen tüm sorulan şimşek hızıyla cevapladı. Ama birden dramatik bir şekilde duraladı. "Bu kadar soru yeter ahali. Şimdi size bu sorulanların cevaplarını on bin fazlasıyla öğreteyim."

Elini uzattı ve Charlie Boston, beraberlerinde getirdikleri bavuldan çıkardığı kalın bir kitabı ona fırlattı. Quade kitabın sayfalarını çevirmeye başladı.

- Hepsi burada. Dostlarım bu kitap, "İnsanoğlunun Bilgisinin Özeti." Türünün yayımlanmış en büyük örneği. 1 200 sayfa gerçeklerle dolu, bilmeniz gereken tüm bilgiler burada. Asırların bilgisi, tasnif edilmiş, özetlenmiş, kısaltılmış. Bir ciltle tüm lise tahsili. Günde on dakikayla, toplumunuzdaki en bilgili insan siz olursunuz.

Quade, sesini bir sır paylaşırmışçasına alçalttı. "Dostlar, size duyabileceğiniz en saçma şeyi söyleyip sizi şaşırtacağım. Bu kitabın fiyatı nedir, ne istiyorum bu kitap için biliyor musunuz? Yirmi beş dolar mı? Hayır, hayır yirmi dolar bile değil, hatta on beş bile değil. Sadece önemsiz, değersiz iki dolar doksan beş cent'çik. Ama bu kitabı sadece bir kez bu fiyattan önereceğim. İki doksan beş. İşte geldim, buradayım."

Quade kürsüden aşağı atlayarak, satın alma havasına girdiğini varsaydığı seyirci kitlesine doğru hücuma geçti. Fakat kader o anda kitap satmasına imkân vermedi. Charlie Boston paltosunun kolunu çekiştirmeye başladı.

- Bak Ollie, diye fısıldadı boğuk bir sesle, polisleri getirmiş.

Quade, parmak uçlarının üzerinde yükselip kümeslerin üzerinden etrafa bakınarak inledi. Çünkü taba rengi elbisesi olan güdük adam, arkasına bir alay polis takmış, ortadaki koridordan ona doğru geliyordu.

Quade iç çekti "Kitapları bavula doldur Charlie." Tavuk kümesine yaslanarak, sessizce ve teslimiyet içinde gözaltına alınmayı beklemeye başladı.

Fakat polisler ona doğru gelmediler. Orta bölümdeki koridora gelince, taba rengi elbisesi olan adam sola çark ederek Quade'den uzaklaşmaya başladı; polisler de onu izlediler.

Quade'in seyircileri polisi gördüler. İki üç kişi kalabalıktan koparak binanın öbür tarafına doğru hamle ettiler. Bu hareket, topluca bir koşuşmaya neden oldu. Bir dakika sonra Charlie Boston ile Quade yapayalnız kalmışlardı.

- Orada bir şeyler cereyan etmiş, diye belirtti Quade. Acaba nedir?

- Polislerin kalabalık oluşuna bakılırsa, cinayet, diye cevapladı Boston, kuru bir sesle.

Boston'ın ağzından cinayet sözü yeni çıkmıştı ki, aynı kelime toplantı salonunun öbür tarafından onlara doğru savruldu.

- Gerçekten cinayet var! diye yutkundu Quade.

- O zaman burası bize göre bir yer değil, diye bağırdı Boston. Hadi toz olalım.

Kitapları taşıyan bavulu kaptığı gibi dışarıya seğirtti. Ama Quade arkasından seslendi.

- Faydasız. Kapıda polis var. Burada kalmamız gerek.

- Tavuklar, diye feryat etti Boston. Otelde onlardan bahsettiğin an bir şeyler olacağı içime doğdu. Bir onluğuna da, gerçi yok ama, onluğuna bahse girerim ki biz de bu işe karışacağız.

- Belki öyledir Charlie, ama ben eğer polisleri tanıyorsam, sorgulama olacaktır. Pek arkalarda kalmasak bizim için daha hayırlı olur. Haydi gidip neler olduğunu öğrenelim.

Toplantı salonunun öte yanına doğru seğirtti. Boston elindeki bavulu sürükleyerek, oflaya poflaya onu takip etti.

Kalabalık, kocaman maun bir dolabın; yani, dev bir kuluçka makinesinin önünde toplanmıştı. Makinenin kapısı açıktı ve iki üç adam da içinde dolaşmaktaydılar.

Quade kuluçka makinesinin kapısının hemen içinde yerde büzülmüş yatan insanı görünce nefesini tuttu. Usulca kalabalığı yarıp geçti ve kuluçka makinesinin açık kapısının önünde durdu.

Küçük grup kuluçka makinesinden dışarı çıktı. Deve tüyü palto giyip Hamburg şapka takmış olan çatık kaşlı bir adam, yeşil paltolu ve yeşil şapkalı kızın önünde vaziyet aldı.

Taba rengi elbisesi olan ve boyu, iri adamın koltuk altına kadar ancak gelen adam, kavgacı ispenç horozu gibi sekerek yürüyordu.

- Anladığım kadarıyla dün adamla kavga etmişsiniz? diye sordu iri adam kıza. Ne hakkındaydı kavga?

Kız vücudunu dikleştirerek, "Çünkü kuşları boyalıydı ve arkanızda duran adam, yani hakem onları diskalifiye etmeyi reddetti. Onun için."

Güdük adam kekeledi: "Bu kız, yani bu, pis bir yalan." İri dedektif birden dönerek, domuz budunu andıran elini az gelişmiş adamın göğsüne dayayıp onu kuluçka makinesine doğru öyle bir güçle itti ki, küçük adamın acıdan nefesi kesildi.

- Dinle ufaklık, dedi dedektif, bu kız aleyhine hiçbir şey ispatlanmış değil ve ispatlanana kadar da o bir hanımefendidir. Biz buralarda hanımefendilere yalancı demeyiz.

Tekrar kıza doğru dönerek, sertçe bir şefkatle "Şimdi Bayan, olayı dinleyelim" dedi.

- Hiç olay olmadı, diye beyanda bulundu kız. Ben onunla kavga ettim, tıpkı Hakem Stone'la ettiğim gibi. Ama ben Mr. Tupper'ı dün akşamdan beri görmedim. Size söyleyeceklerim bu kadar, çünkü bu kadarını biliyorum.

- Dün ha. Dedektif etrafını çevreleyen daire şeklindeki kalabalığa göz gezdirdi. Kimse adamı burada gördü mü bugün?

- Evet, tabiî, dedi kırk beş yaşlarında tıknaz bir adam. Bu sabah erkenden, insanlar içeri alınmadan önce onunla konuştum. Burada bir düzine veya daha fazla kişi vardı.

- Buranın patronu siz misiniz?

- Tam anlamıyla değil. Bu gösteriyi Kümes Hayvanları Derneğimiz tertipliyor. Benim adım Leo Cassmer. Derneğin sekreteriyim ve gösterilerden sorumluyum. Ne demek istediğimi anladınız mı?

- Evet, işte ben de bunu söylüyorum, diye cevapladı dedektif. Patron sensin. Bu sergiye katılanları tanıyorsundur o zaman. Pekâlâ, bu Tupper denen adam sabah erkenden buradayken, başka kimler vardı etrafta?

Serginin sekreteri Cassmer çenesini ovuşturdu.

- Ee, benim dışımda, Hakem Stone, Wyandotte'un adamı Ralph Conway, Hakem Welheimer ve burada çalışan birkaç adam vardı.

- Ya Miss Martin? O da burada mıydı?

- Burası resmen açılmadan o da gelmişti ama Tupper'ı gördüğüm de, Miss Martin yoktu.

- Welheimer ve Conway kimdir?

Uzun boylu, gri saçlı bir adam kalabalığın arasından sıyrılıp öne çıktı.

- Benim adım Conway, dedi.

- Ya hakem? diye ısrar etti dedektif.

Kalabalığın içinden uzun burunlu, alt dudağı sarkık bir adam isteksizce ortaya çıktı.

- Hakem Welheimer benim.

- Gerçek bir hakem misin yoksa kümes hayvanları hakemi misin?

- Sadece kümes hayvanları hakemiyim. Ulusal Kümes Hayvanla-n Derneği'nden lisansım var.

- Herhangi bir kamu göreviniz var mı? Sulh hâkimi filan değilsiniz değil mi?

Uzun burunlu tavuk hakemi kızardı. Başını "Hayır" dercesine salladı.

Dedektifin gözleri parladı. "Bu hakemlerle ilgili konuşmalar beni bir an endişelendirmişti. Siz tavuk hakemleri ve diğerleri. Ben bu kasabanın cinayet masasından Komiser Dickinson'ım. Burada bir cinayet işlendi ve ben araştırma yapıyorum. Bu demektir ki, burada patron benim. Anlaşıldı mı?"

Quade hafifçe gülmekten kendini alamadı. Komiserin keskin kulakları Quade'i hemen duydu.

- Siz kimsiniz?"

- Oliver Quade, Ayaklı Ansiklopedi, diye cevapladı Quade rahatlıkla.

Komiser Dickinson'ın yüzü bozuldu.

- Benimle oyun mu oynuyorsun ha? Ortaya çık da seni doğru dürüst görebileyim.

Quade olduğu yerde durdu. "Burada bir ölü var, ölülere fazla yaklaşmayı sevmem."

Komiser, Quade'e doğru yarım adım atarak durdu. Yüz ifadesini düzeltmeye çabaladı, ama hâlâ öfkeden kapkaraydı yüzü.

- Seninle bir dakika sonra ilgileneceğim arkadaş.

Gösterinin sekreterine dönüp, kavgacı bir sesle: "Hey sen, cesedi kim buldu? dedi.

Cassmer, otuz yaşlarında uçuk benizli bir adamı işaret etti. Adam keyifsizce sırıttı.

- Evet, ben biraz geç gelmiş ve etrafa çekidüzen vermeye başlamıştım. O sırada birisinin uzun çiviyi sürgünün içine sokup kapıyı sürgülemiş olduğunu fark ettim. O an buna pek anlam veremeyip kapıyı açtım. Orada yerde yatıyordu.

- Siz kuluçka makinesi üreten bu fabrika için mi çalışıyorsunuz? diye sordu komiser.

Genç adam başıyla onayladı. "Ben bölge satış müdürüyüm. Bu gösteriden sorumluyum. Bu, piyasadaki en iyi kuluçka makinesidir. Hayvan üreticileri ve kuluçka işiyle uğraşanlar tarafından kullanılır."

- Satış ağızlarını kesin, diye homurdandı dedektif. Ben kuluçka makinesi satın alacak değilim. Şimdi öyküye geri dönelim. Niçin adamın cinayete kurban gittiğini söylediniz?

- Başka ne olabilirdi ki? O ölmüştü ve kapı da dışarıdan kilitliydi.

- Bunu biliyorum. Kalp durmasından ölmüş olamaz mı? Orada kâfi derecede hava var ve ayrıca yukarıda bir de havalandırma deliği mevcut.

- Öldürülmüştü, dedi Quade.

Komiser Dickinson hızla döndü. "Sen nereden biliyorsun?" Cesede bakarak, "Öldürülmüş olduğunu herkes anlayabilir."

- Öyle mi. Belki sen bize nasıl öldürülmüş olduğunu söylersin. Vücudunda hiçbir iz yok.

- Hiçbir darp izi yok çünkü o şekilde öldürülmemiş. Zehirli gazla öldürülmüş; siyanür ihtiva eden bir şeyle.

Komiser dişlerini sıkarak sordu: "Devam edin, peki kim öldürdü onu?"

Quade başını olumsuz anlamda salladı. "O sizin işiniz. Ben size nereden başlayabileceğinizi gösterdim."

- Çok yardım ettiniz, dedi komiser. O kadar ki, sizi gözaltına alacağım.

Charlie Boston, Quade'in kulağına doğru inledi: "Ağzınızı kapalı tutmayı ne zaman öğreneceksiniz?"

Ama Quade arsızca sırıtmakla yetindi. "Beni tutuklarsanız, sizi yanlış yere adam tutuklamaktan dava ederim."

- Bunu göze alırım, dedi dedektif. Sizin bildiklerinizi bilen birinin cinayetle ilgisi olmaması imkânsız.

- Çok büyük bir hata yapıyorsunuz, dedi Quade. Bu adamlar size, Tupper'ı birkaç saattir görmediklerini söylediler. En az üç saat önce ölmüş. Ben binaya on beş dakika önce geldim.

- Haklı, dedi Anne Martin. Ben onun gelişini gördüm. Onun ve arkadaşının. Onlar binanın öbür tarafına gittiler ve hemen satış konuşmaları yapmaya başladılar.

- Ne satışı?

Küçük kümes hayvanları hakemi tekrar atıldı. "O bir seyyar satıcı. Sahte sorular ve cevaplar numarası çekerek insanları aşağılıyor. Dünyanın en zeki adamı olduğunu iddia ediyor. Hıh!"

- Sana hıh, dedi Quade.

- Kesin! diye bağırdı Komiser Dickinson. Bu işin doğrusunu bulmak istiyorum. Cassmer'e dönerek. Sen! diye seslendi. O gerçekten on beş dakika önce mi geldi?

Cassmer omuzlarını silkti. "Onu birkaç dakika öncesine kadar görmemiştim. Ama kontrolör var. O bilir."

Kontrolör kapıdaki yerini bir polise bırakmıştı, suratını buruşturarak:

- Evet biraz evvel geldi. Hatırlamak için çok nedenim var. O ve dostu biletsiz girdiler. Beni atlattılar. Sekiz yıldır kimse biletsiz girmemişti. Ama o çok kurnaz. O ...

- Detayları bırakın, diye soludu komiser Dickinson. Kurnazca hareket ettiğini tahmin edebiliyorum. Peki Bayım, adamı siz öldürmediniz. Ama söyle bana, adamın siyanürle öldürüldüğünü nasıl bildiniz?

- Siyanojenin içinde hidrosiyanik asit vardır. Tamam, ceset kuluçka makinesinin içinde bulundu, kapı da dıştan kilitlenmişti. Bu, birisinin onu içeriye kilitlediğini gösterir. Onu öldüren bir insan. Buraya kadar haklı mıyım?

- Dinliyorum. Komiserin gözlerinde düşünceli bir ifade vardı.

- Kuluçka makinesinin içinde kırılmış cam parçaları var. Katil, içeri bu maddeyi içeren bir şişe fırlattıktan sonra kapıyı kapatıp kilitlemişti. içerideki adam bir dakika içinde ölmüştür.

- Bir dakika. Cam parçalan burada, o doğru. Ama içinde siyanojen olduğunu nereden çıkardınız? Burada hiç koku yok.

- Yok, çünkü katil havalandırma deliğini açmış ve kuluçka makinesinin içindeki elektrikli vantilatörü çalıştırmıştı. Dışarıdan yapılabilecek şeyler hepsi. Vantilatör dumanı temizlemiştir. Çok basit.

- O kadar da basit değil. Siyanojen olduğunu nereden bildiğinizi söylemediniz.

- Çünkü bütün belirtileri var. Cesede balon, gözbebekleri büyümüş, gözleri genişlemiş, ağzında köpük var, yüzü mosmor ve vücudu kaskatı bükülmüş. Bu, şiddetli titremeler olduğunu gösterir. Eğer bu belirtiler siyanojen belirtileri değilse, ben hiçbir şey bilmiyorum demektir.

- Bayım, dedi dedektif. Siz kim olduğunuzu söylemiştiniz?

- Oliver Quade, Ayaklı Ansiklopedi. Her şeyi bilirim.

- Biliyor musunuz, size inanmaya başlıyorum. O zaman cinayeti kim işledi?

- Bu kurallara aykırı. Ben adamın nasıl öldürüldüğünü söyledim size. Kimin öldürdüğünü bulmak sizin işiniz.

- Pekâlâ ama.bir şey daha söyle. Eğer bu siyanojense, içinde hidrosiyanik asit vardır ve o da öldürücü bir zehirdir. Sokaktaki insan bunu kolayca elde edemez.

- Şehirdeki insanlar demek istiyorsunuz. Siyanojen, bazı böcek ilaçlarının bazıdır. Ben bunun saf siyanojen olduğunu sanmıyorum. Bu sulandırılmış şekliydi; muhtemelen tavuk çiftliğindeki fareleri öldürmek için kullanılan bir gaz. Herhangi bir kümes hayvanı yetiştiricisi satın alabilir onu.

- Adlî tıbbın adamı da geldi işte, diye açıklama yaptı Dedektif Dickinson. Şimdi sizin söylediğinizi kontrol edeceğiz, Mr. Quade.

Adlî Tabip Dr. Bogle, cesedi hızlı fakat dikkatli bir şekilde derinlemesine inceledi. Açıklamaları, Quade'in teşhisiyle şaşırtıcı bir şekilde çakışıyordu.

- Siyanürü veya hidrosiyanik asiti nefes yoluyla içine çekmiş ve beş dakika içinde ölmüş. Üç buçuk saat kadar önce.

Quade'in yüzünde garip bir gülümseme belirmişti. Gruptan uzaklaşıp gitti. Charlie Boston ile Anne Martin de onu izledi.

- Olağanüstü bir iş başardınız, söylememe izin verir misiniz? dedi kız hayranlıkla.

- Söylemenizin sakıncası yok, diye sırıttı Quade. Ben gerçekten müthiştim.

- Böyle şeyleri şapkadan çıkarır, diye söylendi Boston. Çok zeki adamdır. Yalnızca tek bir şeyi beceremez.

- O nedir?

Boston tam cevap verecekti ki, Quade'in yüzündeki sert ifadeyi görünce sustu.

Quade öksürdü. "Aa bak, sosisli sandviç tezgâhı öğle yemeği zamanı olduğunu hatırlattı bana. Bir portakallı gazoz ile sosisli sandviç ister misin Anne?"

Kız, adamın senlibenli tavrına gülümsedi.

- İtirazım yok epeyce acıktım.

Boston, Quade'e sokularak, "Hey unuttun galiba, hiç paran yok." Quade, "Üç sosisli sandviç ve portakallı gazoz" dedi. Bir dakika sonra sosislerini yiyorlardı. Quade gazozunu bitirmişti ve sandviçinin yansını yediği sırada ansızın parmaklarını şıklattı.

- Bu bana bir şey unuttuğumu hatırlattı. Bir dakika izin verin bana, diyerek Charlie Boston'ın şaşkınlığına ve itirazlarına aldırış etmeden kuluçka makinesinin etrafındaki gruba doğru yürüdü.

Ansızın Boston'ın iştahı kaçtı. Ağzındaki lokmayı mümkün olduğunca uzun süre çiğnedi. Kız sandviçini bitirip ona gülümsedi. "Bu çok iyi gitti. Bir tane daha yiyeceğim. Siz de yer misiniz?"

Boston neredeyse boğuluyordu. "Aaah hayır, ben aç değilim."

Kız bir sosisli sandviç ve bir gazoz daha söyledi ve Boston sandviçinin son lokmasını yemeye çalışırken, kız onları da bitirdi.

Tezgâhın sahibi, tezgâhını sildi. Boston'ın ve Anne Martin'in etrafındaki tezgâhı da sildi ve sonunda: "Borcunuz seksen cent Bayım" dedi.

Boston, sandviçin kalanını ağzına tıktıktan sonra ceplerini araştırmaya başladı. Kız, onu meraklı gözlerle izledi. Boston ceplerini itinayla karıştırdı. "Bu çok komik işte. Cüzdanımı otelde bırakmışım. Quade...."

- Ben ödeyeyim, dedi kız cüzdanını süratle açarak.

Boston'ın yüzü pancarı gibi kızardı. Bu tür şeyler Quade için utanç verici değildi, ama Boston öyle hissetmiyordu.

- İşte Mr. Quade, dedi Anne Martin. Ona katılalım mı?

Boston sosisli sandviç tezgâhından uzaklaştığına memnun olmuştu.

Soruşturma devam ediyordu. Komiser Dickinson kuluçka makinesinin içinde elleri ile dizlerinin üzerinde duruyordu. Kapıda bir polis vardı ve birkaçı da makinenin dışıyla ilgileniyordu.

Quade onları elindeki bir tel parçasıyla selamladı.

- Delil arıyorlar, dedi.

Kız ürperdi. "Cesedi alıp götürseler çok iyi olurdu."

- Götüremezler. Önce resmini çekmeleri lazım. Anladığım kadarıyla fotoğrafçı ve parmak izi uzmanları gelmek üzereymiş. Gelmeleri de gerekmez ya. Çünkü ben katilin kim olduğunu biliyorum.

Kız yutkundu, "Kim?"

Quade cevap vermedi. Elindeki tel parçasına baktı. Bu, kümesten koparılmış bir tel parçasıydı, ama bükülerek uzatılmış ve bir soru işareti şekline sokulmuştu. Quade, Dickson'ın omzuna bu telle dokundu.

Komiser gözlerini yukarı kaldırıp kaşlarını çatarak, "Ne?" dedi.

- Bunu ister misiniz? diye sordu Quade.

- Neymiş o?

- Yerden aldığım bir tel parçası.

- Ne yapmaya çalışıyorsunuz, dalga mı geçiyorsunuz benimle?

Quade omuzlarını silkti, "Hayır, sizi ellerinizin ve dizlerinizin üzerinde yerlerde bir şeyler ararken gördüm. Aradığınızın bu olduğunu düşündüm."

Dickinson homurdandı. "Eğer cinayeti kimin işlediğini söylemeyecekseniz, beni rahat bırakın."

"Peki" dedi Quade ve elindeki tel parçasını tavuk kümesinin üstüne doğru fırlattı.

Anne Martin, Boston'a "Gelin, gidip binanın öbür tarafındaki hindilere bakalım" dedi.

Boston ayaklarını sürüyerek Quade'in yanına geldi ve üçü koridordan yürümeye başladılar. "Cinayeti kim işledi Ollie?"

- Şu anda söyleyemem, çünkü ispatlayamam. Bir müddet sonar belki.

Boston, tutmuş olduğu nefesini bıraktı, "Eğer gördüğüm en lanet olası herif sen değilsen ne olayım."

Anne Martin, "Yani Komiser Dickinson'a söylemeyecek misiniz?" dedi.

- Aa evet, ama biraz bekleyeceğim. Belki kendisi bir yerlere varır. Ben onu bu zevkten mahrum etmek istemem. Saat kaç?

- Bilmem, dedi Boston. Ben saatimi Kansas City'de kaybettim. O olayı hatırlıyorsun değil mi Ollie?

Quade yüzünü buruşturdu. Boston, saatini Ben Amca'nın Üç Altın Top Mağazası'nda "kaybetmişti." Quade'inki de, St. Louise'de Moe Amca'nın dükkânında kalmıştı.

- Saat 12.30, dedi kız kol saatine bakarak.

Quade başıyla onayladı, "İyi, gazetelerin öğleden sonraki erken baskıları cinayetle ilgili haberler yazacak ve daha sonra birçok marazı insan tipi buraya doluşacak. Bu da, benim reklam yapıp kitaplarımdan bazılarını satabileceğim anlamına gelir."

- Ben de sana onu sormak istiyordum, dedi Anne Martin. Bu sabah gerçekten olağanüstü soruları cevapladın. Bunu nasıl yapabildiğini katiyen anlamadım.

- Bir an tevazudan vazgeçip söyleyeyim. Çünkü bütün cevapları biliyorum.

- Hepsini mi?

- Evet. Bak, ansiklopediyi baştan sona dört kez okudum. Anne ona hayretle baktı. "Bütün bir ansiklopediyi mi?"

- Yirmi dört cilt. Ee, haydi geri dönelim Charlie, uyanık ol.

- Ah, dedi Charlie Boston.

Dr. Bogle'ın adamları, öldürülmüş olan adamın cesedini götürüyorlardı. Komiser Dickinson, suratında tiksinti bir ifadesiyle adamlarım toplamış gitmek üzereydi.

- Gidiyor musunuz yoksa Komiser Dickinson? diye sordu Quade.

- Burada beklemenin ne yararı var? diye homurdandı komiser. Herkesin, cinayeti işlemediğini ispat eden uyduruk bir delili mevcut.

- Ama arkadaşım, ya ipuçlarınız?

- Hangi ipuçları?

Quade başını çileden çıkmış gibi salladı. "Ben size cinayetin nasıl işlendiğini söylemiştim, değil mi?"

- Evet, tabiî. Herif adamı kuluçka makinesine kilitledi, içeri zehirli gaz şişesini fırlattı, ondan sonra havalandırmayı açıp vantilatörleri çalıştırdı. Ama etrafta bir düzineden fazla adam vardı ve bunlardan herhangi biri de yapmış olabilir bunu, diğerlerine fark ettirmeden.

- Hayır yanılıyorsunuz. Sadece bir kişi bu cinayeti işleyebilirdi.

Kalabalık birden sessizliğe büründü. Charlie Boston yere çömelmiş bir vaziyetteydi, gergindi ve burnundan soluyordu. Polis komiserinin yüzü solgunlaşmıştı. Quade, bir süre önce sonuç çıkarmadaki olağanüstü yeteneğini sergilemişti ve Dickinson onun söylediği her şeye inanmaya hazırdı.

Quade tembelce bir kümesin üzerine tırmandı, bir tel parçasını eline aldı ve aniden bükerek kopardı. Daha sonra kuluçka makinesinin yanına indi.

- Bu havalandırmaya bakın, dedi. Buraya kolayca ulaşılabildiğimi görüyorsunuz. Siz de ulaşabilirdiniz komiserim. Biz hemen hemen aynı boydayız: 1,78 m. Ama 1,60 m. boyunda biri, parmak uçlarında bile dursa oraya yetişemezdi. Beni takip ediyorsunuz değil mi?

- Devam edin, dedi Komiser Dickinson.

Quade, elindeki teli büküp uzun bir soru işareti şekline soktu. "Buraya bir kutu ya da sandalye taşıyıp onun üzerine çıkmak dikkat çeker" diye devam etti. "Onun için katil havalandırmayı açmak için tel kullandı. Bunun gibi." Quade havalandırmanın çengelini yakaladı ve çekerek kolayca açtı.

- Bu bana yeter, dedi Komiser Dickinson. Bir müddet önce bu teli bana neredeyse zorla verdiniz, ama ben görmedim. Evet Hakem Stone, tutuklandınız.

- O bir yalancı, diye gürledi tüysıklet hakem. Benim aleyhime böyle bir şeyi ispatlayamaz. O tel parçasını kümesten kopardı şu anda.

- Öyle, dedi Quade. Benim, telin aslını yerden aldığımı ve komisere veremeyince fırlatıp attığımı gördünüz ve onu alıp yok ettiniz.

- Siz beni, bunu yaparken görmediniz.

- Hayır, özellikle uzaklaştım. Böylece size o telden kurtulma fırsatı tamdım. Ama size bir tuzak kurdum. O tel elimdeyken üzerine mürekkep sürdüm; sizin o teli elinize aldığınızı ispatlamak için. Ellerinize bakın Hakem Stone!

Hakem Stone iki avucunu havaya kaldırdı. Sağ elinin başparmağı ve diğer parmakları siyah lekeliydi.

Komiser, küçük kümes hayvanları hakemine doğru yöneldi. Ama tüysıklet hakem korkudan çığlık atıp kaçtı.

Charlie Boston "Hey!" diye bağırarak, adamın üzerine atladı. Kaim kollarını ufak adamın bedenine sararak, onu tutmaya çalıştı. Ama hakem can havliyle mücadele ediyordu. Boston'ın yüzünü tırmaladı ve baldırlarını öfkeyle tekmeledi. Boston bağırarak, adamı tutan kollarını gevşetip bıraktı ve kendini yumruklarıyla korumaya hazırlandı.

Tavuk hakemi aniden Boston'ın karnına vurarak, onun gevşeyen kollarının arasından kaçıp kurtuldu.

Onu durduran Anne Martin oldu. Hakem, Boston'ın yanından kaçarken, Anne Martin ortaya çıkıp sağ ayağım ileri doğru uzattı. Küçük adam, Anne'in ayağına takılarak toplantı salonunun betonuna boylu boyunca serildi. Charlie Boston yeniden onun üzerine çıkmıştı bile. Komiser Dickinson ani bir hamle yaptı. Bir elinde kelepçeler vardı. Katil gözaltına alınmıştı.

Stone o anda pes etti. "Evet öldürdüm onu, o pis şantajcıyı. Kümes hayvanlarının katıldığı yarışmalarda yıllarca onun tavuklarına avantaj sağladım. Oysa o beni aldatıp, işten attırdı."

- Hangi işten attırdı? diye sordu Dickinson.

- Sibley Yem Fabrikası'ndaki bölge müdürlüğü görevinden, dedi Stone.

- Niye seni işten attırdı? diye sordu Quade. Yemleri hileli tartarak kazık atıyordun, ondan mı?

- O pis tavuklarının alamayacağı ödüller kazandırdım ona, diye terslendi hakem. Yüzde yirmi otuz eksik yem verdiysem ne olmuş, misliyle avantaj sağladım zaten.

- Yüzde yirmi otuz, dedi Quade, bir yılda epey para tutar. Kümes hayvanları gazetelerindeki ilanında Tupper, yılda sekiz binden fazla tavuk yetiştirdiğini iddia ediyordu.

- Başka bir şeye ihtiyacım yok, dedi Komiser Dickinson. Pekâlâ Mr. Quade, gerçekten de suçluyu yakaladınız!

- Ben değil. Ben sadece katilin kim olduğunu söyledim. Eğer Miss Martin olmasaydı, katil kaçmış olacaktı.

Quade başka tarafa doğru yöneldi. "Anne" dedi, "Charlie ve ben meteliksiziz. Bu öğleden sonra buraya bir sürü meraklı doluşacak ve onlardan çok miktarda para

kapacağım. Fakat bu arada, o sosisli sandviç pek doyurucu değildi, acaba bizi öğle yemeğine götürür müydün?

Anne Martin'in gözleri parladı. "Bak Mr. Quade, eğer kuruşuna kadar tüm paramı isteseydiniz verirdim. Çünkü siz zaten o parayı benden alırdınız, eğer gerçekten isteseydiniz. Siz dünyanın en büyük satıcısısınız. Hakem Stone'a bile itiraf ettirmeyi başardınız."

Quade sırıttı. "Öyle mi? Nasıl?"

Quade'in ellerini işaret etti Anne. "Siz tel parçasını çıplak ellerinizle tuttunuz. Nasıl oldu da sizin elleriniz siyaha boyanmadı?"

Quade kıs kıs güldü. "Akıllı kız. Komiser bile fark etmedi bunu. İtiraf ediyorum. Ben Hakem Stone'un ellerindeki lekeyi önceden görmüştüm, satış taktiğimi hazırlarken. Herhalde akan bir tükenmez kalem filan kullanmıştı."

- O zaman siz tele bir şey sürmediniz mi?

- Hayır. Ama ben onun katil olduğunu biliyordum ve o da biliyordu, ama o ellerinin kirli olduğunun farkında değildi. Böylece...

Kız derin bir nefes alarak, "Oliver Quade, öğle yemeği benden" dedi.

- Ve akşam yemeği ile sonraki eğlence de benden, diyerek sırıttı Oliver Quade.

Sarı Kanaryanın Tekerlemesi

Stuart Palmer

Hafif bir nisan yağmuru, Arthur Reese'in Times Meydanı'na yukarıdan bakan özel bürosunun camlarına vuruyordu. Reese, masasında sinirli bir şekilde oturmuştu ve önünde duran, baskıdan yeni çıkmış ve hâlâ ıslak olan kâğıt parçasını inceliyordu. Yaşamının en önemli kararını tam o anda aldı. O kızı, yani Thorens'ı öldürecekti.

Aylardır bu konuyu düşünüyordu. Bir tür zihinsel satranç problemi gibiydi. Margie Thorens'tan, sessizce kurtulma zorunluluğu duyduğu bir sırada, öylesine yaptığı planların tam anlamıyla mükemmelleşmesine kendisi de şaşmıştı. Başka şeyler düşündüğü bir sırada, bu bulmacayı da çözümlemişti denebilir.

Masanın biraz ötesinde bir kapı vardı. Reese, camın üzerinde isminin ve "Özeldir" kelimesinin tersten yazılışını görebiliyordu. Reese kapıya bakarken, bir gölge kapının camına vuran gün ışığını bir an kararttı; kapının vurulduğunu duydu.

- Evet! diye seslendi.

Platin renkli tırnaklarına rağmen mükemmel bir sekreter olan tombul, kızıl saçlı Miss Kelly'ydi gelen. "Miss Thorens sizi görmek için hâlâ bekliyor" dedi Kelly.

Miss Kelly çalışmaya başlayalı, Margie Thorens'ın hangi sıklıkta ve ne kadar uzun süre kapıda bekletildiğini öğreneceği kadar uzun süre geçmemişti.

"Aman Tanrım!" derken, Reese'in sesinde belirgin bir bezginlik seziliyordu. Reese saatine baktı ve saatin 17.05 olduğunu gördü. "Söyleyin ona, çok meşgulüm" diye söze başladı. Daha sonra," Hayır, resepsiyona uğrar, gitmeden önce bir dakika görürüm onu. Ne yazık ki o kıza gene kötü havadislerim var."

Miss Kelly bu besteci adaylarını iyi tanıyordu, gülümsedi. "Saat 17.30'da Mr. Larry Foley'le olan randevunuzu unutmayın. İyi geceler Mr. Reese" diyerek kapıyı kapadı.

Reese, müzik parçasının olduğu kâğıdı incelemeye devam etti. *"Mayıs Günü. "Bir balad. Sözleri ve müziği Art Reese'e ait. Arthur Reese ve şirketi tarafından basılmıştır."* Sayfayı açarak koro kısmını buldu ve hatırda kolay kalan müzikten bir ölçü mırıldandı: "Ben seninle bir mayıs günü tanıştım, fevkalade güzel bir gündü..."

Müzik notasını güvenli bir yere kaldırdı ve masaya doğru uzanıp dövülmüş gümüşten yapılma büyük cep matarasını aldı. Aşırıya kaçmadan epeyce içti ve cep matarasını arka cebine soktu.

Müzikle uğraşanlar yavaş yavaş piyanolarının başından kalktıkça, dışarıdaki salon giderek sessizleşiyordu. Vodvil grubunu oluşturan kız kardeşler, melankolik aşk şarkıları söyleyen şarkıcılar ve komedyenler, isteksiz, içi geçmiş, zor beğenen ahaliyi eğlendirmek için yeni numaralar arama işine bir süre ara veriyorlardı. Stenograflar ve memurlar

daktilolarını örtüyorlardı. Onların günlük çalışmaları bitmişti. Reese'inkiyse yeni başlıyordu.

Cebinden çok çok küçük bir kapsül çıkardı. Renksiz bir kapsüldü bu, bezelye kadardı. Ama bir düzine kobra yılanından daha tehlikeliydi. Kaderin garip cilvesi, aklındaki gizli planın oluşmasını sağlamıştı.

Üç yıl önce aşırı duygusal bir genç kadın, kullanılmış bir eldiven gibi kenara atılma ihtimaliyle karşı karşıya kalınca yeise kapılmış ve hayatına son vermeye karar vermişti. Bu durum Arthur Reese için gerçekten çok tatsız olmuştu. Şans eseri, son anda kızın elinden potasyum siyanürü almayı başarmıştı. Kız şu anda evliydi ve Avrupa'da yaşıyordu. Böylece potasyum siyanürün nereden geldiğini bulmak mümkün olmayacaktı. Tamamen şansa kalmıştı.

Kapsül onun kendi fikriydi. Dâhiyane bir buluştu. Kapsülü, parmaklarının arasında yuvarladı sonra saatine baktı. Saat 17.15'ti. Times Meydanı'nın ışıkları yanmaya başlıyordu. Bir nisan gününün uzayıp giden kasvetli gün ışığıyla çelişiyordu bu durum. Reese, masanın üzerinde duran kahverengi zarfı aldı, paltosuna doğru yürüdü ve bir çift ince eldiveni cebine soktu. Daha sonra da ışıl ışıl aydınlık ama terk edilmiş dış ofise geçti.

Sağındaki ilk kapının camının üzerinde yalnızca "1" sayısı vardı. Kapı kilitli değildi. Aceleyle içeri girdi. Birisinin kendisini görüp görmemesinin önemi yoktu, bunu biliyordu ama gene de görünmemesi daha güvenli olurdu.

Margie Thorens piyano taburesinin üzerinden fırlayıp kalkarak, Reese'e doğru geldi. Oda, gerektiğinde Reese'in elemanları tarafından kullanılacak şekilde döşenmişti. Reese dudaklarıyla gülümsedi fakat gözleri, kızı ilk kez görüyormuşçasına bakıyordu.

Çok da uzak olmayan bir tarihte Arthur Reese, bu korunmasız çocuksu kızı, onun siyah gözlerini, daha da siyah olan saçlarını ve ağzını çok cazibeli bulmuştu. Ama o tarih çok gerilerde kalmıştı. Kızın öpücüğüne tahammül etmek için kendisini katılaştırdı ve hissizleştirdi, ama ona Yahuda öpücüğü vermesine gerek kalmadı. Kız durmuş, bakışlarını adamın yüzünde gezdiriyordu.

- Otur Margie, dedi adam.

Kız tabureye çöktü. "Sen otur" dedi adama. Sesi boğuktu. "Yoksa hemen gitmen mi gerekiyor? Bu hafta sonu Atlantic City'ye bir yolculuk daha mı var?" Kelimeleri anlam doluydu. Siyah tuşlarda üç nota çaldı.

- Söylenmeyi bırak, dedi Reese. Sana haberlerim var.

- Umarım vardır. Kız, Reese'e doğru hızla döndü. Benimle ilgili bir şeyler yapman lazım. Ben böyle bir kenarda bekleyemem. Seninle ilgili bildiklerimi göz önüne alırsan, hiç bekleyemem Lothario.

Kız sesini yükseltmişti, oysa Reese bunu hiç istemiyordu. "îyi haberler var!" dedi aceleyle. Kızın gözleri hafifçe büyüdü. "Hayır, o Tennessee şarkısı değil; modası geçmiş bir şey. Nihayet Larry Foley'ye 'Mayıs Günü'nü dinlettim; o, bu şarkının harika olduğunu düşünüyor. Yeni bir 'Vadide Yankı' diyor şarkı için. Onun için yayımlayacağım. Canlı yayında orkestra şarkıyı çalmaya razı oldu, Hollywood'da yapacağı bir filme koymak için çaba gösterecek. Başardın nihayet, artık bir bestecisin!"

Margie Thorens adeta düşecek gibi oldu. "Hepsi doğru" diye teminat verdi kıza. Gerçekten de öyleydi. Reese, gerçeği söylemenin yalan uydurmaktan kolay olduğunu biliyordu. Daha sonra da fark etmeyecekti zaten. "Basımı hızlandıracağım, sabahleyin de kontrat hazır olacak."

Kızın hâlâ başı dönüyordu. "Sen besteye ortak olmayacaksın ya da burnunu sokmayacaksın değil mi Art?"

- Şaşırmış gibisin, dedi Art, matarasını çıkartarak.
- Kutlamak için içmeye ne dersin?

Margie başını hayır anlamında salladı. "Aç karnına olmaz" dedi yalvarırcasına. "Bir bardak su isterim ama."

Arthur Reese'in zihninde, dikkatle kurduğu plan tekrar şekillendi. Tıpkı sallantıya uğramış bir kaleydoskop gibiydi.

Aceleyle köşedeki su soğutucusuna doğru yürüdü ve bir saniyelik bir aradan sonra elinde hemen hemen ağzına kadar dolu kâğıt bir bardakla döndü. "Bu sana iyi gelir" dedi kıza.

Margie bir yudumda içti suyu; adam da tekrar nefes almaya başladı. Arthur saatine baktı. Saatin 17.25 olduğunu gördü. Kapsül dört ila altı dakika içinde etkisini gösterecekti.

- Daha da iyisi, diye hızla devam etti. Geçen gün aklıma güfteyle ilgili bir fikir geldi. Foley de bu fikri beğendi. Eğer bu güfteye uyacak güzel, dokunaklı bir beste yapabilirsek...

Arthur ceplerini araştırmaya başladı. "Yazdığım notları kaybetmişim" dedi. "Ama eğer yazarsan, sözleri hatırlıyorum. Ona sarı bir kalem ile "Sevgilim Tennessee" şarkısının reddedilen metnini içeren zarfı uzattı:

- Şöyle başlıyor: "Elveda elveda...

Ağır ağır dikte ettirdi. Bu süre, adama saatler gibi geldi. Saatine bir göz attığında, dört dakikanın geçmiş olduğunu gördü. Bir satırı düzeltip, söylerken buldu kendini.

- Bana bunu bir kez daha vermiştin, diye itiraz etti Margie. Ama kafiyeler kötü. Kız başını kaldırdı. Sanki birdenbire eski ve söylenmesi güç bir sırrı hatırlamış gibiydi. Işıkları aç! diye bağırdı. Bir şeyler oluyor, Art! Göremiyorum! diye bağırdı. Ayağa kalkmaya çabaladı. Art, aman Tanrım bana ne yaptın!

Sesi zayıfladı, dudaklarında küçük köpükler oluştu. Adamın onu tutmasına fırsat kalmadan ileriye doğru düştü.

Reese belirli bir şey hissetmemişti. Sadece kızın o küçük vücudunun yeri sallayacak kadar ağır olmayışı karşısında minnet duymuştu. Kızı orada bırakarak, süratle kapıya doğru gitti. Etrafta, kızın son ümitsiz yalvarışlarını duyacak mesafede birisinin olduğuna dair hiçbir emare yoktu. Şansından ötürü kendini kutladı. Bu tür bir iş, kitapların öne sürdüğünden çok daha basitti. Bu kadarını tahmin etmemişti.

Kapıyı kapatarak, müzisyenlerin çalışmalarını rahatsız edilmeden sürdürmelerini sağlamak amacıyla konmuş olan sürgüyü çekti. Daha sonra da görüntüyü tamamlamak

için süratle harekete geçti. Margie Thorens'ın kaçınılmaz intiharını tüm dünyaya sunan bir görüntüydü bu.

Önce ince eldivenlerini taktı. Kızı hasır kanepeye kaldırmak fazla güç gerektirmiyordu; buna karşılık insana bakan açık kalmış gözlerinin gözkapaklarını kapatmak için duyduğu arzuyu bastırması gerekmişti.

Margie Thorens'ın sol koluna taktığı, altın kaplama kayışlı ufacık saatine doğru uzandı. O noktada bir anlık bir engelle karşılaştı. Reese saatin akrep ve yelkovanını 18.05'e ayarlamaya, daha sonra da saati parçalayarak intihar saatinin böylece tespit edilmesini sağlamaya niyetliydi, ancak kız düştüğünde saatinin kristali kırılmıştı.

Saat çalışmıyordu. Eldivenlerden birini çıkardı ve dikkatle küçük saatin ibresini zorlayarak ileriye aldı. Kırık cam parçaları ibrenin hareketini engelliyordu, ama gene de hareket ettirebildi. Tekrar eldivenlerini taktı.

Reese meşe döşemenin üzerine düşmüş birkaç kırık cam parçasını yerden aldı, can çekişirken kanepenin kollarına çarparak saat tabiî şekilde kolunda kırılmış gibi yerleştirmeyi de ihmal etmedi.

Neyse ki hava hâlâ aydınlıktı.

Kâğıt bardak yerdeydi. Parmak izlerinin kâğıdın üzerinden silinip silinmediğinden emin olmadığı için bardağı buruşturup cebine koydu. Raftan başka bir kâğıt bardak alıp içine biraz su koydu ve içine bu amaçla saklamış olduğu zehir parçalarından birkaç zerre attı. Bu karışımı cansız yüzün ve ağzın üzerine dökerek, bardağı cansız parmaklarından düşüyormuşçasına yere attı. Tekrar düşündü ve bardağı yerden alıp Margie Thorens'ın gevşek elinin içine yerleştirip eldivenli eliyle buruşturdu.

Bu iş bitmişti ve kusursuzdu, bunu biliyordu. New York'ta dostsuz ve arkadaşsız tek başına kalmış, geleceğe dönük ümitleri yıkılmış, malî durumu bozuk, yalnız, genç bir kızın intihara teşebbüs etmesinden kim kuşkulanırdı ki?

Reese saatine baktı. Akrep ve yelkovan 17.35'i biraz geçmişti. Eğer bir gün lazım olursa kullanmak üzere, suç işlendiği sırada başka yerde olduğunu mükemmel bir şekilde kanıtlaması için gerekli delilleri ayarlamak üzere yirmi dakikası vardı.

Hâlâ yapması gereken ufak tefek ince ayar işler vardı. Kapının kilidini açtı ve ana salona baktı. Hâlâ boştu. Kapıyı aralık bırakarak dışarı çıktı ve kolunu içeri uzatıp sürgüyü sürgülemek için pirinç kapı tokmağını çevirdi.

Çakısının keskin yanını kilidin yayma dayayarak kolunu dışarı çekti ve kapıyı kapadı. Daha sonra çakıyı dışarı çekti ve kilidin kapanma sesini duydu.

Reese iki dakika sonra aşağı inerken asansör görevlisi delikanlıyla şakalaşıyordu. Asansörden çıktıktan beş dakika sonra Roxy Grill'in erkekler tuvaletinden, yıkanmış, paklanmış, kâğıt bardak ile zehir kapsülünü taşıyan kâğıdı tuvalete atmış ve zehrin, su şebekesi kanalıyla sonsuza dek yok edilmiş olduğunu bilerek çıkıyordu. Barın üzerindeki büyük saat 18.10'u gösterdiğinde Reese, Larry Foley'ye ikinci parti içkisini ısmarlamıştı bile. Yavaşça "Mayıs Günü" şarkısını mırıldanıyordu.

Müfettiş Oscar Piper terliklerini giymeden önce "Spring 7-3100"i aradı "Bir şey var mı Komiser?"

- Tin Pan Alley'deki bir kadının pis bir intihar olayından başka bir şey yok, dedi telefondaki komiser. Temizlikçi kadın bulmuş. Karakoldaki elemanlar orada şimdi.

- Sabah uğrar bir bakarım, diye karar verdi müfettiş. Bu tür olaylar hep birbirine benzer.

Ertesi gün, cumartesiydi; dolayısıyla Miss Hildegarde Withers, Jefferson İlkokulu'nun üçüncü sınıfında okuyan çocuklara bitkilerde yeşerme ve filiz vermeyi öğretmekten kurtulmuştu. Ama yatakta, keyifle aylaklık yapma planı telefonun saygısızca çalışıyla yanda kesilmişti.

- Evet, Oscar, dedi Miss Hildegarde bezginlikle.

- Sen birçok kez bana polisin cinayeti intihardan nasıl ayırt ettiğini sormuştun, diyordu Piper. Eh ben şu anda tipik bir intihar vakasının gerçekleştiği yerdeyim. Her ayrıntı, önemsiz gibi görünen bir tanesi dışında mükemmel. Gelip bir bakmak ister misin? Eğer acele edersen, cesedi morga gitmeden önce görebilirsin.

- Gelirim, diye kararını bildirdi öğretmen. Ama özellikle cesede rastlamamak için işi ağırdan alacağım.

O kadar ağırdan aldığı on katı asansörle çıktığı halde müzik yapımcısı Arthur Reese'in ofisine gene de morgun beyaz elbiseli adamlarından önce vardı. Saikan bir atı andıran uzun suratı, müfettiş resepsiyondaki kırık kilidi, müzik odasını ve odada yatanı gösterdiğinde buruştu.

Temizlikçi kadın geceyarısı gelmiş ve kapıyı kilitli bulmuştu. Kapının dışarıdan kilitlenmiş olmadığım görünce, içeride birisinin hasta filan olduğunu düşünmüşler ve dolayısıyla gece bekçisine kapıyı zorla açtırmışlardı. Birisi vardı içeride, düşündükleri gibi. Adlî tabip son çete cinayetlerini araştırmak üzere Long Island'da olduğundan gelmesi birkaç saati bulmuştu. Adlî tabip incelemesi sonucunda kızın ağzının kenarlarında siyanür kalıntıları buldu, otopsinin de bunu teyit edeceğini söyledi.

Miss Withers başıyla tasdik ederek, "Çok da genç duruyor" dedi.

- Öyleymiş, dedi Piper ona. Kızı soruşturduk. Albany'de bir liseden, şarkı bestelemek ve zengin olmak için kaçmış; onun için zannettiğinden de genç. Beş aydır New York'taymış ama sürekli reddedilmiş. Başka bir şey elde edememiş. Dün öğleden sonra bir kez daha reddedilmiş ve herkesin gitmesini bekleyip kendini öldürmüş. Piyanonun üzerine bir intihar notu da bırakmış. Müfettiş kahverengi zarfı uzattı. Reddedilen eserin bulunduğu zarfın üzerine yazmış notu. Dikkat ettin mi? Neredeyse son kelimeye kadar, yazısı ne kadar düzgün; eli hiç titrememiş.

Miss Withers'in dikkatini çekmişti bu. Eğilerek kafiyeli notu inceledi. Gördüğü şuydu:

"Elveda elveda diye ağlarım

Uzun ve son bir veda

Broadway'e ve ışıklara elveda

Kederli günlere ve yalnız gecelere elveda

Tek başıma bekledim

Bu son şarkıyı söylemek için

Elveda..."

Bir kez daha okudu sonuna kadar. "Kız imzalamamış" diye devam etti Piper. "Ama kızın el yazısı olduğu kesin. Zarfın içindeki reddedilmiş şarkının yazısıyla uyuşuyor. Ayrıca çantasında postalanmak üzere duran mektuptaki yazıya da uyuyor."

- Bir mektup mu? Miss Withers zarfı geri verdi. Ama mektup tam bir düş kırıklığıydı. Metropolitan Gaz Şirketi'ne yazılmış kısa bir nottu ve gecikmiş borcunu ödemek için kısa sürede içinde bir çek göndereceğini bildiriyordu. Notu, Margery Thorens adına imzalamıştı.

Miss Withers mektubu geri verdi. Ölmüş kıza ait olan ufacık el çantasını alarak bir an inceledi. "Ufak bir tükenmezkalemi varmış, gördüğüm kadarıyla" dedi öğretmen. "Yazıyor da kalem. Neden kurşunkalem kullandı acaba?"

- Kurşunkalem kullanmış, işte burada. Piper ona yerde duran uzun sarı kurşunkalemi uzattı. Öğretmen kaleme uzun uzun baktı.

- Tablo mükemmel, dedi Piper neşeyle. Bir ufak terslik var, ama o da pek önemli değil.

Miss Withers tersliğin ne olduğunu bilmek istiyordu. "Sadece şu" dedi müfettiş. "Ölüm anını biliyoruz, çünkü kol saatini can çekişirken kırmış. Buna göre saat 17.55'ti. Fakat o sırada hava epey karanlıktı ve ilk kez bir intiharın karanlıkta meydana geldiğini görüyorum. Genellikle ışığın huzur verici etkisini ister insanlar bu durumda."

- Belki, dedi Miss Withers. Belki de daha önce ölmüştü, saat yanlıştı. Ya da öldükten sonra bir müddet daha çalıştı.

Müfettiş başını salladı. "Saat, kız düştükten sonra çalışamayacak şekilde kırılmış. Zembereği kırılmış. Karanlık bastırdıktan sonra ölmüş olmalı, çünkü ofislerde birileri vardı saat 17.30'a kadar. Size söylediğim gibi..."

Mavi, üzerine bol gelen bir üniforması olan komiser, müfettişin sözünü kesti: "Reese şu anda geldi. Ofisinde beklemesini istediğinizi söyledim ona."

- Tamam. Oscar Piper Miss Withers'a doğru döndü. Reese bu şirketin patronu, bize kızla ilgili bilgi verebilir herhalde, istersen sen de gel.

Miss Withers gitmeyi kabul edip. Müfettişi takip etti; dış ofisten sonra üzerinde "Arthur Reese" yazılı bir kapıdan içeri girdiler. Müfettiş her zamanki numarayı yapıp, Miss Withers'i stenografı olarak tanıttı.

Reese, neredeyse soluk almadan, "Olacak şey mi, hem de burada! Duyar duymaz geldim. N'oldu?" diye patladı.

- Nerede olsa kötü, dedi Miss Withers yavaş sesle.

- Zavallı küçük Margie, diye bitirdi sözünü masadaki adam.

Piper birden tam bir müfettiş kesildi. "Margie ha? Onu iyi tanıyordunuz o zaman."

- Tabiî. Reese, bir kitap gibi açık ve netti. Aylardır benim canımı çıkartıyordu, çünkü benim yeni bestecilerin bestelerini basma konusunda şöhretim vardı. Ama ben ne yapabilirdim? Yetenekten çok hırsı vardı...

- O zaman onu şahsen tanımıyordunuz.

Reese başını hayır anlamında salladı. "Doğal olarak onunla bir dost olarak ilgilendim, ama ofisimdeki herkes, besteci adaylarıyla gezmediğimi size anlatabilir. Bu, işleri zorlaştırır çünkü. Bazı insanlar her zaman dostlukları istismar etmeye çalışırlar biliyorsunuz."

Piper, "Thorens denen kızı son kez ne zaman gördünüz?" diyerek sözü kısa kesti.

Reese dönüp pencereden dışarıya baktı.

- Korkarım ki, onu en son canlı gören insan bendim, dedi. Eğer bilseydim...

- Bunu kaydet Hildegarde, diye emir verdi Piper.

- Kaydettim ve edeceğim, diye cevapladı öğretmen.

- Birkaç hafta önce, diye başladı Reese. Margie Thorens bana "Sevgilim Tennessee" adında müsvedde halinde bir şarkı verdi. Beşinci veya altıncı denemesiydi; kötü, hatta özür dilerim ama, feci bir şarkıydı. Basamazdım. Dün akşam geldi ve ben de ona kötü haberi verdim. Mümkün olduğunca kırmamaya çalıştım, ama düş kırıklığına uğramış gibi gözüküyordu. Hemen onu bırakıp gitmem gerekiyordu, çünkü 17.30'da radyo şarkıcısı Larry Foley'yle randevum vardı. Onun için onu, en son ölmüş olduğu resepsiyon odasında gördüm; 17.30 veya biraz daha önceydi.

Miss Withers müfettişe fısıldadı. "Ah" dedi müfettiş "Thorens denen kızın resepsiyon odasında öldüğünü nereden bildiniz?"

- Bilmedim, diye kabul etti sakince. Tahmin ettim. Kırık kapının önünde nöbet tutan polisi oraya iş olsun diye koymadınız herhalde. Her neyse, yağmur nedeniyle randevuma birkaç dakika geç gittim. Foley'yle 17.40'ta buluşabildim. O ve elli kişi bu konuda şahitlik edeceklerdir.

Piper başıyla onaylayarak, cebinden parıldayan bir nesne çıkardı. "Bunu tanıyabildiniz mi Mr. Reese?"

Reese saati dikkatle inceledi. "İlk bakışta Margie'nin saati derim. Fakat kesin bilemem."

- O zaman genelde saatin muntazam işleyip işlemediğini bilemezsiniz herhalde?

Reese düşünceliydi. "Tabiî bilemem. Ama Margie genellikle zamanında gelirdi, eğer bu bir şey ifade ederse. Dün sabah bana telefon ettiğinde, onu görebileceğimi söylemiştim ve tam zamanında geldi. Ben meşguldüm, onun için beklemesi gerekti."

Müfettiş saati yeniden zarfa koyarken, Miss Withers elini uzattı. Kaşlarını çatarak saate bakarken, müfettiş son sorusunu sordu.

- O zaman Miss Thorens'ın özel yaşamında olabilecek aşk maceralarından haberdar değilsiniz sanırım?

- Hayır, hiçbir bilgim yok. Nerede yaşadığından bile haberim yok; sadece eyaletin kuzeyinden bir yerden -Albany'den sanırım- geldiğini biliyorum. Bestelerinden birinin adı, "Albany'ye Gezinti"ydi.

Piper ve müzik yapımcısı ağır ağır odadan çıkarak, beyazlar giymiş, güçlü kuvvetli iki adamın hasır bir sepeti kırık kapıdan hızla dışarı taşıdıkları yere doğru yöneldiler. Miss Withers Thorens'a ait olan kol saatini incelemek amacıyla biraz daha kalıp oyalandı. Gösterişli fakat değersiz bir aletti. Kare şeklinde modern bir biçimi vardı. Miss Withers bu tarz bir saate bakarak zamanı anlamayı güç bulurdu. Yelkovanın saat başına beş kalada, akrebin ise tam ters istikamette durduğunu fark etti. Dikkatlice yerine koyup, hızla müfettişin arkasından seğirtti.

Margie Thorens'ın cesedinden arta kalanların dışarı taşınmasıyla birlikte Arthur Reese and Company'nin ofisleri biraz canlanmaya başladı. Kızıl saçlı Miss Kelly, Reese'in ofisinin önündeki masasına geri döndü. Miss Withers, Miss Kelly'nin giydiği elbisenin göğüs dekoltesinin işyeri için fazla açık olduğunu düşündü. Memurların ve stenografların tekrar odaya dönmelerine izin verildi, bir yerlerde bir adam piyanoyu gürültüyle çalmaya başladı ve bir ofis görevlisi Miss Withers'ın yanından koşarak geçti, elinde yeni basılmış müzik notaları vardı.

- Pekâlâ, biz gidiyoruz, dedi müfettiş birden, Miss Withers'ın kulağına.

Miss Hildegarde Withers yerinden hopladı: "Pekâlâ da ne?"

- Gidiyoruz. Olay apaçık, gün gibi aşikâr. Burada Cinayet Masası'nı ilgilendiren hiçbir şey yok."

- Kuşkusuz, dedi Miss Withers. Ama aklı başka yerdeydi.

Müfettiş onun fikirlerine değer vermeyi öğrenmişti. "Yanlış bir şey mi var? Benim gözümden kaçan bir şey mi fark ettin?"

Hildegarde Withers başını salladı. "İşte mesele de bu" dedi. "Ben bunadığımdan kuşkulanmaya başlıyorum. Bana söyler misin", dedi Miss Withers. "İntihan kesinleştiren deliller nelerdir?"

- Öncelikle yalnız kalabilmek için kapının kilitlenmiş oluşu dedi müfettiş. İkincisi intihar notu, çünkü geriye iki satır bırakmak insan tabiatına uygundur. Üçüncü sebep, mutsuzluk. Dördüncüsü, intihar eden duygusal ve nevrotik bir kişilik olmalı. Beni anladın mı?

- Çok net dedi Hildegarde.

- Diyelim ki kız karanlıkta ölmeyi seçti, peki intihar mektubunu neden karanlıkta yazsın? Neden bir kurşunkalemi eğsin?

- Ama kurşunkalem eğrilmiş değildi.

- Ben de aynen öyle söylüyorum, dedi Hildegarde Withers, düşünceli bir şekilde.

Bütün dikkate ve gayrete rağmen Thorens davası bu şekilde kapandı. Müfettiş Oscar Piper dikkatini daha önemli konulara yöneltti. Adlî Tabip Bloom, otopsi sonucunda, ölenin okul ya da üniversite laboratuvarlarından ya da belki de bir meyve bahçesinde

kullanılan bir tarım ilacından alınmış öldürücü dozda potasyum siyanürle intihar etmiş olduğunu açıkladı.

Miss Hildegard Withers, Jefferson İlkokulu'ndaki normal görevine geri döndü, ama zihninin gerilerinde bir yerde sürekli bir ses onu rahatsız etmeye devam etti. Kadıncağız kendi inatçılığına şaşakaldı. Açık ve net olan bu açıklama biçiminin, gerçeğin ta kendisi olması pekâlâ mümkündü. Aklına, bilinen gerçeklere uyabilecek başka olasılıklar gelmiyordu. Ama öte yandan...

Margie Thorens'ın ölümünden dört gün sonra, yani salı günü, Miss Withers Müfettiş Piper'a telefon ederek, daha etraflı bilgi talep etti. "Max van Donnen'a, kızın zehri aldıktan sonra ne kadar süre yaşayabileceğini sor olmaz mı?"

Ama yaşlı Alman laboratuvar uzmanının kalıntıları analiz etmediğini söyledi Piper. Dr. Bloom otopsinin bulgularını özetlemişti. Margie Thorens ani bir şekilde ölmüştü. Hayatî organları potasyum siyanür zerreleriyle doluydu. Bu madde, bilinen zehirler içinde en hızlı tesir edeniydi.

- Zehri aldıktan sonra mektubu yazmış olamaz değil mi? diye sordu Miss Withers.

- İmkânsız, dedi müfettiş. Fakat Tanrı aşkına neler...

Miss Withers telefonu kapamıştı bile. Gene duvara toslamıştı. Ama toslanan duvarın büyüklüğü, bütün bu işte bir terslik olduğunun en iyi kanıtıydı.

O öğleden sonra Miss Withers, Margie Thorens'in oturduğu pansiyonu işleten ev sahibesi Mrs. Blenkinsop'ı ziyaret etti. Kadıncağız şişman, bakımsız ve halden anlayan biriydi.

- Gazetelerde zavallı yavrucağın, Albany'deki teyzesine gönderileceğini ve lisedeki sınıfının tabutu taşımak için okuldan izinli sayılacağını okudum, dedi Mrs. Blenkinsop. Zavallı çocuk, çok sessiz biriydi. Ama öyle insanlar sessiz ve derinden giderler.

Mrs. Withers da ona katıldı. "Acaba odasını görebilir miyim?"

- Tabiî, diye onayladı ev sahibesi. Her şey olduğu gibi duruyor, çünkü kirası nisan sonuna kadar ödenmişti, o güne de bir hafta zaman var daha. Ev sahibesi yol gösterdi, bir kat merdiven çıktılar. Biliyor musunuz, bu şekilde gidip evdeki evcil hayvanlar için hiçbir hazırlık yapmamış olması, bu olayın en tuhaf yanı. Sanırsınız ki..."

- Evcil hayvanları mı?

Ev sahibesi kapının birini açtı. "Evet efendim, güzel bir dişi tekir kedisi ve bir de kuşu vardı. Gördüğüm en mutlu ailelerden biriydiler. Sanırım Miss Thorens burada, şehirde yalnız başına kalmıştı ve onun için tüm sevgisini onlara vermişti. Onları besleyip su verdim, haberi duyduğum günden beri..." Yaşamak için gerekli asgarî düzeyde eşyayla donatılmış, karanlık ve çıplak bir odaya girdiklerinde, ev sahibesi şişman parmaklarını şıklattı. Burası hem oturma hem de yatak odasıydı. Bir de küçük bir bölmedeki mutfak ile holün öbür tarafındaki banyo vardı. Geniş bir pencere çıplak çatılara bakıyordu. Miss Withers odaya bir göz attı ve odada yalnızca pencerenin kenarındaki kiralık konser piyanosunun olduğunu gördü.

Mrs. Blenkinsop parmaklarını tekrar şıklattı ve az gelişmiş sıska bir kedi yataktan kalkıp gerinmeye başladı. "Cici kedicik" dedi Miss Blenkinsop.

Kedicik okşanmayı reddetti ve her iki ziyaretçinin de yemek getirmediğini anlayınca, yastığın üzerindeki yerine geri döndü. İki adet kehribar rengi göz, piyanonun üzerindeki pencereden süzülen günışığı altında asılı olan yaldızlı kafese bakıyordu. Kafesin içinde küçük sarı bir kanarya vardı ve davetsiz misafirlere kötü kötü bakarak "cik cik" diye ötüyordu.

- Eşyalar hakkında hiçbir talimat bırakmadı, zavallı kızcağız, dedi ev sahibesi. Sanırım birkaç parça eşyasını toplamamı isterler.

Eğer kedisi Pussy'i kimse istemezse ben alırım, çünkü bodrumda fare var. Fakat kuşu ne yapacağımı bilemiyorum, çünkü ben bu mübarek şeylerden nefret ederim. Bir radyom var, her neyse.

Kadın, sonu gelmez bir şekilde konuşmaya devam ediyordu. Miss Withers dikkatle dinledi, ama kısa bir süre sonra Mrs. Blenkinsop'ın Margie Thorens hakkında kendisinden bile daha az şey bildiğini fark etti. Kadın, Margie Thorens'ın odasına hiçbir zaman erkek ziyaretçi gelmediği konusunda emin olduğunu söylüyordu ısrarla.

Her ne kadar polisin olağan işlemler yaptığım bilse de, gene de etrafa bir göz atmayı her şeyden çok istiyordu Miss Withers. "Eskiden kalma, bayılma ve bir bardak su isteme numarasına başvurmalı mıydı" diye düşünürken, kapı zilinin çalınması onu bu dertten kurtardı.

- Bir dakikada dönerim, diye söz verdi Mrs. Blenkinsop. Odadan hızla çıktı. Miss Withers, süratli bir şekilde küçük masanın çekmecelerini ve piyanonun üzerindeki notaları karıştırdı, ama ona ipucu verecek hiçbir şey bulamadı. Çok miktarda nota kâğıdı vardı, beş altı tane de müsvedde halinde reddedilmiş beste... tamamı buydu. Odanın hiçbir özelliği yoktu.

Miss Withers piyanonun başına oturup bir nota çaldı. Keşke Margie'nin büyük şehirdeki dert ortağı olan bu alet konuşabilseydi. Burada bir yerde bir sır bulunuyordu; anlayışlı bir gözün ve kalbin keşfedebileceği türden bir sır. Miss Withers parmaklarını tuşlar üzerinde gezdirip, bildiği basit birkaç notayı çaldı. O sırada kanarya bir şarkıya başladı.

"Dickie!" diye seslendi öğretmen. "Beni şaşırtıyorsun." Bütün kanaryaların adı Dickie'dir, hiçbiri de bunu bilmez. Kuş şarkıya devam etti. İçinden geldiği gibi, sesini titreterek ve neşeyle trapeze minik pençeleriyle tutunup sallanarak söyledi şarkısını. Miss Withers kuşun müstesna bir şarkıcı olduğunu hissetti. Duygularına Pussy de iştirak ediyordu, parlak tırnaklarını yatak örtüsüne geçirmiş, kehribar rengi gözlerini kısmıştı. Şarkı sürdü gitti.

Miss Withers bir şey düşündü o anda. Bir tarihlerde bir yerlerde okumuştu. Bir insanın karakterinin anahtarı, yazı masasının gözlerindeki kâğıtların altında biriken çöplerde yatıyordu. Yazı masasına doğru yöneldi aceleyle karıştırmaya başladı. îki tane dans programı kullanılmış ufacık kalmış bir kalem, iğneler, düğme ve ezilmiş bir sigara vardı kaplamanın altında.

Kâğıdı yerine koymak üzereydi ki, birinin merdivenleri çıktığını duydu. Bu Mrs. Blenkinsop olmalıydı. Telaşla giyim eşyalarını çekmeceye tıktı ve bunların altındaki katlanmış gazeteyi el çantasına soktu. Kapı açıldığında Miss Withers hâlâ şakımakta olan kuşla konuşuyordu.

Mrs. Blenkinsop'a ziyaret nedeni hakkında hiçbir malumat vermeden, kısa bir süre sonra oradan ayrıldı. Ev sahibesi, "Umarım boyalı basından değilsinizdir" dedi. "Evimin şöhretine zarar gelmesini istemem."

Sokağa çıktığında Miss Withers epey yer kaplayan katlanmış gazeteyi çantasından çıkardı, fakat atmadı. Pazar gazetesinin skandal sayfasından kesilmiş bir sansasyon öyküsüydü bu. Amerika'nın hit şarkılarıyla ilgiliydi. Onların nasıl klasik müzikten uyarlandıklarını ve her on senede bir yeniden ısıtılıp, yeni isimlerle nasıl tekrar piyasaya sürüldüklerinden bahseden bir yazıydı ve bazı ünlü bestecilerin de resimleri vardı.

Ama Miss Withers'in kartal gibi keskin bakışları öykünün konusundan başka bir şeye takılmıştı. Gazetenin üst kenarında bir kaşe vardı ve içinde: "Hotel Rex'in hediyesi-Amerika Rivierası - İskele" yazısı göze çarpıyordu.

- Dr. Bloom? Ben Hildegarde Withers. Evet Withers. Size çok hassas bir konuda bir soru sormak istiyorum. Bu Thorens isimli kızın otopsisini yaparken, hamile olup olmadığına dikkat ettiniz mi? Çok önemli bu doktor, yoksa sizi rahatsız etmezdim. Eğer, "Evet" derseniz, intihar cinayete dönüşebilir.

- Ben "Hayır" derim dedi sert tavırla Dr. Bloom. Ben dikkat ettim, hamile değildi. Bu cevap, taş duvarların en yükseğini oluşturdu Hildegarde Withers için.

- Sen nerelerde gizleniyordun Tanrı aşkına? diye sordu müfettiş, Margie Thorens'ın ölümünden sonraki cuma günü Miss Withers onun ofisine gittiğinde.

- Dersleri asıyorum, dedi sakin bir sesle Miss Withers. Benim haylaz takımına bir vekil öğretmen katlanıyor bu günlerde, ben de bilimsel araştırmalar yapıyorum.

- Öyle mi? Ne tür bir araştırma? Müfettiş neşeliydi, çünkü hem şube müdürü hem de şehrin en azılı gangsteri şehir dışındaydı. Beraber gitmemişlerdi ama, ikisi de, New York şehrinde kısmen de olsa asayiş ve huzur havası estirecek kadar uzağa gitmişlerdi.

- Ben kapı açmakta ustayım, dedi Miss Withers. Zehirler hakkında Max van Donnen'dan bilgi almaya çalıştım. Onun zehirler üzerine unuttukları, sizin adlî tabibin bildiklerinden fazladır. Max van Don-nen, kapsül içinde olmadığında öldürücü dozdaki siyanürün mideye gitmeden insanı öldürebileceğini söyledi.

- Hâlâ Thorens'ın intiharıyla mı ilgileniyorsun? Müfettiş bunu çok eğlenceli bulmuştu. Yahu, bu gördüğüm en açık seçik, başı sonu belli vaka.

- Oscar, sen hiç nedensiz bir cinayet gördün mü?

Oscar başını olumsuz şekilde salladı. "Böyle bir şey söz konusu olamaz" dedi. Kadın başıyla onayladı, "Sonra görüşürüz" dedi. Miss Withers metroyla şehrin kuzeyine doğru gitti. Times Meydanı'nı geçerek, Müzik Yapımcısı Arthur Reese'in ofisine geldi.

Kızıl saçlı Miss Kelly neşeli ve canlı bir gülümsemeyle baktı ona. "Mr. Reese şu anda çok meşgul" dedi. Miss Withers bir sandalyeye oturarak, uzun ofisi incelemeye koyuldu. Son ziyaretinden beri faaliyetler iki kat artmıştı; bir şarkı çalan vodvil sanatçıları ayak işleri yapan ofis elemanları ve oraya buraya koşuşan radyo sanatçıları. Karşı duvarda yeni şarkının, Art Reese'in "Mayıs Günü" şarkısının kapak resminin büyütülmüş renkli fotoğrafı asılıydı. Her yazı masasında ve diğer masalarda yeni şarkının -"Mayıs Günü"- yığınla kopyası vardı.

- Demek Mr. Reese hem yapımcı hem de besteci? diye sordu Miss Withers sohbet edercesine. Miss Kelly dostça bir havadaydı. Aa evet. Bilirsiniz o, ünlü şarkı "Sunny Jim"i yazmıştı; zaten müzik piyasasına da öyle girmişti. Tabiî bütün bunlar ben buraya gelmeden önceydi."

- Ne zamandı bu? diye sordu Miss Withers.

- En az yirmi yıl önce. Ama "Mayıs Günü" hepsinden daha büyük bir hit olacak. Bu mevsimin olay yaratan şarkısı olacak. Tüm şarkıcılar istiyorlar bu şarkıyı; plak için kontratlar bu hafta imzalanacak.

Miss Withers başıyla onayladı. "Şarkı bestelemekte büyük para var değil mi?"

- Hit olursa evet. Berlin, "Rus Ninnisi" şarkısından çeyrek milyon dolar kazandı. Miss Kelly sesini yükseltmek zorunda kalmıştı, çünkü bir düzine bölmedeki bir düzine piyanodan yayılan oynak ve kulağa hoş gelen melodiler birbirine karışıyordu. Bir yerlerde bir kapı açıldı ve Miss Withers, kız kardeşlerden oluşan bir grubun uyumlu, yumuşak sesle, tatlı tatlı şarkı söylediğini duydu... "Ben seninle bir mayıs günü tanıştım, fevkalade güzel bir gündü... ve o benim en zinde günümdü... unutamadığım bir gündü."

- Mayısın birinde yayımlanacak, dedi Miss Kelly, sohbeti devam ettirerek. Bu sebeple Mr. Reese çok meşgul. Öğleden sonra dışarı çıkması gerekiyor; korkarım bugün sizi randevusuz kabul edemeyecek.

- Ha? diye irkildi. Miss Withers. Evet, tabiî tabiî kabul edemez, yani demek istedim ki... Birden ayağa kalktı. "Mayıs Günümün hareketli, canlı müziğini mırıldanıyordu. Çok tanıdık, akıldan kolay çıkmayan, bir müzikti bu. Popüler bestelerin nasıl çalındığını okumuştu. Aniden sis perdesi dağıldı ve ne olduğunu anladı. O müziğin birkaç ölçüsünü nerede duyduğunu anımsayarak -bütün bunların ne anlama geldiğini anlayarak- bilmecenin cevabını buldu.

Asansörle aşağı indi ve ana holden dışarıya sendeleyerek çıktı. Orada dondu kaldı. Yürüyerek enerji harcayamazdı. Gücünün tümünü düşünmeye sarf etmeliydi. Bilmecenin tüm parçaları zihninde yerli yerine oturuyordu; yüzlerce değişik ve acayip parça yerli yerine yerleşiyordu. Her şey...

Orada uzun zaman durdu ve ne yapacağını düşündü. Bir şey yapmalı mıydı? Her şeyi olduğu gibi bırakmak daha iyi değil miydi? Kimse ona inanmayacaktı; Oscar Piper bile. Oscar Piper ona hiç inanmayacaktı.

Saat 13 oluncaya ve hol, yemeğe giden memur ve stenograflarla doluncaya kadar orada durdu. Başı ağrıyordu, elleri buz kesmişti, gözleri ışıldıyordu ve burun delikleri aşırı derecede büyümüştü.

Miss Withers tam hareket etmek üzereyken birden kalakaldı; hareketsizleşmişti. Asansörün aşağı indiğini, kapısının açıldığını gördü ve dışarı tombul, kızıl saçlı Miss Kelly çıktı.

Başını kaldırmış Arthur Reese'in yüzüne bakarak gülüyordu. Reese yumuşak, ama anlaşılabilir bir sesle konuşuyordu. Kendisine gülümseyen sıcak ve çekici kızdan başka hiçbir şeyle ilgilenmiyordu.

Miss Withers yakına geldi ve yalnızca tek cümle anlayabildi: "Amerikan Rivierası'na bayılacaksın...." diye garanti veriyordu adam.

Ondan sonra gözden kayboldular.

Miss Withers'in üç adet beş cent'i vardı. Üç yeri aradı. İlkinde Penn İstasyonu'nu, ikincisinde Mrs. Blenkinsop'ı, üçüncüdeyse Spring 7-3100'ü arayıp, Müfettiş Piper'ı istedi.

- Çabuk! diye bağırdı Miss Withers Oscar, buldum! Thorens intihar etmedi, bir cinayete kurban gitti.

- Kim? diye sordu Piper makul bir şekilde.

- Reese tabiî ki diye tersledi. Onu acilen gözaltına almam istiyorum...

- Ya kilitli kapı ne olacak?

Miss Withers, Reese'in müzik ve resepsiyon odasına koydurttuğu özel kilit sistemiyle ve bir bıçak yardımıyla aynı numarayı kendisinin de yapabileceğini söyledi.

- Ya intihar mektubu?

Miss Withers bu konuda fikrini söyledi. Ona göre kelimeler arasındaki mesafe ile kızın yaptığı düzeltmeler göz önüne alınırsa, bu mektup dikte ettirilmişti.

- Ama, ama Hildegarde, bir insanı zehir yutmaya zorlayamazsın ki! Miss Withers daha masumane bir şeymiş gibi zehrin verilmiş olduğunu söyledi.

- Gene de sen delisin, diye direndi müfettiş. Niçin?..

Miss Withers onun ne düşündüğünü anladı. "Olay sırasında orada olmayışı mı? Pekâlâ Oscar, cinayet Reese'in ofiste olduğu sırada işlendi, bu da gün ışığını açıklıyor. Kızın saatini kırıp akrep ve yelkovanı ileri aldı. Ama sen, yelkovan 17.55'i gösterirken akrebin tam tersini gösteremeyeceğini fark edemedin. Cam parçaları araya girmişti, onun için akrep ve yelkovan bu pozisyonda kalmışlardı."

Piper'ın son bir atışı kalmıştı: "Peki sebebi neydi cinayetin?"

- Şimdi açıklayamayacağım; tren yirmi dakika sonra kalkıyor. Miss Withers aşırı bir heyecan içindeydi. Platin renkli oje sürse de, gene de iyi bir kız o, Oscar. Kız onunla gitmemeli; sana söylüyorum, eğer eyaletten ayrılırsa suçlunun iadesi gerekecek. Daha Tanrı bilir neler olacak, çok geç kalınacak.

- Bir asprin al yat, dedi Müfettiş Piper kibarca. Sen bu konuda çok aşın gerginsin, kızım... Piper telefonun suratına sertçe kapandığım duydu.

Mr. Arthur Reese hoş bir hafta sonu geçirmeye hazırlanıyordu. Yılın ilk huzur verici, güzel kokulu bahar havası esmeye başlamıştı. Hem de aylardır ilk kez mutlu olduğu bir haftaya denk gelmişti, şans eseri olarak. "Mayıs Günü"nün yayımlandığı gün hit olma yolunda gösterdiği belirtiler umulandan da iyiydi.

Hiç hata yapmadı. Miss Kelly'yi takside öpmedi, hatta bavulunu alıp Penn İstasyonu'na yaklaşırken bile denemedi. Bunun için kâfi zamanı vardı ileride.

- Bu, hem iş hem eğlence gezisi olacak, dedi Miss Kelly'ye. Bu hafta olanlardan sonra ikimizin de dinlenmeye ihtiyacı var, benimle biraz eğlenmeni istiyorum. Bana Art de...

- Tabiî, dedi Kelly. Sen de bana Gladys diyebilirsin. Fakat Kelly'i tercih ederim. Patronuna biraz daha sokularak, Ay bu çok heyecan verici, dedi. Daha önce hiç Atlantic City'ye gitmemiştim; bir de üstelik bir erkekle yan yana odalarda filan... annem neler derdi.

- Çok az insan bu tür şeyleri anlar, dedi Reese rahatlıkla. Bir kız ile bir erkeğin beraberce küçük bir macera geçirebileceklerini. Çok modern bir şey...

- Eğer öyle diyorsan öyledir, dedi Kelly. Mr. Reese... Art senin yanında çalışmaya başladığımdan beri senden hoşlanıyorum.

- Tabiî, dedi. Ben de sana deli oluyorum. Bir an durdu. Gözleri öyle kısıldı ki, bir çizgiye dönüştü, adeta görünmez oldu. Kaç yaşındasın Kelly?

- Yirmi, dedi kız merakla. Niçin sordun?

- Yirmi, iyi bir yaş, dedi Reese, derin bir nefes alarak. Pekâlâ Kelly, işte geldik.

Reese'in Atlantic City Special'da özel bir kompartımanı vardı ve doğal olarak bu durum Kelly'i heyecanlandırmış ve hoşnut etmişti. Kız, adamın tahmin ettiğinden daha acemiydi. Reese bunu kendine borçlu olduğunu düşündü. Zor bir haftanın sonrasında bir ödül. Bir hafta önce bugün...

- Ne düşünüyorsun? diye sordu Kelly. Çok öfkeli görünüyorsun.

- İş, dedi Reese. Cebinden dövme gümüşten yapılma cep matarasını çıkardı. Bir tek atmak ister misin? Kız önce başıyla reddetti teklifi, sonra kabul etti. Reese, kızın içtiğinden daha büyük bir yudum içti, çünkü içkiye onun daha çok ihtiyacı vardı. Daha sonra kızı arzuyla kollarının arasına aldı. "Ne kadar acemi olduğumu belli etmemeliyim" diye düşündü Kelly

Kapı açıldı birden ve ikisi de sıçrayarak birbirlerinden uzaklaştılar.

Orta yaşlı, süslü öğretmen odaya giriyordu. Hem Kelly hem de Reese onu hayal meyal bir yerden hatırladıklarını düşündüler, ama dünya zayıfça, yaşlı ve evde kalmış kadınlarla doluydu.

- Burası özel bir kompartıman, diye söylendi Reese.

- Özür dilerim, dedi Hildegarde Withers. Konuşmaya başladığı zaman kim olduğunu ikisi de hatırladılar.

Miss Withers olduğu yerde kalakaldı, içindeki bir his ona, kaplanı kuyruğundan yakalamış olduğunu ve bırakmayacağını söylüyordu.

- Onunla gitme, dedi Miss Withers Kelly'ye, Ne yaptığını bilmiyorsun sen.

Kelly, doğal olarak, "Sen kendi işine bak" dedi.

- Bakıyorum zaten, dedi Miss Withers. Arkasından kapıyı kapattı.

Bu adam elleri kanlı bir katil...

Kelly, Reese'in ellerine baktı. Ellerinde hiç kırmızılık yoktu, ama tir tir titriyordu.

- Margie Thorens'ı zehirledi, dedi Miss Withers sohbet eder havasında. Şu veya bu şekilde seni de zehirleyecek.

- Bu kadın tam bir kaçık, dedi Arthur Reese sinirlenerek. Zır deli, kaçık. Ayağa kalkıp ileriye hamle etti. Çık git buradan! dedi. Sen ne söylediğini bilmiyorsun.

- Sessiz ol, dedi Miss Withers adama. Küçükhanım, nasihatimi dinleyecek misin? Sana söylüyorum, Margie Thorens bir kez bu adamla Amerika'nın Rivierası Atlantic City'de bir hafta sonu geçirdi. Bu yüzden, lisedeki sınıf arkadaşları şimdi tabutunu omuzlarında taşıyorlar.

- Gider misin? diye bağırdı Reese.

- Hayır gitmem. Tren hareket edince vagon birden sarsıldı. Perondan "Herkes trene binsin" sesleri yankılandı. Bu adam tren hattının öbür ucunda gözaltına alınacak. Margie Thorens'ı zehirlemek ve daha sonra da mektup dikte ettirerek intihar süsü vermek suçundan.

Reese, Miss Withers'ın bağırmasına imkân vermeden süratli bir şekilde hareket etti. Miss Withers bağırmayı planlıyordu, ama adamın elleri kadının gırtlağını yakaladı ve feci bir şekilde sıkmaya başladı.

Katilin bir tek düşüncesi vardı; o da, bu itham edici sesi sonsuza kadar susturmak. Bunu başarmak üzereydi ki, kulağının dibinde berrak bir soprano sesi duydu. "Dur! Onun canını yakma diyorum sana"

Tren hızlandıkça, adam da kadının gırtlağını daha kuvvetle sıkmaya başladı. Bunun üzerine Kelly, Reese'in suratına matarasıyla vurmaya başladı.

Reese boğulur gibi oldu; matarayı yakalayıp çılgın gibi pencereden dışarı fırlattı ve kurbanını bıraktı. İfadesiz ve kısık bir sesle feci şekilde küfrediyordu. Kelly'yi kenara itti, Miss Withers'in üstünden atlayarak, deli gibi koridora koştu. Tren görevlisi orada duruyordu. Sarı kahverengi renkli suratı, duyduğu seslerden dolayı gri yeşile dönüşmüştü. Reese, ona çarparak yere yıktı ve üstüne basıp geçti. Vagonlar arasındaki kapalı bölüme doğru itişe kakışa gitti ve orada kapıları kapatmakta olan bir kondüktörle karşılaştı. Reese ona vurup yere düşürdü ve peronun ucuna doğru atladı.

İleriye doğru hamle edince, bir ayağı tren ile peron arasındaki boşlukta asılı kaldı, elleri havayı tırmalayarak, yana doğru devrildi ve peronun arasındaki tahta bölmeye çarpıp düştü, ama toparlanıp doğruldu.

Ayağa fırladı. Özgürdü. Trenin durması bir dakika alırdı. Döndü ve peronun üzerinde ters istikamete doğru koşmaya başladı. Bir çocuğa çarpıp onu yere düşürdü, tasmasının kayışı ayağına takılan bir köpeği vahşice tekmeledi ve yoluna çıkan kadın ve erkekleri iterek, yere devirerek ilerledi. Tren havalı frenlerinden ıslık sesleri çıkartarak durmak üzereydi. Reese daha hızlı koştu...

Önündeki yolun, merdivenlerden aceleyle inen orta yaşlı, ufak tefek bir adamın dışında boş olduğunu gördü. Adam ona aptalca göz kırpıyordu. Arthur Reese onu yana savurdu fakat sonra büyük bir maharetle ileriye doğru çift takla atmasına yol açacak

şekilde kendisi savruldu. Usta eller kolunu yakalayarak, boynunu arkaya doğru acıtarak büktü.

- Nedir bu böyle? dedi Müfettiş Oscar Piper. Nedir bu batasıca acele?

Miss Withers ayıldığında tren görevlisini yüzüne su serperken, Miss Kelly'yi de mahcubiyet hissetmeden dua ederken buldu.

Tren durmuştu. "İyiyim ben" dedi Miss Withers. "Ama nereye gitti. Kaçtı galiba."

Perona çıktıklarında müfettişi, yakaladığı adamın üstünde otururken buldular. "Bu herhangi bir istasyondan son yirmi dakika içinde kalkan yegâne trendi" dedi Piper. "Fikrimi değiştirdim ve gelip ortalığı toparlayayım diye düşündüm. Birisi polis arabası çağırsın."

Bir saat kadar sonra Miss Withers, Center Street'te müfettişin ofisinde bir koltukta oturuyordu. Etrafındaki duvarlar çepeçevre iç karartıcı afişlerle doluydu. Hâlâ keyifsizdi ama Reese'in, Margie Thorens'ı nasıl ölüme yolladığını ortaya çıkarmaktan vazgeçecek kadar da keyifsiz değildi doğrusu. Birer birer her noktayı gözden geçirdi. "Çantasında tükenmezkalem olan bir kızın, biri vermediği takdirde kurşunkalemle bir şey yazmayacağını biliyordum" dedi Miss Withers. "O kalem onun kalemi değildi çünkü çok uzundu; mucizevî bir şekilde ikiye katlanmadığı takdirde kızın çantasına girmesi imkânsızdı. Ondan sonra gerçek, yavaş yavaş ama kesin bir şekilde ortaya çıktı..."

- Peki cinayet nedeni!! diye ısrar etti Piper. Bir sebebi olmalı. Reese'i aşağıda gözaltında tutuyorum, ama neden olmadan tutuklayamam.

Miss Withers başıyla onaylayarak sordu: "Seni görmeye bir kadın geldi mi? Mrs. Blenkinsop adında biri."

Müfettiş başını hayır anlamında salladı. "Hayır, a bir dakika. Geldi ve gitti. Ama senin için nöbetçi amire bir paket bıraktı."

- Bu yeterli, dedi Miss Withers. Eğer Reese'i buraya çağırırsan nedenini göstereceğim.

Arthur Reese tuhaf bir biçimde sessiz ve yüzünde gülümseyen bir ifadeyle geldi. Her iki yanında birer polis memuru vardı, ama Piper onları dışarı gönderdi.

- Özür dilerim Hanımefendi, dedi Reese, Miss Withers'i görünce. O feci şeyleri söylediğiniz zaman kendimi kaybetmiştim ve ne yaptığımın farkında değildim. Sizin bir kadın polis olduğunuzu bilseydim...

- Margie Thorens'ı öldürmek suçundan tutuklandınız, diye sözünü kesti Piper. Kanuna göre itirafta bulunabilirsiniz, ama cinayet suçlamasında suçu kabullenip ceza indirimi isteyemezsiniz...

- Suçlu mu? Ama ben suçlu değilim ki! Bir kadın, Margie Thorens'ı öldürdüğüm hususunda bazı delice tahminlerde bulunmuş olabilir, ama be adam sebebi ne? Aylar önce o kızla seviştim diye...

- Ve kızı on sekizine basmadan Atlantic City'ye götürdün, diyerek sözünü kesti Miss Withers.

- Kız reşit olmadığı için seni bu konuda tehdit ediyordu. Hırslı ve uyanık bir tip olduğu için, bestelerinden birini yayımlaman için sana şantaj yapıyordu. Sonunda kızın, bir şaheser, popüler bir melodi bestelemiş olduğunu fark ettin. Onun için şarkıyı kendine mal edip Margie'den kurtuldun. "Mayıs Günü" senin besten değil; işte neden bu.

Reese başını iki yana salladı. "Deliliniz yok" dedi, kendinden emin bir şekilde. "Bir şahidiniz var mı? Soruyorum size? Bir tanecik..."

- İşte bir şahit, dedi Hildegarde Withers, sakince. Masanın arkasından gazeteye sarılı bir paket çıkardı. Gazeteyi açınca altından altın yaldızlı bir kafes çıktı, içinde küçücük, sarı bir kuş gözlerini kırpıştırıp hiddetle söyleniyordu.

Miss Withers kafesi masanın üzerine koydu. "Bu Margie Thorens'ın ailesi" dedi. "Ürkmüş küçük bir kızın yetişkinler dünyasında kendisine bir yer edinmek için uğraş verdiği uzun günler ve gecelerdeki iki dostundan biri." Kuşa dönüp "cik cik" sesi çıkardı Miss Withers. Kuşun kabarmış tüyleri tekrar inince de Miss Withers ıslık çalmaya başladı. Yayımlanmamış olan "Mayıs Günü" şarkısının birkaç ölçüsünü tekrar tekrar söyledi.

- "Ben seninle bir mayıs günü tanıştım!"

- Cik ciki ciki, ciki cik cik diye devam etti Dickie, gırtlağını şişirerek. ikinci üçüncü ölçülerle devam etti. Müfettiş, düşmemek için masaya tutundu.

- Reese, sen Miss Thorens'ı hiç ziyaret etmediğini ve onun nerede yaşadığını bilmediğini söylemiştin, dedi Miss Withers, zafer sevinciyle. O zaman bana, kuşun yayımlanmamış hit şarkının koro bölümünü nasıl bildiğini söyleyebilir misin?

Arthur Reese bir şeyler söylemek için ağzını açtı. Söyleyeceği hiçbir şey yoktu. "Bu sabah evcil hayvanlar satan mağazanın elemanıyla konuştum" dedi Miss Withers "Bana akıllı bir kanaryaya tekrar tekrar dinletmek kaydıyla her türlü bestenin öğretilebileceğini söyledi. Ve işte buradaki Dickie davanın ilk tanığı!"

Arthur Reese'in tiz ve isterik kahkahası, Miss Withers'ın söyleyebileceği her şeyi bastırmıştı. Kanarya şakımaya devam ederken, adam odadan sürüklenerek götürülmüştü.

- Ben bu kuşu evime alacağım! dedi Miss Withers aniden. Dickie'yi birkaç aylığına aldı, ama onun "Mayıs Günü"nden başka hiçbir şarkıyı öğrenemediğini keşfedince, okul müdürünün karısı Mrs. Macfarland'a verdi.

Müfettiş Piper aralık ayında resmî bir yazı aldı. New York Eyaleti adına tanık olarak bulunmak üzere Arthur Reese'in 7 ocak geceyarısı idamının infazına davetlisiniz... Sing Sing Ossining New York L.E.Î tarafından

- Memnuniyetle, dedi müfettiş.

Dover'la Endişeli Bir Bekleyiş

Joyce Porter

İngiltere'de yaz ayları ne kadar berbat geçerse geçsin, hava her yıl en az bir gün güneşli ve bunaltıcı derecede sıcak olur; hatta kurak yıllarda bazen bu günlerin sayısı ikiye çıkar. Erwin Garlick'in vahşice katledilişi de, böyle istisnaî bir güne rastladı. Gökyüzü masmaviydi ve güneş de pırıl pırıldı. Başkomiser Dedektif Dover'in "soruşturması" da böyle bir gün başladı. Gerçekten de, onun davayı yürütüş şekli ile mevsim normalleri dışındaki hava birbirleriyle pek de ilgisiz sayılmazdı.

Öğlen olmak üzereydi. Başkomiser Dedektif Dover, her zamanki gibi genç ve yakışıklı muavini MacGregor'ın eşliğinde Skinners Çiftliği'ne vardığında, hava sıcaklığı otuzlu derecelere varmıştı. Çoğu insan böyle bir havada şehir dışına, kırlara gitmeye can atardı. Buna mukabil Dover, diğer insanlara pek benzemezdi ve görünüşüne rağmen Skinners Çiftliği de, Charing Cross'tan sadece yirmi beş mil uzaklıkta olduğundan, tam manasıyla sayfiye sayılmazdı.

Anlayışlı insanlar, Dover'ın kafasının yavaş çalışmasını hava sıcaklığına atfedebilirlerdi, ama gerçekte o, en ılıman havalarda bile ağır düşünürdü. O gün de Skinners Çiftliği'nin, aslında bir çiftlik olmadığını; dünyanın itiş kakışından uzakta, beyaz ve siyah ineklerin yavaş yavaş geviş getirdiği çayırlarla bölünmüş bir alanın ortasında, George döneminden kalma restore edilmiş bir ev olduğunu bir türlü kafası almamıştı.

- Sanırım bir çiftlik denebilir buraya efendim, dedi MacGregor, ensesini kolalı beyaz mendiliyle hafifçe silerek. Çünkü bir zamanlar bir çiftlik eviymiş.

- Kana susamış sersemler! dedi Dover, alnı boncuk boncuk terlerken. Havanın sıcaklığına teslim olmuş, paltosunu çıkarmıştı. Ama yağlı melon şapkası, mavi yünlü kumaştan takım elbisesi ve aşınmış çizmeleri her zamanki gibiydi. "Amma sıcak!" diye pufladı Dover.

"Belki pencereyi biraz açabiliriz efendim" dedi MacGregor. Polis arabasındaki tuhaf kokunun tarlalara sıkılan tarım ilacından mı yoksa Dover'dan mı kaynaklandığım bir süredir merak ediyordu.

- Umarım şu kör olası cesedi kaldırmışlardır, diye söylendi Dover, gömleğini çekiştirerek. Yoksa arşı alaya ermiştir kokusu.

MacGregor saatine bir göz attı. "Henüz kaldırmamış olabilirler efendim" diye ikaz etti. "Cesedi bulalı henüz bir buçuk saat oldu. Anladığım kadarıyla ceset çalılıkta yatıyormuş ve güneşten kısmen de olsa korunmuş durumda."

- Beni gidip cesedi görmeye ikna edemezsin, diye peşinen belirtti Dover. İddiasına girerim üstünde sinekler kaynıyordur.

Araba özel garaj yoluna sapınca, doğrularak sordu: "Geldik mi?" Skinners Çiftliği'nde yaşayan evli çift, tahmin edileceği gibi üzüntü içerisindeydi ve Scotland Yard'dan gelen

bu iki deneyimli dedektifi, bu korkunç sabahta başlarına gelen feci olayların çözümü için Tanrı'nın bir lütfu olarak görüyorlardı. İstekle ev sahipliği yaparak aşın derecede terleyen Dover'ı eve ve oradan da nispeten daha serin ve gölgeli olan verandaya buyur ettiler.

Burada ona bambudan yapılmış bir şezlong sundular, sigara temin ettiler ve soğuk içeceklerden hangisini tercih ettiğini sordular. Dover, genç ve güzel Mrs. Hewson'ın buzlu bira teklifini nezaketle kabul etti ve çizmeli ayaklarını ayak dayayacak yere uzatarak, geriye doğru kaykıldı. Hayat buydu işte! Ve onu buradan kaldırabilmek için kahrolası bir cinayet davasından daha fazlası gerekirdi.

Mr. Hewson birkaç dakika sonra, içeceklerle gelince, Dover gözlerini açmak zorunda kaldı. Yarım litre buz gibi birayı midesine indirmek, üzerinde epey canlandırıcı bir etki yaptı. Birkaç dakika sonra yerinde doğrulmuş ve etrafıyla ilgilenmeye başlamıştı bile. Verandanın, evden biraz uzakta olan geniş ve gayet bakımlı bir bahçeye baktığım fark etti. Uzakta, ağaç kümelerine benzer bir yerde koyu mavi giysili birkaç kişinin dolaştığı görülüyordu. Dover, bu puslu sıcak havada uzaklara bakarak gözlerini yormak istemedi. Onun yerine ev sahibine alıcı gözle bakmakla yetindi. İlgiyle baktığında Mr. Hewson'ın elli yaşlarında, dinç ve genç görünüşlü bir adanı olduğunu gördü. Uçuk mavi bir şort ve ona uyan renkte bir tişört giymişti, ama tavırları neşeli ve rahat olmaktan uzaktı. Zoraki bir gülüşü, cumartesi sabahları cesetlere rastlamaya alışık olmadığını belirtiyordu.

Dover içindeki gerilimden kuvvetli bir geğirtiyle kurtuldu, ağzını elinin tersiyle sildi.

- Siz buldunuz adamın cesedini öyle mi?

- Hayır, tam manasıyla öyle sayılmaz. Tansy buldu, dedi. Mutlu bir şekilde Dover'ın bardağını yeniden doldurmakla meşgul olan karışım işaret ederek. Ama tabiî ben de polise telefon etmeden önce gidip bir baktım. Karımın yanılmış olmasını umuyordum, diye sözünü tamamladı Mr. Hewson, soğuk bir gülümsemeyle.

- Hâlâ buralarda dolanıyorlar değil mi? diye sordu Dover. Bunu söylerken öyle bir esnemişti ki, herkes ağzının içini iyice görmüştü.

- Yerel polisi mi kastediyorsunuz? Evet. Müfettiş oturma odasındaki telefonu kullanıyor; diğerleri de aşağıdaki eski meyve bahçesindeler. Mr. Hewson, Dover'ın önceden belli belirsiz görmüş olduğu ağaç kümesim işaret ediyordu. Ağaçların altındaki çalıları araştırıyorlar. Onlara burada olduğunuzu söylememi ister misiniz?

Dover'ın en son isteyeceği, bir grup yerel işgüzarın bu sıcakta tepesinde toplanmasıydı. Genç ve güzel Mrs. Hewson'a cesaret verici şekilde yan gözle baktı, "Ne olduğunu anlatır mısınız Bayan" diyerek boş bardağını salladı.

Genç ve güzel Mrs. Hewson ağlamaklı oldu. Olayı daha önce dört kez anlatmıştı ve aynı şeyleri bir daha tekrarlamak istemiyordu. Dover'ın boş bir bardak karşısında ne yapılması gerektiğini kavramaktan yoksun bir kadına hiç hoşgörüsü yoktu. "Of haydi devam edin" dedi sabırsızca.

Mrs. Hewson yutkundu, gözyaşlarını mendilinin ucuyla sildi. Kocasının elini sıkıca tutarak denileni yaptı. "Hepsi benim kabahatim, gerçekten. Eğer ben eski meyve bahçesini kazdırıp sebze bahçesine çevirmeye kalkmasaydım, bütün bunların hiçbiri olmayacaktı. Freddie bu fikre pek olumlu bakmıyordu. Değil mi sevgilim? Zamanı

geldiğinde bu işi yapacağını söylüyordu. Eh, ne kadar meşgul bir insan olduğunu bildiğimden, yapması için kasabadan bu genç adamı bulup getirdim."

- Hangi genç adamı? diye sordu Dover. Aynı anda boş bardağını kadının anlayacağı şekilde ona doğru itiyordu; böylece ona gerekeni yapması için fırsat tanıyordu.

- Cinayete kurban giden genç adam; Elvin Garlick. Bahçe tanzimi yapan bir firmada çalışıyor, dolayısıyla onların alet edavatını ödünç alabiliyordu.

- Yani onun kendi hesabına mı size iş yaptığını söylüyorsunuz? MacGregor görev başındayken içki içmediğinden limonatasını yudumlayarak not alıyordu. Bu ortamda birinin sorumlu davranması gerekir, öyle değil mi ama?

- Oh! evet, dedi Mrs. Hewson biraz gururlu. Ödeme nakitti. Böylesi daha ucuza geliyor, çünkü kimse gelir vergisi veya KDV gibi dolaylı vergiler ödemek zorunda kalmıyor. Tek sorun, diye ekledi üzüntüyle. Adam sadece hafta sonlan gelebildiğinden Freddie'den gizleyemiyordum. Halbuki ona bir sürpriz yapmak istiyordum.

- Of! diye ofladı Dover, sadece uyanık olduğunu belli etmek için.

- Evet, Elvin bu sabah 08.30'da geldi, dedi Mrs. Hewson, güzel küçük çenesini savunmaya geçercesine yukarı kaldırarak. Ona Elvin dememi istemişti benden. Herkesin onu böyle çağırdığını söylemişti; özellikle de hizmet ettiği insanların. Ona tam olarak ne istediğimi söyledim ve işini yapması için onu bırakıp gittim.

- Siz bu esnada neredeydiniz efendim? diye sordu MacGregor, Mr. Hewson'a dönerek.

- Ben henüz yataktan kalkmıştım. Cumartesileri benim izin günüm, biliyorsunuz. Freddie Hewson, daha ayrıntılı bir izahat beklendiğini düşündü. Ben borsacıyım onun için bütün hafta şehirdeyim.

- O zaman Mr. Garlick'i görmediniz mi?

- Hayır, birinin eve geleceğini biliyordum tabiî ki ve daha sonra da meyve bahçesinden gelen pulluğun sesini duyuyorduk, işte o zaman bu yaramaz kız bana ne işlere kalktığını nihayet söyledi, diyerek karısının elini sevgiyle sıktı Mr. Hewson.

- Öyle şaştı ki, dedi Mrs Hewson mutlu bir halde aptal aptal sırıtarak.

- Sonra ne oldu efendim?

- Eee, hiçbir şey olmadı Komiserim. Ben ve Tansy burada, verandada kahvaltımızı ettik. Garlick o sırada iyiydi, çünkü biz onun gürültüsünü duyabiliyorduk; değil mi sevgilim? Kahvaltıdan sonra ben arabamla uğraşmak için evin arkasına gittim. Ben 1934 model Alvis marka bir arabayı onarıyordum. Sıcak bastırmadan yapıp bitirmek istediğim işler vardı.

- Ya siz Mrs. Hewson?

- Ben mutfaktaydım. Elimden geldiğince çabuk, akşam yemeği için hazırlık yapıyordum. Böyle harika bir günü sıcak ocağın başında terleyerek geçirmek istemez insan, değil mi ama?

- Mutfak da evin taa öbür ucunda Komiser, diye izahatta bulundu Mr. Hewson. Onun için her ikimiz de meyve bahçesinde olup bitenleri göremezdik. Bizler yaptığımız

işlere iyice dalmıştık Garlick epeyce uzaktaydı ve makinesi de devamlı çalışıyordu. Evet, saat 11.00 civarında Tansy garaja gelerek bana bir fincan kahve getirdi. Aşağıya, Garlick'e de bir fincan götüreceğini söyledi. Ben gidip götürürdüm, ama debriyajın vidalarını sökmeye başlamıştım; biraz tehlikeli bir işti onun için bırakıp gitmek istemedim.

- Benim için bir mahzuru yoktu, aşkım, diyerek cilveleşti Mrs. Hewson. Dediğim gibi, birkaç dakika mutfaktan kurtulup bacaklarımı hareket ettirmek hoşuma gitmişti.

MacGregor başıyla onayladı. "Öyleyse elinizde kahveyle aşağıdaki eski meyve bahçesine doğru yürüdünüz değil mi Mrs. Hewson?"

- Evet öyle. Oraya gittiğimde Elvin'i göremedim, sesini de duyamadım, onun için ismiyle seslendim. Aşağı inmeye pek de meraklı değildim, çünkü aşağıda belinize kadar ısırgan otuna ve yabanî otlara batardınız. Mrs. Hewson biçimli çıplak bacaklarını zevkle izlenebilmesi için ileri doğru uzattı. Böylece anlattığı konuyu da altını çizerek açıklamış oldu.

MacGregor da gerçekten daha fazla terlemeye başladı. Oysa bir kadının vücudunun herhangi bir yerinin Dover'ın damarlarında dolaşan kanın akışını hızlandırdığı günlerin üzerinden çok yıllar geçmişti. Melon şapkasını geriye doğru itti, "Fazla sigarası olan var mı? diye sormakla yetindi.

Hewson'lar değişik yönlere dağılarak sigara, kültablası ve kibrit ararlarken, cinayet soruşturması bir an kesintiye uğradı. Sonunda Dover'ın kadehini doldurarak kendilerini bağışlattılar. Ancak, Dover içkisini keyifle içip sigarasının dumanını içine çekerken, Mrs. Hewson öyküsünü tamamlayabildi.

Öykünün sonu beklenen düğüm noktası değildi. Seslenişlerine cevap alamayınca Mrs. Hewson yavaş ve ihtiyatlı bir şekilde eski meyve bahçesine doğru yürümeyi göze almış, orada da Garlick'i yerde yüzükoyun, tırmığı sırtına saplanmış olarak yatarken bulmuştu. Genç ve güzel Mrs. Hewson bağırıp bağırmadığından emin değildi, ama cesede dokunmadığını kesin olarak biliyordu.

- Zaten dokunmam da gerekmiyordu, diye bağırdı mutsuzca.

- Ölmüş olduğunu anlamıştım. Her şeyi atıp, Freddie'ye söylemek üzere buraya koştum.

Bıraktığı yerden Mr. Hewson sürdürdü öyküyü. "Aşağı koşarak meyve bahçesine daldım" dedi. "İşte oradaydı. Hiç soluk sesi duymadım. Garlick beline kadar çıplaktı; ayrıca belirteyim, sırtına saplı tırmıkla yere çakılmıştı... Bunun kaza gibi bir şey olamayacağım anladım. Her şeyi olduğu gibi bıraktım ve buraya çıkıp polise telefon ettim."

- Ve biz de beş dakikadan az bir zamanda bir devriye arabası gönderdik buraya. Oturma odasının kapısının ağzında duran ve uygun bir an kollayan adam ileriye doğru atıldı. Dover'ı görür görmez çenesi şüpheye yer bırakmayacak şekilde düştü ve ağzı açık kaldı, ama kısa sürede toparlanarak kendini tanıttı. Dedektif Müfettiş Threlfall efendim. Devriye arabasındaki 11 26 acele çağrısına karşılık olarak buraya geldim ve geldiğimden bu yana da önsoruşturmayı yürütüyorum.

Dedektif Müfettiş Threlfall şezlongda uzanmış olan doksan kiloluk adamın cevap verebileceğini düşünerek bir an durakladı. Termometredeki cıva bu kadar yükseklere fırlarken, Dover'ın nezaket kurallarına ayıracak hiç enerjisi yoktu oysa.

Müfettiş Threlfall boğazını temizleyerek, yeniden girişimde bulundu: "Herhalde cesedi görmek istersiniz efendim."

Bu Dover'ı yaşama geri döndürdü. "Hiç istemem" diye gürledi. Dışarıdaki sıcak, kızgın havaya çıkmak fikri bile onu hasta etmeye yetmişti.

- Doktor, Garlick'in kafasının arkasına yediği bir darbeyle kendinden geçmiş olduğunu söylüyor, Müfettiş Threlfall, Dover'ın olayın şöyle ya da böyle cereyan etmiş olduğuna hiç aldırış etmediğini düşünemezdi bile. Ondan sonra da baygınken tırmık saplanmış. MacGregor müfettişe acımıştı.

- Katilin hangi yönden geldiği konusunda bir belirti var mı efendim?

Müfettiş Threlfall başını hayır anlamında salladı. "Hayır, şu ana kadar yok Komiser. Buff öldürülmeden birkaç saat önce orayı altüst etmişti. Onun için her şeyi araştırıp incelemek güç iş. Bakın katil herhangi bir yönden gelmiş olabilir. Evin yanından usulca gelmiş de olabilir Müfettiş Threlfall kollarını bahsettiği yönlere doğru salladı "Meyve bahçesine diğer yönden girmiş olabilir. Buradan gözükmüyor, ama orada Buff1ın öldürüldüğü yerin yaklaşık 50 m kadar uzağından geçen bir yol var."

Daha rahat bir pozisyon bulmaya uğraşırken, Dover'ın sandalyesi sinir bozucu bir şekilde gıcırdamaya başladı.

- Buff kim? diye sordu MacGregor kaşlarını çatarak.

Müfettiş Threlfall omuzlarını silkti. "O, takma adıydı. Ben onu çocuk mahkemelerine çıktığı günlerden beri tanırım. O zamandan beri mahkemelerin devamlı müşterisiydi. Onu özleyeceğiz. Hemen her çorbada tuzu vardı: yaşlı kadınların emekli aylıklarını çalmak, sarhoş olup uygunsuz hareketlerde bulunmak, haneye tecavüz, araba çalmak, mağazalardan eşya çalmak..."

- Aman Tanrım, diyerek hafifçe soludu Mrs. Hewson.

Müfettiş Threlfall ona belli belirsiz aşağılamayla şöyle bir baktı.

"Wythenshaw'lardaki işini öyle buldu, Hanımefendi. Onu gözaltında tutmakla görevli polis memuru, ona bu işi ayarladı. Ee her şeyi denediler. Dürüst çalışmanın ona yarayacağım düşündüler. Wythenshaw'in Buff in o pahalı aletleri ödünç aldığını duyduğu zaman ne diyeceğini çok merak ediyorum."

- Ama bana, patronunun bu aletleri kendisine memnuniyetle ödünç verdiğini söylemişti, dedi Mrs. Hewson, gözlerini kocasından dikkatlice kaçırarak.

- Tabiî öyle diyecekti, neden demesin Hammefendi? diye sordu Müfettiş Threlfall rahatlıkla. Her zaman çok düzgün konuşmayı bilirdi, özellikle de kadınlarla. Tekrar MacGregor'a döndü. Ben sizin yerinizde olsam, araştırmaya buradan başlardım Komiser. Buff sizin ve benim yediğimiz sıcak akşam yemeklerinden çok daha fazla sayıda kızın başım derde sokmuştur. Onun peşinde kanma susamış yüzlerce baba, koca ve sevgili vardı eminim; karşı cinsten olanları saymazsak tabiî.

- Bir kadının işleyeceği bir cinayete pek benzemiyor, dedi MacGregor kuşkuyla. Aşağıya meyve bahçesine inip her şeyi bizzat görmek için sabırsızlıktan çatlıyordu.

- Neden olmasın ki. Birisini bir odun parçasıyla ya da benzer buseyle bayıltmak için çok güçlü olmak gerekmez. Tırmığın uçları jilet kadar keskin ve sivriydi. Sıcak bir bıçağın tereyağına girmesi kadar kolay batardı.

- Aman Tanrım! diye inledi Mrs. Hewson, iki eliyle yüzünü kapatarak. Rengi atmış ve yüzü kâğıt gibi bembeyaz olmuştu.

Kocası ona doğru atıldı ve korumak istercesine kollarıyla onu sararak, ayağa kalkmasına yardımcı oldu. Ona duygusuz bakışlarla bakan üç polise özür dilercesine gülümseyerek: "Korkarım karım biraz sarsıldı, biraz uzanmasını sağlayacağım. Bizimle daha fazla işiniz yok değil mi? Bildiğimiz her şeyi anlattık sanırım." Bu öneriye kimse hiçbir şekilde ilgi göstermedi. Gerçi Dover yerinden doğrularak, Mr. Hewson'a, karısı çay ikram edecek olursa bir fincan çaya hayır demeyeceğini belirtti.

- Bu soğuk içecekler iyi ama, dedi Dover, şaşıran Müfettiş Threlfall'a sır verircesine. Bir fincan yeni demlenmiş, sıcak çayın yerini hiçbir şey tutamaz; özellikle de bu rezil havada. İnsanı iyice terletir.

- Ah evet, dedi Müfettiş Threlfall. Ben planlarınızın ne olduğunu merak ediyordum efendim.

Dover gözlerini kuşkuyla kıstı: "Planlarım mı?"

- Kasabaya gidip oğlanın annesiyle bir görüşme yapmak istersiniz herhalde efendim. Delikanlı annesiyle yaşıyormuş; belki bildiği bir şeyler vardır. Bizim çocuklardan bazılarını çevrede soruşturma yapmaları için yolladım, ama Mrs. Garlick'i size bırakmayı uygun buldum.

Tedirgin edici bir sessizlik oldu. Dover pek rahatsız olmamıştı.

Hava sıcaklığı yirmi derece düşmeden, hiçbir kuvvet onu bu verandadan kaldıramazdı. Ama asıl mesele, bu mesajı o müfettişe -adı neyse- itibarını yitirmeden nasıl ileteceğiydi. "Kaç kişi delikanlının bu sabah buraya çalışmaya geleceğini biliyordu?" diye sordu Dover. Amacı, düşünmek için zaman kazanmaktı.

Müfettiş Threlfall çenesini ovuşturdu. "Pek fazla kişi bilmiyordu sanırım. Hele bu kadar aleti izinsiz almışken. Ayrıca Buff m boş zamanlarında yapacağı türden bir iş değil bu. Normalde, daha fazla paraya ihtiyaç duyduğunda aşırırdı."

MacGregor üstdudağındaki teri sildi. Veranda da, nihayetinde dışarıya göre serin sayılırdı. "Belki de ıslah olmuştu?"

- Muhtemelen, daha sonra soymak için evi keşfe gelmiştir, dedi

Müfettiş Threlfall. Hewson'lar, bu adamı evin dibine kadar soktuklarına göre deli olmalılar.

MacGregor not defteriyle yavaşça kendini yelpazeledi. "Bu daha çok Mrs. Hewson'ın fikriydi değil mi? Bence o sabah Garlick gelene kadar, kocasının bu konudan haberi yoktu."

- Meyve bahçesinin olduğu gibi kalmasını istiyormuş anlaşılan, dedi Müfettiş Threlfall. Bahçenin koruma altına alman doğal alan gibi bir şey olduğunu iddia ediyor. Her şey olup bittikten sonra karısını azarlayacaktı sanırım.

Soruşturmanın bu aşamasında Dover tamamen uyanıktı ve dikkatle dinliyordu; bu, olağandışı bir durumdu. Ama ilgisini bu denli çeken şey, Hewson'ların özel yaşamı hakkındaki uyuşuk konuşmalar değildi. Midesinden gelen ve bu konuşmalardan daha ilginç olan gürültüydü.

MacGregor görmüş geçirmiş, bilgiç adamların gülüşüyle kayıtsızca güldü. "Hewson ona kimin patron olduğunu göstermek zorunda; aksi takdirde ruhunu kaptıracak."

- Şu konuşana bakın, dedi Dover alaycı. Hava ne denli sıcak ve nemli olursa olsun, insanlara karşı kötü davranma fırsatını kaçırmazdı hiçbir zaman. Birkaç dakikalığına midesini kendi haline bıraktı. Sen, evlilik hakkında bildiğin her şeyi madenî bir paranın üzerine yazsan, paranın üzerinde dua kitabım yazacak yer kalır. Bir aptal bile kadının adamı yularından yakalamış olduğunu görebilir. Bir erkek yarı yaşındaki uçarı bir kızla evlenirse, başka ne beklenebilir ki?

- Ben onun o kadar da...

- Yarıya yakın, ne fark eder, diye öfkeyle cevap verdi Dover. Karşı çıkılmasından hiç hoşlanmazdı, özellikle de kendini pek canlı ve neşeli hissetmediği zamanlarda. Yaşlı bir aptal gibisi yoktur.

- Evlilikten bahsetmişken, dedi Müfettiş Threlfall, ama kimse onu dinlemiyordu.

Dover gene midesinden yükselen o meşum seslere kulak vermeye başladı. MacGregor da telaş içinde, Dover gözden kaçırdığı bir şeyi fark etmiş miydi, anlamaya çalışıyordu.

- Bir kıskançlık meselesi olabilir mi efendim? diye sordu Mac

Gregor, Dover'a kuşkuyla bakarak.

Dover gözlerini kırpıştırdı: "Ha?"

MacGregor'ın endişesi daha da arttı, "Yaşlıca bir koca ile genç ve cazibeli bir eş efendim? Buna ilaveten kasabadan genç, seksi bir adam? Sizce Mrs. Hewson ile Garlick arasında bir şeyler var mıydı?" MacGregor Müfettiş Threlfall'a hitaben, "Garlick'in kadınları cezbettiğini söylemiştiniz değil mi efendim?"

- Bal çanağının sinekleri cezbedişi kadar, diye onayladı Müfettiş Threlfall.

MacGregor daha çok çıkardığı parlak sonuçlarla ilgiliydi: "Ya da belki katil Mrs. Hewson'dı. Kahveyi aşağıya eski meyve bahçesine götürür ve genç adam ona sarkıntılık eder. Kadın adamı reddeder. Adam ısrar eder.

- En yakındaki ağaç dalını ya da her neyse onu alır."

- Hadi oradan, dedi Dover. Bu sıcakta bu saçmalık. Sıcakta, bu kadar enerji harcandığının söz konusu edilişi bile ona ateş basmasına neden oluyordu. Kadının o denli gücü yok. Bir çekirgenin dizkapağına gelir boyu.

- Garlick o kadar iri bir adam değildi efendim, dedi Müfettiş Threlfall. O sırada, bu iki Scotland Yard uzmanının henüz cesedi görmediklerini anımsadı. Cinayeti bir kadın işlemiş olabilir. Ama Hewson'larla ilgili bir konudan bahsetmek istiyorum.

- Eee, o zaman neden ağzındaki baklayı çıkarmıyorsun? Bütün gün senin sadede gelmeni bekleyemem.

Müfettiş Threlfall polis akademisinde onca yıl aldığı eğitimin yararını görüyordu şimdi. Aksi takdirde Skinners Çiftliği daha da kanlı bir cinayete tanık olacaktı. "Onlar gerçekten karıkoca değiller efendim, hukuken evli değiller."

Dover geniş omuzlarını silkerek, ellerini koca göbeğinin üzerinde kilitledi. "Ne olmuş yani? Beni rahatsız etmez." Bahçeden gelen parlak güneşten korunmak için gözlerini kapattı, ama polis memuru arkadaşını mat etme duygusu hafifçe kestirme arzusundan daha ağır bastığından gözlerini açtı. "Kadın alyans takıyor" diye işaret etti. MacGregor şaşırmıştı bu gözleme, çünkü Dover'ın böyle şeyleri fark etmesini beklemiyordu insan. "Ve kendinden evli bir kadın olarak bahsediyor."

- Bu belki mümkün efendim, dedi Müfettiş Threlfall, çok istediği halde mukabele etmekten soylu bir şekilde kaçınarak. Ama onlar yasal olarak evli değiller; en azından birbirleriyle evli değiller. Hewson'ın zaten bir karısı var; yani, bilindiği kadarıyla var.

- Peki bu ne demek oluyor şimdi?

- Karısı bir saçmalık yaptığında, ben görevliydim efendim. Yani ilk karısı. Hewson gelip bana karısının kaybolduğunu bildirdiği zaman görevliydim. Altı yıl önce olmalı. Karısını bulmamızı istemişti.

- Ama bulamadınız?

- Kaçan bir eşe yapabileceğimiz bir şey yok ki efendim. Bunu bilirsiniz. Olağan bir soruşturma yaptım, ama kaybolmasıyla ilgili şüpheli bir durum yoktu. Mr. Hewson'a bütün önerebileceğim, Salvation Army'yi[1] denemesi oldu. Gerçi kadının hayat tarzına uygun bir kuruluş değildi ama olsun.

Verandada konuşmak, geniş ve altüst edilmiş bir bahçede dolaşmaktan iyidir, prensibiyle hareket eden Dover, Mr. Hewson'ın ilk karısının gizemli kayboluşu hakkında daha fazla bilgi talep etti. Müfettiş Threlfall hafızasını zorlamak mecburiyetinde kaldı. Hatırladığı kadarıyla, olay tamamıyla sıradan bir olaydı. Gerçi Mr. Hewson'ın ilk karısı tek kelime söylemeden gitmişti ve ondan şu ana kadar kimse haber alamamıştı, ama bu kadının duyduğu kin ve gareze bağlanabilirdi.

Dover, büyük bir ilgiyle "Gareze mi?" diye sordu.

- Hewson'ın onu boşaması güç efendim. Şu anki durumda, yedi yıl beklemesi ve ondan sonra da mahkemeye başvurup kayıp kararı çıkarttıktan sonra resmen öldüğünü kabul ettirmesi gerekir. O zamana kadar eli kolu bağlı. Yerini bilmediğiniz bir kadın aleyhine boşanma davası açamazsınız. Hewson, kadının yedi yıl dolana kadar gizlenip, son anda kötülük olsun diye ortaya çıkacağım düşünüyordu. Kadın evi terk ettiği sırada evlilikleri zaten sarsıntı geçiriyormuş, ama kadın mücadele ettikten sonra adamı bırakmayı aklına koymuş.

[1] Fakirler için para toplayan Protestan bir grup.

- Bunun bir dalavere olmadığına emin misiniz?

- İyice eminim efendim. Kadın bütün elbiselerini, mücevherlerini ve pasaportunu almıştı. Birkaç bavul kayıptı ve bankada müşterek hesaplarında bulunan parayı çekmişti. Arabası, birkaç hafta sonra Gatwick Havalimanı'nın uzun süreli park yapılabilen park yerinde terk edilmiş olarak bulundu. Ama kadının nereye gittiğine dair hiçbir ipucu yoktu.

Dover tombul parmağını gömleğinin yakasının içinde gezdirdi. Lanet olsun, çok sıcaktı. Dover, onun, ismi her neyse, bir fincan çay getirmesinin bütün bir gün sürmemesini umuyordu.

- Başka bir erkek mi varmış?

- Hewson başka bir erkek olabileceğine ihtimal vermiyordu, ama tam olarak bilmiyordu efendim. Adam şehirde çalışırken, kadın uzun süre burada tek başına kalıyordu.

- Kadının arkadaşları ne diyorlar? Dover dünyanın en parlak zekâlı dedektifi olmayabilirdi, ama polis olarak geçirdiği uzun yıllar boyunca o bile birkaç yöntem öğrenebilmişti. Onlara kaçmak istediğinden bahsetmiş miydi?

Müfettiş Threlfall başını hayır anlamında sallayarak, "Hatırladığım kadarıyla hiç dostu yoktu; en azından bu civarda oturan kimse yoktu" dedi.

- Akrabaları? Dover, sandalyesinde kaykılarak oturmuş bir yunus balığı gibi sağa sola yalpalamaya başlamıştı.

Müfettiş Threlfall bu tuhaf davranışları endişeyle izliyordu. Şişko, bir tür kalp krizi mi geçiriyordu, yoksa sadece ayağa kalkmaya mı çabalıyordu? "Sadece İrlanda'da bir kız kardeşi var efendim, onunla da yıllardır konuşmuyorlardı."

Hırıltılı son bir solumayla Dover ayağa kalkmayı başardı. Hava hareket etmek için fazla sıcak olabilirdi, ama doğanın kuralları karısında en ağır hareket eden bile boyun eğmek durumunda kalır. Özellikle de Dover'ınki kadar zayıf böbrekleri olanlar. "Allah'ın belası ithal pislik!" diye söylendi. "Üstten girip alttan çıkıyor. İnsanlar niye doğru dürüst bir İngiliz birası ikram etmezler ki. Bütün bu olanların kendisiyle hiç ilgisi yokmuş gibi davranmakta olan MacGregor'a dönerek, "Nerede onun yeri evlat?" dedi.

Uzun yıllar Dover'la birlikte çalışmak, her seferinde öncelikli olarak onun yerinin tespit edilmesinin gerektiğini Mac Gregor'a öğretmişti. "Sanırım merdivenlerin alt başında bir tuvalet var efendim."

Dover hızlı adımlarla ayrıldı oradan; arkasında, verandada oturan, düşüncelerle dolu, sessiz bir adam bırakarak.

Müfettiş Threlfall, kravatını gevşeterek, "Sıkı biri değil mi?" dedi n sonunda.

MacGregor sakin bir gülümsemeyle neşesiz karşılık verdi: "Garlick'i kimin öldürdüğü hususunda bir fikriniz var mı efendim?"

- Az çok, dedi Müfettiş Threlfall. Yardımcı olmak için hiçbir sebep yoktu. Ona bırakılsa, bu davayı birkaç saat içinde kesin olarak çözebileceğini düşünüyordu.

- Kendi takımından birileri mi öldürmüştür sizce efendim?

- Olabilir.

- Cuma günleri maaş günüdür genelde, diye belirtti MacGregor dikkatle. Sanırım Garlick'in içmeyi çok sevdiğini söylemiştiniz değil mi?

MacGregor bu konuşmaların kayıt dışı olduğunu belirtmek için defterini kapattı. "Genellikle cuma akşamlan sarhoş kavgaları çıkar. Belki bu seferki cumartesi sabahına da sarkmıştır. Arkadaşları dışında onun bu sabah burada çalışacağını kim bilebilirdi? Mrs. Hewson dışında tabiî. Böyle bir havadis etrafa yayılmazdı değil mi? O yoldan eski bahçeye kestirme bir yol olduğunu ancak yöre halkından biri bilebilirdi."

Müfettiş Threlfall, kaşlarını garip bir şekilde havaya kaldırmakla yetindi. Eğer Yard'ın zeki hafiyeleri böyle düşünüyorlarsa, onlara iyi şanslar olsun. Müfettiş Threlfall, onlara yanlışlarını göstermek için kendini riske atmayacaktı.

Uzun süre sonra Dover paytak paytak yürüyerek geldi. MacGregor hazır ayaktayken onu cinayet mahalline götürmeye çalıştı, ama Dover komiserin çabasını görmezden gelerek tekrar sandalyesine çöktü.

- Şu anda evin arka tarafından geliyorum, diye açıklama yaptı.

MacGregor'ın kalbi duracak gibi oldu. Off! her şey ne kadar da alçaltıcıydı! "Ama efendim" diye feryat etti, "Ben size tuvaletin tam yerini söylemiştim."

Dover elini sabırsızca salladı."Onun için değil, aptal" diye homurdandı, "Önce oraya gittim, sonra da evin arkasını dolaşmaya gittim, îyi ki gitmişim. Biliyor musun, garajdan mutfağı göremediğin gibi mutfaktan da garajı göremiyorsun."

- Efendim?

- Bu, cinayeti adamın işlediğini gösterir evlat, diye açıklayarak yardımcı oldu Dover. Müfettiş Threlfall'a doğru neşeyle başını salladı: Şimdi sadece bir buldozere ve arama emrine ihtiyacımız var.

- Affedersiniz anlamadım efendim?

Dover'ın iyi huyluluğu buharlaşıp yok olmak üzereydi. Tahammül edemediği bir şey varsa, o da aptallıktı; özellikle de böyle sıcağın her şeyi buharlaştırdığı bir günde.

- Kulakların sağır mı?" diye sordu Müfettiş Threlfall'a sertçe.

- Cinayeti çözdüm senin için. Bazıları her şeyin ballı kaymaklısını istiyorlar.

Müfettiş Threlfall bu konuşmanın anlayabildiği bölümüne sıkıca sarılarak,"Cinayeti çözdünüz mü efendim?" diye sordu.

Biraz da böbürlenerek, "Orada aklıma geldi" dedi Dover. "Sadece parmaklarımı çıtlatmıyordum, bilirsin işte. Arka tarafa gittim ve cuk oturdu. Her şey yerli yerine oturdu. Bütün yapacağınız, delilleri gün ışığına çıkartıp, adamı cinayetle suçlamak."

- Şey, yani kimi suçlamak efendim?

- Aman, neydi adamın ismi, hay aptal adam! diye gürledi Dover. Başka kim olabilir ki Tanrı aşkına? Bak bu sabah karısının ya da her nesiyse, onun emniyetli bir şekilde mutfakta kapalı olduğu zamanı kollamış, tamam mı? Ondan sonra evin öbür tarafındaki garajın etrafını dolaşıp... Anladın mı? O kahrolası bahçeye doğru hızla gitmiş.

Bu canlı anlatıma eşlik eden el kol hareketleri biraz belirsizdi, çünkü Dover tarif ettiği araziyi görmemişti. "Gizlice meyve bahçesine girmiş, genç adamı -adı her neyse- bulmuş, en yakında bulduğu, sert bir .cisimle vurup bayıltmış. Tamam mı? Ondan sonra da bütün yapacağı, tırmıkla adamın işini bitirmek. Bezelye ayıklamak kadar kolay bir iş."

Müfettiş Threlfall'ın hayretten açılmış ağzından işe yarar bir şeyler çıkmayacağını anlayan MacGregor davanın gidişatını olumlu bir yöne çevirmek için gayret etti.

- Siz Hewson'ın, Garlick'i öldürdüğünü mü söylemek istiyorsunuz efendim? Ama niçin böyle bir şey yapsın ki? Garlick'i tanımıyordu bile. Hatta... MacGregor işgüzar bir şekilde not defterini karıştırdı. Garlick'i, ancak öldükten sonra gördüğünü iddia ediyor. Bu çok kesin bir beyan efendim ve araştırılması da çok kolay!

Dover kaşlarını çattı, MacGregor'un kusurlarını bulmaya bayılırdı. "Garlick'i tanıması gerekmiyordu" dedi asık bir suratla. "Kimi olsa haklayabilirdi."

- Mr. Hewson'ın manyak bir katil mi olduğunu söylüyorsunuz efendim?

Dover'ın çatık kaşları ve buruşmuş yüzü karardı. Eğer hava aşırı sıcak olmasaydı ve MacGregor da bu kadar iriyarı bir adam olmasaydı; Dover hiç vakit kaybetmeden karşıya geçip, ona bir tane çakmaya yeltenebilirdi. Küstah ufaklık!

- Hewson, o eski meyve bahçesini kazmaya kalkan herkesi öldürebilirdi, diye ters ters söylendi, sıktığı dişlerinin arasından.

Birden jeton düştü. MacGregor kendine tokat atabilirdi. "Demek istiyorsunuz ki..."

- Yani kör olası ilk karısını oraya gömmüştü demek istiyorum, diye tersledi Dover. Söylediklerini MacGregor'ın kendi fikriymiş gibi satmasını önlemiş oluyordu böylece. Kadın kaçıp gitmemişti. Adam kadını öldürmüştü ve daha sonra da kadını elbiseleri, mücevherleri ve diğer şeyleriyle birlikte meyve bahçesine gömmüştü.

Müfettiş Threlfall'ın suskunluğu geçmiş, konuşma yeteneğini yeniden kazanmıştı. "Ama Mr. Hewson'ın ilk karısının kaybolmasını ben soruşturmuştum; kuşkulu bir durum söz konusu değildi."

- Hadi canım sende, dedi Dover mutlu ve aşağılayan bir tavırla. Sen üzerine atlayıp seni ısırsa bile kuşkulu durumu, fark etmezsin. Hewson senden daha akıllıydı, o kadar.

- Bu evliliğin çok mutlu bir evlilik olmadığı doğru, dedi Müfettiş Threlfall, meslekî yeterliliğine yönelik sataşmayı uysallıkla sineye çekerek. Ama biz bunu, kadının adamı terk etmesinin nedeni olarak algıladık. Karşısındaki MacGregor'a şöyle bir baktı. Gözleriyle destek talep ediyordu. Sanırım Hewson'ı çağırıp birkaç soru sorabiliriz.

Dover bu öneriye alışılmadık bir öfkeyle cevap verdi. "Hayır, henüz değil. Kahretsin, şimdi olmaz" diye ipe sapa gelmez bir şekilde söylendi. "Hâlâ bana söz verdiği çayı getirmesini bekliyorum." Bu Dover'ın kendisine bile biraz yetersiz gelmiş olmalıydı. "Ayrıca" diye devam etti, eylemsizlik politikasını her türlü kuşkudan arındırmak amacıyla, "yemeğe davetliyim ben."

- Baksanıza, siz ikiniz niye gidip şu meyve bahçesini kazdırmıyorsunuz? Herhalde iki üç saat sürer. Karısının cesedim bulur bulmaz gelip bana haber verirsiniz. Ama saat 14'ten önce değil. O zaman adı her neyse adamla yüzleşip, suçunu itiraf ettiririz. Endişe edecek bir şey yok. O adam kahraman olacak tipte biri değil. Adamı biraz zorlarsak itiraf

eder. Şimdi defolup gidin de biraz sessizce düşünebileyim, dedi Dover gözlerini kapatırken.